

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kálvin János a párizsi Montaigu Kollégium diákja

Jubileumi Kálvin év
Huszdik évfolyam
2009. január

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly: Ábrahám vendégeket fogad. 1Mózes 18,1–15	3
Faust Gyula: Hit által a krízisben. Zsidók 11,23–29.....	4
Juhász Klára: Találd meg az életed áldásainak Forrását! Zsoltárok 37,5	
Váncza Enikő: Dicselkedjek? Eszter 1,4	8
Vincze Mínya István: Naómi és Ruth. Ruth 1,16b	13

Prédikációk újév napjára

Ősz Sándor Előd: Istennel járni – bátorsággal járni. Józsué 1,7–9	16
Visky János: Puszta vándorlás. 4Mózes 10,29–36	18

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve	22
1. nap. Pap Géza: Egység a megosztottságban. Ezékiel 37,15–19.22–24; János 17,17–21	23
2. nap. Gáll Sándor: Bíz rá az igazságosan ítélőre! 1Péter 2,18–25.....	25
3. nap. Jenei Tamás: Jézus a „szabadulás esztendejében” szabadulást hoz. Lukács 4,16–21	28
4. nap. Bereczki András: Szemben a jövővel. Róma 8,18–23	32
5. nap. Szilágyi Zoltán: A keresztyének szemben a diszkriminációval és a társadalmi előítéllettel. Galata 3,26–29	36
6. nap. Balogh Csaba: A szeszélyes Istentől a szerelmes Istenig. Zsoltárok 22,1–12	40
7. nap. Bartos Károly: Keresztyének szemben a vallási sokszínűséggel. Ézsaiás 25,6–9	44
8. nap. Csúry István: Keresztyén felhívás a reményre egy megosztott világban. Ezékiel 37,12b	48

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (25.) A kegyelem ruhatára (1.)	50
Hála.....	51

Alkalmi prédikációk

<i>A Kálvin-év nőszövetségi bibliáoráira</i> Bartha Réka: Kálvin tanítása a keresztségről.....	53
<i>Fiatalkor házasság bibliáorája</i> Móra László Tibor: Bibliai Családok. A sorozat terve. Az első emberpár – az Istentől rendelt család. 1Mózes 2,21–24	58
<i>Keresztelési igehirdetés</i> Uri Imre: Beoltva Krisztusba. Máté 28,18–20	60
<i>Esketési igehirdetés</i> Fancsal Zsolt: Egymás terhét hordozzátok. Galata 6,2	62
<i>Temetési igehirdetés</i> Fazekas Zsolt: Aki életét adja... Nehémiás 5,19; János 15,12–13	63
<i>Alkalmi istentisztelet</i> Varga Károly: Találkozásból nyert ajándék. Az apostolok cselekedetei 16,11–15	65

A címlapon: *Kálvin János a párizsi Montaigu Kollégium diákja.*

A hátlapon: *Kálvin imádsága.*

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly

ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Ábrahám vendégeket fogad

Alapige: 1Mózes 18,1–15

Bibliolvasás: Máté 19,23–26

Ebben az igeszakaszban egy nagyon szép történet áll előttünk, mely napsugaras, üde, ragyogó, mint a harmatos virág. Mikor az ember magyarázni akarja, szinte fél hozzányúl, hogy nehogy letörölje hímporát s összetörjön a virág.

Igénk tanúsága szerint a Mamré tölgyesében áll Ábrahám sátora, mely körül ragyog a nap, mosolyog az élet. Ha olvassuk, úgy érezzük, hogy kedves, hívogató, egyszerű ott minden.

De a körülményeknél is kedvesebb maga a gazda, aki ott üldögél a napon a sátor ajtajában. Öreg ember, már 99 éves. Jól esik neki az életadó nap melege. Amint ott üldögél, egyszer csak arra lesz figyelmes, hogy közeledik hozzá három utas. Korát meghazudtoló gyorsasággal siet eléjük és ellenállhatatlan kedvességgel sikerül megnyerni őket, hogy legyenek a vendégei.

A vendégek körül aztán fűgőn forgolódik. Az akkori szokások szerint vizet ad nekik, hogy mossák meg saruba bújtatott, elporosodott lábukat s ez által is frissüljenek fel.

Olvasva e sorokat, eszünkbe jut az Újszövetségből Lukács elbeszélése, mikor Simon farizeus nem mosta meg Jézus lábait, ami miatt szemrehányást is tesz a Mester, mikor a bűnös asszonyra mutat és elmondja, hogy az könnyeivel mosta meg lábait. Úgy látszik, hogy a vendégfogadás e szokását nem mosta el az idő, Jézus korában is megvolt.

Aztán azt látjuk, hogy tovább szorgoskodik a vendégek körül. Készítetteti az eledelt, pogácsát gyúrat Sárával, a szolgálkkal borjút vágat, hogy ellássa a vendégeit. Keleten szokás volt a vendégszeretet, melyet őseink is magukkal hoztak s mely ma is él a Kárpát-medence magyarjaiban, de amit Ábrahám tesz, több ennél a hagyományos vendégszeretetnél, ez a kedvességben gazdag szív áldott kiáradása.

Ezt a kedvességet tanuljuk meg Ábrahámtól, aki tudtán kívül égieket vendégelt meg. Kedvességünkkel árássuk el azokat, akik hozzánk betérnek, vagy akik körülöttünk élnek. Ebben a vonatkozásban is igaz Jézus tanítása: amennyien megcselekszitek egygel az én kicsinyeim közül, én velem cselekszitek meg.

Azt olvassuk a történetünkből, hogy amíg a vendégek esznek, a gazda szolgálatkészen mellettük áll, ezzel is megtiszteli a vendégeit.

A tisztességtétel szép dolog. Ma egyre kevesebb van belőle. Ezért olyan szomorú, sok esetben sötét az életünk. Ha embertársainknak tisztességet teszünk, elvárhatjuk, hogy mi is tisztességben részesüljünk, ami napfényessé teszi napjainkat.

II.

Amíg a vendégek falatoznak, Sárára, a feleségre terelődik a beszéd, aki keleti szokás szerint nem mutatkozott a vendégek előtt. Az egyik vendég azt a határozott kijelentést teszi, hogy Sárának mostanhoz egy esztendőre fia fog születni.

Sára hallotta e beszédet, s olyan különösnek tűnt előtte, hogy elmosolyodott rajta. Ábrahám most vette csak észre, hogy tudtán kívül angyalokat lát vendégül, akik neki

ilyen komoly ígéretet tettek. Ekkor jutott eszébe, hogy ugyanezeket a szavakat már hallotta előbb az Úr üzenetéből.

Ábrahám elméjében forgatja e beszédeket, arra gondol, hogy ő vén, s a feleségénél is megszűnt már az asszonyi természet. Vajon miként lesz lehetséges ez? Amint láttuk, előbb Sára egyenesen kikacagta e beszédeket. Az Úr nem sújtja haraggal Ábrahámék gyermekes gondolkodását, hanem atyai szeretettel érettebb felfogásra neveli őket. Azt kérdezi, hogy vajon az Úr előtt nehéz lehet e dolog, vagy talán lehetetlen?

Ábrahámék gondolkodásában magunkra ismerünk, hiszen mi is sok esetben gyermekes hitetlenkedéssel olvassuk vagy hallgatjuk Isten ígéreteit. Bizony mi is elfelejtjük, hogy Isten előtt lehetetlen nincsen.

Sára is megszeppen e komoly beszédőtől s tagadni kezdi, hogy ő nem nevetett. De bizony nevéttél, mondja az angyal, hiába tagadod. Ismét magunkat kell meglássuk Sára tagadásában, mi is ilyenek vagyunk, elfelejtjük, hogy Isten mindent lát. Ő szívek és vesék vizsgálója. Előtte nem lehet tagadni, előle nem lehet elrejtőzni. Hogy mondja az énekünk? „Látja lelked minden bűnöm, melynek átka sújt...” (RÉ 302,2)

Ha Atyánkat valamivel meggondolatlanul megbántottuk, ne próbáljuk letagadni. Ha tagadunk, mi is meghalljuk a komoly atyai szót: bizony nevéttél, bizony vétkeztél. Sára olyan, mint egy megszeppent gyermek. Ugye, ismerjük ezt az állapotot? Életünkben vannak megszeppenések, félelmek, s ilyenkor vívódunk lelkünkben: most mi lesz?

Az Úr kegyelmesen Sárahoz és Ábrahámhoz hajolt ezekkel a szavakkal: „...esztendőre ilyenkor visszatérek hozzád, s fia lesz Sárának.”

Isten megsimogatta Sára és férje hitetlenkedő szívét, amikor megerősítette ígéretét.

A mi mennyei Atyánk a mi aggódó és hitetlenkedő szívünket is megsimogatta Igéjével és Szentlelkével. Növeli hitünket, mert tudja, hogy arra van szükségünk. Imáinkban kérjük is, mint a tanítványok egykor: „Uram, növeljed a mi hitünket...”

Ha hittel lesz teljes a lelkünk, szép napfényes lesz az életünk, mint Ábrahám sátora, s meg tudjuk vendégelni embertársainkat testi elegelelkekkel, de lelki elegelelkekkel is. Örege is, gyengén, betegen is tudunk szolgálni Istennek és az embereknek.

Ezt próbáljuk meg ebben az új esztendőben. Ámen.

Faust Gyula

Berhida, Magyarország

Hit által a krízisben

Alapige: Zsidók 11,23–29
Bibliavásolás: 1János 5,1–5

Testvéreim! Ma, amikor sokan úgy érzik, hogy egy gyertya vagy egy kis mécses világossága jelent még valamit elhunyt szerettének, vagy inkább saját magának, Isten a hit világosságát akarja lángra lobbantani bennünk. A hit a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés. Igen becses ajándéka Istennek. Azt cselekszi velünk, hogy mi is jó tanúbizonyságot nyerjünk Istentől, azt a bizonyosságot, hogy Ő gyermekeiként szeret bennünket. Ha pedig Isten megváltott gyermekei vagyunk, akkor a halál sem választhat el Tőle! Továbbá a hit olyan cselekedetekkel ajándékoz meg bennünket, amelyekről Isten szava ezt mondja: „Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké.” (Dán 12,3) Ennek a levélnek mindjárt az elején azt olvassuk, hogy a hit olyan tetteket visz véghez, amelyek az ember halála után is beszélnek. Emlékeztük pedig mindenkor megmarad Isten előtt.

Ilyen beszélő történet alapigénkben a Mózesé. A hitnek csodálatos története. Szülei, Amrám és Jokebed (2Móz 6,20) hitén keresztül szemléljük Isten hatalmát és jóságát, népe iránti szeretetét és szabadítását. Két, Lévi nemzetségéből (2Móz 2,1) származó fiatal szülő egy rettenetesen nehéz időben hit által inkább engedelmeskedett Istennek, mintsem a gyilkos földi hatalomnak. Az akkori Egyiptomban rettenetes megszorítások csomagját rendelték el, és végre is hajtották. A legkiszolgáltatottabb társadalmi rétegtől a legkegyetlenebb áldozathozatalt követelték meg! Az országban kisebbségként élő hébereknek, a társadalom rabszolga rétegének elrendelték, megparancsolták, hogy minden újszülött fiúgyermekét dobja a folyóba. Az élet elleni terrornak eme sötét időszakában született Mózes. Szüleitől is követelték az orszáért meghozandó áldozatot.

Sok nyomorúságban és bajban van részünk nekünk is. A zsoldáríró Dávid ezt mondja: „Sok bajt és nyomorúságot éreztetél velünk...” (Zsolt 71,20) Dávid meglátja azt, hogy a bajt és a nyomorúságot Isten érezteti meg velünk, Ő láttatja bajnak a bajt, gonosznak a gonoszt, mert különben mi nem látnánk és nem is éreznénk. Nem értjük és nem tudjuk, hogy miért van részünk bánatban, szorongatásban, megszorításokban, de az igéből tudjuk, hogy ki az, Aki mindezt érezteti velünk. Isten azt akarja, hogy az Ő népe egy érző és élő nép legyen, és ezt meg is teremti! Elgondolhatatlan, hogy mi történt volna, ha Amrám és Jokébed érzéstelenül, vakon, tudattalanul, mechanikusan végrehajjták a fáraó diszkriminatív népességszabályzó rendeletét. Az Isten által előre elkészített szabadítást és jövendőt pusztították volna el vele, az egyetlen jövőt. Áldott az Isten, aki rosszat is éreztet velünk, mert amíg Ő éreztet, biztos, hogy élvén élünk. Ezért látjuk, hogy milyenek azok a társaink, akik élvén nem élnek, mert semmit sem éreznek. A fáraó nem érezte, hogy a fiúgyermek megölésének parancsa milyen szenvedést jelent az érző anyáknak, apáknak és testvéreknek. Nem érezte, hogy gyilkos parancsai emberek millióiban milyen fájdalmakat és gyötrelmeket eredményeznek. A kényelemhez szokott egyiptomiak sem érezték a rabszolgáik kínjait. De az érzés nélküli, lelki halott állapot legmélyebb pontja az volt, hogy a közös sorsban osztozó izraeliták is gyötörték egymást, veszekedtek egymással, nem érezték, hogy ők egymás testvérei. Amikor később Mózes azt kérdezte tőlük, hogy miért civakodtok egymással, vagy miért vered a testvéredet, akkor visszafeleltek: „Ki tett téged előljáróvá és bíróvá közöttünk?” (2Móz 2,14) A hit történetével Isten azt mondja el, hogy a hit által miként lett Jákob rabszolga nemzetségéből – akik érzés nélkül ütötték egymást – Isten élő és érző népe, akik szeretik Istent és egymást is. Isten az ő hívő szolgáló példája által az egyetlen járható ösvényre mutat rá, hogy tudniillik, bármilyen borzalmas megszorítások jöjjenek is, számunkra az Úr Isten ígéje maradjon a követendő, mert az lesz a mi életünk is.

Mózes szüleinek olyan hitük volt, ami elűzte a szívükből a fáraó bosszújától, a zsarnoki hatalomtól való félelmet is. A Szentírás a szeretetről mondja azt, hogy elűz minden félelmet. Bennük tehát a szeretet lakozott hit által és vele együtt az élet. Van-e nekünk ilyen félelmeket legyőző szeretetünk? Szükségünk lesz rá. Kérjük ezt a hitet és szeretetet Istentől! Oh, milyen szükségünk van arra a belső erőre, amivel mi, a mi időnkben ellen tudunk állni a világból jövő minden, életünket pusztító kényszernek. Most még csak a pénzünkből vesznek el, az egészséghez való jogainkból, a kényelmünkből, hogy egyre közelebb és közelebb jöhessenek a szívünkhöz. A lelkünket, az üdvösségünket és a hitünket akarják örökre kioltani! Amrám és Jokébed nem adták oda a hitüket, ezért Isten megtartotta életüket, gyermekeiket és jólétüket is! Nekünk hol van a hitünk? Ha elvehették, akkor mindent elvettek!

Az élet, a megmaradás, az üdvösség ismeretére, tudományára van szükségünk, arra, hogy Isten parancsolatai – köztük a ne ölj is! – bele legyenek írva a szívünk hústáblájá-

ba. Nem maradhatunk meg az Istenben való gyermeki bizalom nélkül és a Neki való tudatos odaszántságunk és engedelmisségünk nélkül!

Tudjuk, hogy Jokébed az ő fiát az elválasztásig szoptatta, gondozta, nevelte, tanította. Miután *hit által nem ölte meg, hit által nem szolgáltatta ki fiát* a sötét hatalom akaratának, kapott Istentől ajándékba még egy pár évet, amit a fiával tölthetett. Ez az idő elég volt arra, hogy Mózes megismerje a sötétség hatalmával szembeszálló hitet, a gonoszság erőit legyőző hitet, és mindenkor tudja, hogy ő hova tartozik. Mózes tudta, hogy a hazugság, igazágtalanság és a jogfosztás minden vérszomjas eszközével, hatalmával elnyomott, tudatlanságban és nyomorban tartott rabszolga nép sarja. Tudta, hogy származása ellenére semmivel nem kevesebb bármely egyiptominál. De leginkább azt tudta, hogy közte és népe hatalmas Istene közt élő szövetség van, Mózes hozzátartozik ehhez a néphez. Többre becsülte a szövetséges szent néppel való együtt sanyargást, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét.

Ma is lehet Istennek eme szent népéhez tartozni, de úgy, ahogy Mózes idejében. Ennek ma is ára van. Mózes az együhtsanyargással fizetett. Ha a Krisztuséi vagyunk, mi is fizetünk, mert nem nagyobb a tanítvány az ő mesterénél. Csak akkor tehetjük ezt, ha a világ minden kincsénél becsesebbnek tartjuk Krisztust, aki az igazság, élet, az út, jelenünk és jövődünk is. Akkor választjuk az érte való szenvedést is, ha látva látjuk romolhatatlan dicsőségét, amibe bennünket is felemelt már. Ez a hit és látás erősítette meg Mózeset és szüleit, s ez a hit tart meg bennünket is.

Mit jelentett Mózesnek a bűn ideig-óráig való gyönyörűsége, ami egybefonódott Egyiptom minden kincsével, a fáraó fiaként pedig a hatalommal is? Mózes jól ismerte Egyiptom minden vonzalmát. Jól tudta, hogy milyen erők lapulnak meg a pompa és a katonai karhatalom mögött. Tudta, hogy hol volna a helye, amennyiben a világi hatalom jobbára húzódik, és azt is tudta, hogy mi lenne ilyen döntésének a jutalma. Pénz, dicsőség, kéj, hírnév és hatalom. Mindez az ő öröksége lenne! Mindezt Isten mérlegére tette, és a valóság mérlegének másik serpenyőjébe, a zsidókhöz írt levél szerzője szerint, Mózes oda állította Krisztust. Mi lett az eredmény? „...inkább választotta az Isten népével együtt a sanyargatást, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét, mivel nagyobb gazdagságnak tartotta Egyiptom kincseinél a Krisztusért való gyalázatot, mert a megjutalmazásra tekintett.” (Zsid 11,25–26)

Az ige nem azt mondja, hogy Mózes a megjutalmazást tekintette nagyobbknak Egyiptom minden kincseinél, hanem a Krisztusért való gyalázatot tartotta többre Egyiptom minden kincsénél. Kérjük Istent, hogy írja ezt a mi szívünkbe is! Bárcsak igaz világgosszág gyulladna a szívünkben, lelkünkben és elménkben! Csak a Szentlélek tudja a lényünk mélyéig megértetni, hogy miért több a Krisztus gyalázata a világ minden kincsénél. Ennek gyönyörű szemléltetése az Énekek éneke, a Biblia egyik gyöngyszeme. A szerelmi dráma arról szól, hogy a szépséges és a pásztorlegénybe szerelmes Sulamitot a nagy király kegyeit kereső testvérei a Salamon háremébe kényszerítik. Sulamit ezt a szerelem elleni merényletként éli meg, a testvérei eme tettükkel a húguk lényét ölték meg. Sulamitnak semmit nem jelent a háremi lét, luxus és semmilyen kényeztetés. Tudjuk, hogy a hárem nem az Isten rendjéhez illő intézmény. A hárem az Istentől elszakadt világ megtestesítője. Isten az egy férfi és egy nő házasságát, egy testté lételet nevezte jónak a teremtéskor. Sulamit számára sokkal kívánatosabb, vonzóbb és gyönyörűsegebb a nehéz nomád élet, csakhogy szerelmével, a pásztorlegénnyel tölthesse. Az igazi életet neki a pásztorlegény, iránta való szerelme és az ő Sulamit iránti szerelme jelentette. A szerelem dicsóításának eme zoltára azzal végződik, hogy a testvérek, látva Sulamit szenvedését, a kisebbik húgukat már nem engedik a király háremébe. (Énekek

8,8–9) Van-e ilyen Jézus Krisztus iránti szerelmem? Csak ez a szerelem tud legyőzni bennem minden félelmet!

Mózesben is ez a szeretet győzött, ezért nem félt elhagyni Egyiptomot a néppel együtt a tizedik csapás után, amikor egész Egyiptom gyászolt. Nem félt a király haragjától, pedig igen sok oka lett volna a rettegésre. Ő látta az Egyiptom nélküli életet, az igazit, ahogy Sulamit is megismerte az igazi szerelmet, ezért vetette meg a háremi létet teljes lelkéből. Milyen áldott látás volt az? Ó, bárcsak mi is meglátnánk! Milyen csodálatos lenne meglátni a hazugságok, az erőszak, a rettegések nélküli életet. Az állandó aggodások nélküli életet, vagy a halálfélelem nélküli életet. Ki mutatja meg nekünk? Mózesnek Isten mutatta meg, a Vagyok! Nekünk is személyesen ő mutatja meg. Hogy megtehesse, kicsal bennünket a pusztába. Mózes negyven éven át őrizte apósa nyáját a pusztában. Istennel járt egyik legelőről a másikra. Mi készek vagyunk erre a pusztai életre, ahol Isten pásztorként legeltet bennünket?

Hit által rendel el Mózes a pászkát és a vérrel való meghintést, hogy a pusztító ne érintse elsőszülötteiket! Isten rámutatott a bárány áldozatára és Mózes hit által megértette, hogy Isten Báránya ártatlan véérért lesz élete Isten népének, azoknak, akiket meghintenek ezzel a vérrel. A pászkbárány előremutatott Jézus golgotai áldozatára, és a kettő együtt az örökkévaló áldozatra, mert a kijelentés azt mondja, hogy a Bárány megöletett a világ alapjának lefektetése előtt. Jézus áldozatán áll a teremtettség, ezért nem inoghat meg Isten egyháza; örök kősziklára épült! Hit által te is beépülhetsz ebbe a gyönyörűséges lelki házba!

Végezetül hit által keltek át a tengeren, mint valami szárazföldön – mondja a Szentlélek. A hit járhatóvá teszi a járhatatlant. Isten megváltoztatja a törvényszerűségeket az ő népéért. Ő a cselekvő. Akarjunk engedelmeskedni neki. Neki mindegy, hogy a vizet teszi járhatóvá, vagy bennünket tesz vizeken járóvá; mindkettőt ő cselekszi. Ameddig a nép Mózesre és pásztorbotjára nézett, lassan és biztosan haladt a tengeren keresztül, éppen úgy, ahogy Péter is, amíg Jézusra nézett, járt a vízen. Mihelyst azonban Péter a hullámokra nézett, azonnal süllyedni kezdett. Megpróbált Egyiptom is a botokból kígyókat létrehívni, de az Áron botjából létrejött kígyó fölfalta a mágusok kígyóit. (2Móz 7,12) A vizet vérré változtatták ők is, hogy a fáraó szíve kemény maradjon. (2Móz 7,22) Titkos mesterségükkel békákat hoztak fel ők is Egyiptom földjére, de már eltávolítani nem tudták őket. (2Móz 8,4) A harmadik csapást is megpróbálták utánozni a mágusok, de nem tudtak szúnyogokat hozni Egyiptom földjére. (2Móz 8,14) A negyedik, ötödik, és így tovább a tizedik csapást is beleértve, nem utánozták többé Istent. Amikor azonban azt látták, hogy Isten népe a tengeren kel át, ők is megpróbálták, ismét megpróbálták az Úr gyermekeit utánozni, de mindnyájan belepusztultak!

A keresztyén, a Krisztust követő ember utánozhatatlan! Bárki megpróbálja, belepusztul! Még senki nem élte túl, aki kikezdett Isten népével! Némelyek látványosan is szenvedhetnek a megfélemlítés miatt a nyájból, de senki nem árthat az Úr népének. Aki mégis megpróbálja – elpusztul. Ezért testvéreim, mi ne utánozzuk a keresztyént, hanem legyünk krisztusiak és a Krisztuséi a hit által. Ó, hányszor merültünk már el, amikor mi akartunk bizonyítani? Nézzünk a megfeszített Krisztusra, lássuk meg értünk tökéletesen elvégzett szabadítását, járjon előttünk az ő győzelme, kövessük Őt. Akkor a tengeren is átkelünk vele!

Az igehirdetés elején sok nyomorúságról volt szó, amit Isten jónak lát megéreztetni velünk, mert célja van vele. Akkor a Zsolt 71,20 versének az első felét idéztem. Ugyanannak a versnek a második fele kijelenti, hogy mi az Isten célja azzal, hogy megláttatja és meg is érezteti velünk a nyomorúságot. Ezt mondja az Ő szava: „de ismét megelevenítesz, és a föld mélységéből ismét felhozol minket!” Íme, ez történik. A sok fájdalom,

gyász, betegség, gond, háború, börtön és egyéb bajok által Isten utánunk nyúl, hogy felkaroljon. Oda hajol, ahol vagyok, és ahol vagyunk. A zsoldár szerint a föld mélyébe. Isten aláhajol a gyászomba, a betegségembe, a magányomba, a bajomba, a félelmeimbe. Ő utánam jön a bűneim helyére, abba a mélységbe, mely mélyebb a föld gyomránál, ahol Nélküle vagyok. Kiemel a halálból a saját halála által, és beemel az életbe a feltámadása által. Visszautasítom ezt a gyöngédséget? Nem! Hittel és bizalommal én is beleölelem Őt a szívembe, életembe, e mostani állapotomba. Ezt jelenti a bűn feletti győzelem, hogy Krisztus Jézusban Isten kiemelt, fölébe emelt bennünket a kárhozatnak, e jelenvaló gonosz világnak, a sírnak. Engedjük, hogy emeljen feljebb és feljebb! Ámen.

Juhász Klára
Nádasdaróc

Találd meg az életed áldásainak Forrását!

Alapige: Zsoltárok 37,5
Bibliaolvasás: Zsoltárok 84

Jókívánások sorozatát adtuk és kaptuk az új esztendő fordulóján. Visszhangra talált a meleg tekintet, a szoros kézfogás és ölelés családtagokban, barátokban, ismerősökben egyaránt. Tapasztalat, hogy hosszasra kinyúlhat még, akár hetekig is kitarthat a már-már köszöntési formulává alakult „Boldog új évet!” kívánása, amit fokozni is szoktunk annak függvényében, hogy milyen meghatározó eseménye volt a címzett múltjának. Ilyenként kívánjuk a jót vagy még jobbat, boldogabbat, és reméljük ugyanazokat önmagunknak is.

Emberileg fontosak az egymásra figyelő megnyilvánulások. De nem elegendőek. Maradandó, mindennapokat átható, sőt hosszútávra elégséges útravalót Istentől kaphatunk. Így szól ma hozzánk igéjén keresztül: „Hagyjad az Úrra a te utadat és bízzál benne, majd ő teljesíti.” (Zsolt 37,5)

1.

Közvetlen és bátorító a mi gondviselő Atyánk közeledése. Nem parancsokat osztogató, nem is szemrehányó, de mindenképp cselekvésre készítő. Be kell látnunk, szükségünk van Isten bátorítására és ígéretére is. Hiszen így, év elején félelmeink is előtérbe kerülnek a meglévő gondok miatt, napi küzdelmek, talán épp betegségek miatt. A jónak reménye, váradalma mellé társul a múltnak árnyéka is. Visszapillantás és előretekintés, tapasztalt és ismeretlen keretei között ingázunk gondolatban, érzelmekben, tények felismerésében. *Emlékezünk és reménykedünk.*

Emlékezéseinket jó és rossz emlékek alkotják. Ha meg kellene írunk megélt éveink forгатókönyvét, vajon milyen címet adnánk neki? Találna rá a „csodaszép” jelző, vagy a „küzdelmes”, „megtépázott” stb. élet-címek jobban fednék a valóságot? Tagadhatatlan, mindannyiunknak megvolt és talán ma is megvan a magunk siralom-völgye. Rátelepszik életünkre testi, lelki, érzelmi fájdalom formájában és megfoszt a harmonikus élet megélésétől, az örömtől, a boldogságtól, amiről úgy véljük: jogosan kijárnak nekünk... Mi egyszerre szeretnénk mindezeket birtokolni.

De ahogy az életünk egészét a pillanatok, a percek töredékében éljük meg, hasonlóképpen az „egész” boldogság egyszerre nem birtokolható, csak az örömben élhető át... (Mácz István)

Örömtelen az életed? Semmi okod, hogy derűsebben folytasd az új év napjait? Jelents a legfőbb örömet számodra, hogy van Istened. Az Úrban való örvendezésre így buzdít Pál apostol: „Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljete!” (Fil 4,4) Ma is Isten nyit feléd. Ő teszi meg az első lépést – érte, s ha engeded – veled. Elindulásod után Vele karöltve haladást ajánl. A te legfőbb teendő, hogy engedd magad vezetni.

Ahogy útbaigazítást, figyelmeztetést nyújt egy-egy út menti jelzőtábla a gyalogosnak, az autóvezetőnek, úgy kínál útbaigazítást az Ige: *Hagyjad az Úrra a te utadat...* Isten félelmeidre, aggodalmaidra akar orvoslást adni. Közösségre hív önmagával, hogy Vele tervezz változást. Szebbet, jobbat remélsz? Jó törekvés, de egymagad nem leszel képes ennek megvalósítására. Remélsz belső csendet, békét, és fáj, hogy osztályrészed mégis a fájdalom sokrétű formája maradt?

Vajon miért?

Talán azért, mert zömében csak emberi vonatkozásai vannak emlékezőseinknek. Túl sok sérelem ért, sokat csalódtunk embertársakban, hozzánk legközelebb állókban. Talán azért is, mert nincs bennünk elég tartalék Isten ígéreteiből, amik felemeljenek és megerősítsenek. Pedig szól hozzánk és ismételten szívünkre helyezi többek közt a péteri ígét: „Minden gondotokat óreá vessétek, mert neki gondja van reátok.” (1Pt 5,7)

Cipeljük gondjainkat, vagy elfojtjuk őket. Lehet, hogy beszélni kezdünk róluk, ami egyáltalán nem könnyű, de hasznos lehet. S ha mégsem segít, pótcselekvésekbe szorítjuk azokat. Ideig-óráig átsegítenek a válságon, de végül tapasztaljuk ismételten, hogy se az új ruha nem segített, se az átrendezett kuckónk, mert ugyanazokkal a gondokkal maradtunk.

Amíg egymagunk járjuk életünk útját, addig megkötözöttei leszünk a félelmeinknek, csüggedéseknek. Amíg nem ragadjuk meg Isten segítő jobbát, csak a mélységek sötéttségében vergődünk. Az Úr Jézus azért jött, hogy együtt járja velünk életünk útját. Jelenvalóságáról szeretne biztosítani minden idők minden körülményei között. Cselekvésre késztet Igéjén keresztül.

Hogyan történhet változás? Ha nem zárkózunk a magunk világába. Ha engedelmes-séggel válaszolunk Isten bátorító szavára és Reá hagyatkozunk. Reá hagyatkozni *dön-téshozatalt* jelent.

A történetbeli Aszáf Isten mellett döntött. Mélyre zuhant csüggedésében, de le tudta venni tekintetét önmagáról és gondjairól. Isten kezébe tette azokat. Úgy döntött, „gyászát” ünneppé formálja. Sikerült felemelkednie mélységeiből, mert emlékezni kezdett! Kire? Istenre és az Ő nagyságos tetteire, amiket Ő munkált gyermekei életében.

Helyénvaló és elengedhetetlenül fontos az Istenre való emlékezés is, kedves testvéreim! Mert ha Isten nem is ígér gondtalan jövőt ennek az évnek napjaira, ha nem is tárja fel a múlttal kapcsolatos miérteket, de megtanít megnyílt szívvel bizakodóbbnak lenni. Felemeli tekinteted és örömmel tölti meg a szíved. Az öröm morzsáiból feltöltekezve mércéje szerint gondolkodhatsz és élhatsz. A hit szemével látsz majd minden körülmények között. És hálás leszel azért a boldogságért, amit nem pénzben és földi gazdagságban mérhatsz, hanem lelki kincseid tartozékaiként mondhatasz magadénak.

2.

Istenhez ragaszkodni, Reá hagyatkozni csak *bizakodóan* lehet *...bizzál benne...* Fel-tétlen bizakodással. Ezt próbálja érzékeltetni egy történet: egyszer egy botanikus csapat ritka virágokat keresett az Alpokban. Egy mély szakadék fölé kinyúló sziklaperemen egy olyan virágot pillantottak meg, amelyet már évek óta kerestek. Egy arra menő pász-

torfiúnak sok pénzt ajánlottak fel, ha a derekára kötelet köthetnek és leereszthetik oda, ahol a virágot látták. A fiú végiggondolta, mire költhetné a pénzt, majd lenézett a mély szakadékba és megrázta fejét: nem! Nagyon szerette volna a pénzt, de a szikla hihetetlenül veszélyes volt és nem ismerte azokat a virággyűjtőket sem... Hogy bízhatná rájuk életét?

Újra és újra lenézett a mélybe, majd a pénzre vetett egy pillantást és továbbra is nemlegesen rázta a fejét. De támadt egy ötlete. Végigszaladt a hegyoldalon, beszaladt egy házba és egy erős, kedves emberrel jelent meg. Az édesapjával. Kezébe kapaszkodva mondta: most már hónom alá köthetik a kötelet. Lemegek, ha apám tartja azt...

A fiú az apjához erősítve biztonosságban érezte magát. Minden kuszáltsága, mélysége, tévútja vagy úttalansága ellenére is van kiigazodási pontja az életnek. Mindenki életének! Míg a Szentírás az emberi életet nevezi útnak, Jézus Krisztus önmagáról mondja: „Én vagyok az út ” mi több: „...az igazság és az élet” (Jn 14,6) Mert az „út” gondolatköre mindig szoros összefüggésben áll az élettel. Élet és út... mindkettő lehet magasba ívelő vagy mélységekbe zuhanó, hosszabb lefutású vagy rövidebb. De ha életed Hozzá kötődő, biztonosságban leszel. Ha ragaszkodsz Hozzá, Ő megtart a kegyelmében egész életedben, mert Isten vezetésével helyreáll a rend nálad, benned és lassan körülöttes is.

3.

Utunk minden nap vezet valahova. Kezdeté is van és vége is. Ne legyen mindegy, hova vezet utad! Isten Krisztusban nem egy akármilyen utat mutat, hanem Önmagát világosítja meg. Nem öncélúan, hanem az Őt követő emberi életnek szabva irányt, célt és rendeltetést. Ilyenformán keresztyénként leszel vezetett, de lehetsz úttá is valaki számára. Példaértékű életed út lehet gyermeked számára, egy tévelygő századik számára, hogy Vele együtt váljék teljessé az ő életük is.

Továbbá életed, utad célba ért élet lesz, ha engeded, hogy Isten Lelkének életet formáló ereje minden nap a gondviselő Atyához vigyen közelebb.

Légy bizakodó, mert „...Ő teljesíti” szíved kéréseit. Hadd álljon ezek közt elsőként ott a kérés: Uram, cselekedd meg, hogy életem növekedjen Benned!

Ha őszintén szeretnéd ezt a változást, jó döntést hoztál. Az Isten melletti döntésed áldáshordozó emberré tesz. A beteljesülés ígérete ez azoknak, akik a mai ígének nemcsak meghallói, hanem cselekvői is lesznek ebben az esztendőben. Ámen.

Váncza Enikő
Magyarlóna

Dicsekedjek?

Alapige: Eszter 1,4
Bibliailvasás: Ézsaiás 39

Az Eszter könyvében leírt történet Ahasvérus, perzsa király idejéből származik. Ezen történet által tanúi lehetünk annak, hogy miképpen menti meg Isten a fogságban levő zsidó népet a kiirtás elől, egy Eszter nevű fogoly zsidó leány által. Ebben a könyvben nem fordul elő Isten neve, de ez nem jelenti azt, hogy Ő maga hiányzik belőle. Érezzük ebben a történetben Isten erős kezét, amely kezdettől fogva mindent irányít,

kezében tartja az eseményeket és adott pillanatban népét csodálatos szabadításához juttatja.

Egyes bibliamagyarázók, közöttük dr. Bullinger professzor, arra figyelmeztetnek, hogy héber nyelvbúvárok négy helyen megtalálták Eszter könyvében Jahve nevét akrosztihon alakjában. Mi is az akrosztihon? Az akrosztihon olyan vers, amelyben ha a versszakok vagy sorok kezdőbetűit összeolvassuk, egy nevet vagy mondást találunk. Erre utal a talmud is. Az a tény, hogy az izraeliták böjtöltek, imádkoztak és sírtak (4. fejezet), mutatja, hogy Istenhez kiáltottak. Ki másnak szólhatott a böjtjük, ha nem Jahvénak, szövetséges Istenüknek?

A könyv lakomával kezdődik. A Bibliában semmiképpen nem egyedi eset a lakoma. Számos helyen olvashatunk ilyenről. Emlékezzünk csak Józsefre Egyiptomban, amikor lakomán ismerteti meg magát testvéreivel. Vagy jusson eszünkbe a Dániel könyvében leírt Belsazar lakomája. Máté evangéliuma 22. fejezetében olvashatunk a királyi menyegzőről, a nagy vendégség példázatáról. A királyról, aki menyegzőt készít a fiának. A jelenések könyvében is olvasunk menyegzői vacsoráról. „Boldogak azok, akik a Bárány menyegzőjének vacsorájára hivatalosak.” (Jel 19,9)

Uralkodásának harmadik évében Ahasvérus király lakomát szerzett minden fejedelmének és szolgájának. Perzsia és Média hatalmasai, főemberei és a tartományok fejedelmei mind előtte voltak, amikor mutogatta országának gazdagságát és az ő méltóságát. Ennek az Ahasvérusnak, aki uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig 127 tartományon, királyi széke Susán várában volt. Így olvastuk. „Midőn mutogató országa dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét sok napon át...” (4.)

Ahasvérus büszkélkedik mindazzal, amije van. Dicsekszik, mutogatja magát, hogy mindenki lássa. Gazdag emberként volt is mit mutogatnia.

Ez a világ és ennek hatalmasai szeretik mutogatni magukat, csillogtatni dicsőségüket, hatalmukat. Tudjuk azt, hogy a büszke ember felismerhető öltözetéről, járásáról, páváskodásáról, beszédéről. Mindig a középpontban akar lenni és magas pozíciókra vadászik. Az önmutogatás minden ember természetében benne van. Nem vagyunk kivételek ez alól mi sem. Hányszor dicsekszünk! Hányszor romlik meg egy-egy társaság hangulata amiatt, ha valaki átveszi a szót, végig dicsekszik és nem hagy másokat szóhoz jutni. Sokszor nevetségessé válik, amikor életének számára dicsőségesnek vélt korszakát szüntelenül, állandóan felemlegeti. Amikor másokat elhallgattat azzal, hogy csak neki van igaza, csak ő tudja és más nem. Számára nálánál ügyesebb és okosabb ember nem is létezik. Hányszor jönnek, hogy mutasd meg szépségedet, ügyességedet, kérkedj tehetségeddel. Hány fiatal leányt megkísértenek a jó kereseti lehetőség ajánlatával, vagy hogy büszkélkedjenek testükkel, és félig, vagy teljesen meztelenül mutogassák testüket. Hány fiatal leányt megkísértenek és amint híradókban, újságban olvashatjuk, nemcsak egyszerű művészi fotók készülnek, hanem szexuálisan zaklatják őket.

Nem is kevesen sugározgatják magukat a tévé képernyőin. Esküvőjüket, menyegzőjüket ország világ előtt bemutatják. Továbbá azzal is dicsekednek, hogy nekik milyen szép és modern emeletes házuk van és micsoda berendezéssel rendelkeznek. Mennyire gazdagok, mennyi pénzzel rendelkeznek és mennyi mindent megvalósítottak.

Jézust is megkísértette a Sátán a gazdagság, a hiúság gondolatával, azzal, hogy minden az övé lehet, csak szolgálja őt, de Ő mindannyiszor visszautasította a kísértő ajánlatát. Sokakat elhitetett a Sátán ily módon. Sokan estek a Kísértő hálójába és veszték el. Sokan öltek, loptak, csaltak a gazdagságért, hogy rövid időre büszkélkedjenek. Mit ér, ha az egész világot megnyered, de a te lelkedben kárt vallasz.

A bibliaolvasás rendjén hallottunk Ezékiásról, aki hiúságáért büntetéssel fenyegetett. Levelet és ajándékot küldött Ezékiásnak a babilóniai király, mert hallotta, hogy

beteg volt és meggyógyult. Ezékiás pedig örvendett és megmutatta nekik tárházát, az ezüstöt, az aranyat, a fűszereket, a drága keneteket, egész fegyvertárát és mindent, ami kincsei közt található volt házában és egész birodalmában. Semmi sem volt, amit meg ne mutatott volna nekik Ezékiás. Majd eljött Ézsaiás, a próféta Ezékiás királyhoz, és amikor Ezékiás elmondta neki, hogy mindent megmutatott házában, akkor a próféta a következőket tolmácsolta az Úr részéről: „Ímé napok jönnek és elvitetik, valami házadban van, és amit csak e mai napig gyűjtöttek eleid, Babelbe, nem marad semmi meg, ezt mondja az Úr! És fiad közül, akik tőled származnak, akiket te nemszesz, el fognak hurcolni és lesznek komornyikok Babel királyának palotájában.” (Ézs 39,6–7)

C. H. Spurgeon idejében, néhányan az angol arisztokraták közül azon a véleményen voltak, hogy számukra léteznie kellene egy másik megváltási lehetőségnek, illetve útnak. A büszkeség lelke megakadályozta őket, hogy azon mód fogadják el a megváltást, mint mindenki más. Spurgeon egyik prédikációjában azt mondta: „Ó, hidd el, Sir John, hogy neked ugyanazon módon kell üdvözülnöd, ahogyan üdvözül az utcaseprő, más-képpen üdvözítetlen maradsz. Ah, uram, mindenki hajlong előtted, de neked is meg kell hajtanoz fejed az Úr Krisztus előtt. Csak azon mód üdvözülhetsz, mint az asztalos, vasmunkás vagy fafeldolgozó.”

Sokakat a büszkeség akadályozott meg akkor is és most is, hogy elfogadják a megváltást. Az Úr Jézus azt mondta, ha valaki öutána akar menni, akkor tagadja meg önmagát, vegye fel az ő keresztyét és kövesse őt. (Mt 16,24) Ez az, amit a büszke ember nem akar megtenni, hogy megalázza magát. Hogy éljen és szolgáljon másokért, amint egy szép ének szavai is mondják: „Hintsd szerteszt a szeretet kincseit. Élj másokért, az Úr Jézus így tanít. A szolgálathoz új erőt, te mindig csak Tőle várj. Megérzik majd az emberek, az Úr Jézus irgalmát.”

William Gurnall a következőket írja: „A büszke ember szeret fára mászni, nem azért, hogy Jézust lássa, mint Zákeus, hanem, hogy őt lássák.”

Szóljunk hát a büszkeség ellentétéről. Bár korának keresztyénei közül a legtanulatbb volt, Pál apostol jobban megalázta magát, mint bárki más. Többször is használ szuperlatívuszokat az alázatra, az ő állapotára nézve. 59-ben, a Korinthusban levő keresztyéneknek írja: „Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem...” (1Kor 15,9) Öt évvel később, 64-ben, azt mondja: „Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek adatott ez a kegyelem...” (Ef 3,8) 65-ben pedig elsőnek nevezi magát a bűnösök között, vagy máshol a legnagyobb bűnösnek (1Tim 1,15). Nem meglepő, hogy nagy kegyelem adatott neki, mert az alázatosoknak Isten kegyelmet ad.

Jézus nem azért jött, hogy önmagát mutogassa. Amikor Atyjához beszél, a következőket mondta: „Én dicsőítettelek Téged e földön...” Az Ő életével mindig az Atyára akart mutatni és sikerült is neki. Amikor a tanítványok megkérik, hogy mutassa már meg nekik az Atyát, akkor Ő mintegy megfeddi őket, hogy annyi idő óta velük van és még nem vélték benne felfedezni az Atyát, mert aki Őt látta, az látta az Atyát. Jézus mindig az Atya dicsőségét kereste. Nem kereste a földi dicsőséget, amelyet mi állandóan hajszolunk. Megalázta magát, engedelmes lett egészen a keresztfán való haláláig. És mindezt értünk tette, hogy életet adhasson nekünk, és nem akármilyen életet, hanem igazi életet, örök életet. Példát mutatott az alázatra. Megtanított bennünket arra is, hogy önmagában a gazdagság nem bűn, csak nem mindegy, hogy mire használjuk és hogyan élünk vele.

Jézusnak adatott minden hatalom mennyen és földön, olvassuk a Szentírás lapjain, és mégis milyen szeretettel hajol le hozzánk, akik sokszor nevetségesek lehetünk az ő szemében akkor, amikor mellünket veregetjük, büszkélkedünk azzal, amink van. Talán

úgy nézünk ki az Ő vagy mások szemében, mint a büszkélkedő kiskakas egy nagy szemétdomb tetején. Mivé lesz a gazdag ember árvíz után? Mi az, ami majd megtartja őt? Már semmiképpen nem a gazdagsága. Megnyerte a világnak egy részét és most nincs ami megtartsa, mert lelkében kárt vallott. Mi az, ami téged megtart ebben az új esztendőben? Vagy ki az? **Jézus.** Ő arra is példát adott, hogy hogyan éljünk a szegénységgel, a nincstelenséggel úgy, hogy mindig és minden körülmények között megelégedéssel tudjunk élni, Őt tudjuk dicsérni és magasztalni. Szegények vagyunk? Nagy és hatalmas házakat kívánunk, talán luxusautót is a ház elé? Emlékezzünk csak, a rókáknak barlangjuk van, de az Ember Fiának nem volt hova fejét lehajtania. Jézus, az univerzum királya lemondott mindenről. Megmutatta, hogy nagy szegénységben lehet a leggazdagabb életet élni. Igen. Lehet. A leggazdagabb lelki életet.

Végül is azt mondom nektek, dicsekedjete! Talán megdöbbenő számotokra az, amit most mondtam? Eddig végig a büszke embert ostromoztuk és ezzel szemben kiemeltük az igazi alázatot. A Szentírás azt mondja, hogy lehet dicsekedni, de nem akármivel, hanem Krisztussal. Krisztusban dicsekedjete! Legyetek új teremtetek! Láttassék meg rajtatok Krisztus arca, Krisztus alázata! Tanuljatok tőle alázatot, szeretetet, odafordulást a másik iránt és csak Vele és Benne dicsekedjete. Ámen.

Vincze Minya István

Nyárszó-Sárvásár

Naómi és Ruth

Alapige: Ruth 1,16b

Bibliailvasás: Ruth 1,1–15

Ruth könyvéről Goethe a következőket írja: „a legbájosabb kis egész, ami megmaradt számunkra az eposzok közé ékelődve”. Az egész történet csupán négy fejezet, s röviden így szól:

Betlehem környékén szárazság pusztít. Az aratnivaló kevés. Éhhalál fenyeget. Egy kis család áll előttünk: apa, anya és két kiskorú gyermek. Elimélek, a családfő nem talál munkát, az édesanya, Naómi szeme könnyes, mert gyermekei, fiai hiába kérnek tőle kenyeret, neki nincs mit adnia. A közelgő halál árnyékában kínos döntést hoznak: kivándorolnak, otthagyják a drága földet, otthagyják a drága rokonokat, az itthoni életstílust és menni akarnak az idegenbe, hogy új életet kezdjenek. Amikor ilyenkor, az év elején számadást végzünk, azt látjuk, hogy napjainkban legtöbbször közülünk nem az éhhalál elől menekülnek, hanem a jobb, könnyebb megélhetésért, egy nagyobb szelet kenyérért vállalkoznak egy-egy ilyen lépésre. Elimélek és Naómi a nincstelenségből indul el, a betlehemi dombok közül, az Ígéret földjéről. Új hazát találnak Moáb földjén. Itt az új hazában az ott élő pogányok meglepő jóindulattal fogadják őket. Igen, abban az időben – nem úgy, mint ma – még volt ilyen is. Elimélek hamarosan munkát talál, házat épít, fedél kerül a fejük fölé, az éhhalál rettenete már csak egy régi, rossz emlék.

De a jobb, könnyebb sorsnak mindig ára van. A gyermekek moábita gyermekekkel játszanak, lassan nem zsidóul, hanem moáb nyelven kezdenek beszélni, elindul az asszimilációs folyamat. Minden bevándorló nép életében ez egy természetes folyamat. A nyelvet, a kultúrát, a hagyományokat csak nagy áldozatok árán lehet megtartani. Aztán repülnek az évek, mind a két fiú moábita lányba szeret bele, s mind a kettő feleségül is veszi szíve választottját. Pogány asszony, pogány asszonyok zsidó családban. A mózesi törvényt felrúgják, a leszármazási ág megszakad. Vajon melyik apa az, aki gyermekének vegyes házasságát félvállról tudná venni? De érdekes módon ez a zsidó apa és

anya minden szívfájdalma ellenére bölcs magatartást tanúsít. Nem tagadja ki a fiúkat, nem rendezi meg a képletes temetést, ami máig is szokás ortodox zsidó házban ilyen esetben. Nem. Mindkét menyüket, pogány voltuk ellenére, házukba és szívükbe fogadják.

S ezután következnek a három villámcsapás. Elsőnek Elimélek hal meg, majd egymás után mindkét fiú. Az anyós és két menyje özvegyen maradnak. Naómi, miután eltemeti és meggyászolja kedveseit, úgy érzi, hogy neki nincs már keresnivalója ezen az idegen földön, ahová csak a fájdalmas emlékek kötik, elhatározza, hogy öreg napjaira hazaköltözik Betlehembe. Menyei elkísérik Naómit a határig, ott búcsúznak el tőle, aki nemcsak anyósukká lett, de a szó valódi értelmében édesanyjukká is. Orpa, az egyik menyje megöleli és megcsókolja Naómit és visszatér népéhez. Most Ruth búcsúzkodására kerül sor. Sírva borul Naómi keblére, s az minél inkább csitítgatja, Ruth annál görcsösebben szorítja, és végre feltör belőle a vallomás: Ruth 1. részének 16. verse. Örök, szép szavak. Nincs az a szerelmi vallomás, mely valaha felülmúlta volna ezeket az őszinte szavakat. Ezt hallván már Naómi sem vitatkozik tovább. Igent bólint, és e két törékeny asszony együtt indul el Betlehem felé. Hazaérkezésüket Betlehembe nem a legszívélyesebb fogadtatás jellemzi. Két idegen asszony, az egyik legalább zsidó, de a másik egy pogány nép gyermeke. Egyiküket sem fogadják szívesen. Míg Naómi már rég elvesztette helyét a közösségben, addig Ruthnak soha nem is volt helye. De mégsem keserednek el, nem az önsajnálát útját választják, hanem nekigyürkőznek és teszik a dolgukat.

Éppen aratási idő van. Ruth nem ül tétlenül, kimegy s tarlóra, és kezdi szedegetni az elhullott kalászkodat. Az isteni gondviselés Ruthot éppen egy gazdag ember, Boáz mezejére vezette, aki éppen a mezején tartózkodott. Mivelhogy Ruth csinos asszony volt, a belső lelki szépség nála külső bájjal ötvöződött, így Boáz beleszeretett, és a kor minden szokását tiszteletben tartva azonnal feleségül is veszi. A történet dióhéjban ennyi. Ennek szépsége, tisztasága mellett én három tanulságot látok ebben történetben.

A. Az első, természetesen, Ruth személye és jelleme.

a) Szép volt ez a fiatalasszony. És nehogy valaki azt mondja, hogy ez lényegtelen. Én soha nem értem azokat a pietista újjászületett embereket, akik a szépséget bűnös dolognak tartják. Az ilyen savanyú szentek kifecamodott gondolkodásában a szépség és a nemiség az ördög szerzeménye. Mindez szomorú..., az én szememben a szépség is, a nemiség is Isten egyik legszebb ajándéka:

- amit tiszta szívvel élvezni lehet;
- amiért Neki őszintén hálát kell adni;
- s amit embertársaink javára kell felhasználnunk.

b) Ruth másik tulajdonsága a szeretet és a ragaszkodás. Férje iránti szeretete meglátzott az anyósa iránti ragaszkodásban is. Mindezt a mai laza erkölcsű világunkban alá kell húznunk, mert a szeretet és a hűség ma is aranyfedezet.

c) Végül Ruth nyíltszívű volt. Férjét nem a pogány vallásra próbálta átnevelni. Inkább ő figyelte meg ennek a bevándorló családnak az imádságait, vallásos szokásait. Előbb talán pusztá kíváncsiságból, majd később egyre mélyülő hittel és megbecsüléssel. Amikor Ruth azt mondja, hogy Naómi Istene az ő Istene is lesz, nem egy ismeretlen Istenről beszél, hanem egy olyanról, akinek nevét oly sokszor segítségül hívták.

B. Másodszor, vessünk egy pillantást Naómira. Vizsgáljuk meg az ő jellemét is. Naómi egypár igen fontos dologra tanít meg minket.

a) Először arra, hogy az életben a csapások – Isten kegyelméből – áldással alakulhatnak át. Mert csapás volt az éhínség. Nehéz volt azokban a napokban Isten irgalmáról beszélni, de Isten irgalma mégis jelen volt. Ha ez az irtózat nyomor nem szakad rájuk, Naómi soha nem találkozott volna Ruththal.

b) Másodszer: Naómi a szenvedés égő kohójában sem veszítette el hitét. Mint később a kegyes Jób, megszakadó szívvel sem fordult Isten ellen, úgy Naómi is a szörnyű csapásokból is tőkét tudott kovácsolni. Naómi megtanulta azt, amit évszázadokkal később Pál apostol így fogalmazott meg: „Mert tudjuk, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van.” Minden! Még a katasztrófa is.

c) Végül Naómi példája arra tanít meg, hogy a legegyszerűbb élet is, ha Istennek szenteljük, hatalmas tényezővé válhat Isten üdvtervében. Naómi jelentéktelen, szegény asszony volt a világ egy jelentéktelen kis zugában. Isten mégis fel tudta őt használni. Hogyan? Úgy, hogy Ruth Naómin keresztül szerette meg Naómi népét, s ami még fontosabb, Naómi Istenét. S ennek az élő Istennek szüksége volt Ruthra. Mert Ruth fiatal szül Boáznak, s a fiú neve Obed. Obed unokája pedig egy pásztorfiú, akinek bronzfürtjein a napfény játszik bújócskát. Ez a legényke úgy dalolt, úgy harcolt, úgy vétkezett és úgy tartott bűnbánatot, hogy még ma is hálát adunk érte Istennek, és ma is daloljuk felejthetetlen zsoltárait. Így lett Ruth Dávid király dédanyja.

De nincs vége a történetnek. A századok repülnek, és Dávid 26. generációs egyenes leszármazottai élnek a Szentföldön, mikor új csillag fénye robban bele a betlehemi éjszakába, s az akkor ott megszületett kisdéd egyike volt Ruth egyenes ági ük-ük-unokájának. És így Dávid király és Jézus Krisztus születése nem lett volna lehetséges e két, remek asszony, Naómi és Ruth nélkül. E két asszony szeretetéből, ragaszkodásából, hitéből híd épült, s azon járva hozta el a mi mennyei Atyánk az emberiségnek a legnagyobb ajándékot, a megváltást.

Bizony, kedves testvéreim, a zsidók legnagyobb királya és emberi oldalról nézve maga Jézus Krisztus sem volt fajtiszta zsidó. A mózesi törvény szigorú tiltása ellenére, mindkettőnek idegen, moábita vér csörgedezett az ereiben. Ehhez az igazsághoz sok mai keresztyénnek nem fülük a foga, éppúgy, mint zsidónak, aki átkot szór a körülmetéletlen pogányokra, amint azt Debóra történetében olvassuk, vagy aki ma örül sok palesztinai arab pusztulásán.

Hogy mindez egyeseknek tetszik vagy nem tetszik, az nem számít. Az igazság akkor is igazság marad. Az igazság pedig az, hogy a másik ember, legyen az bárki, az néked édestestvéred, ugyanannak az élő Istennek a gyermeke, akinek van hatalma, ereje és szabadsága, hogy bármelyik fajtából elhívjon engedelmes lelkeket, akik az Ő örök tervét szolgálják, a békesség, az öröm, az üdvösség tervét. Ámen.

Prédikációk újév napjára

Ősz Sándor Előd
Kolozsvár

Istennel járni – bátorsággal járni

Alapige: Józsué 1,7–9
Bibliolvasás: Máté 6,25–34

A negyvenéves, hol alázatos, hol gyalázatos pusztai vándorlás véget ért. A hitetlen nemzedék kihalt. Utolsó tagja, a hívő Mózes a Nébó hegyéről még vethetett egy pillantást az Ígéret földjére, majd ő is elment a minden élők útján.

1. A nép történetében lezárult egy korszak. Időnként a bolyongás, a céltalanság, a bűnhődés korszaka volt ez – a fájdalom és a jajok korszaka. Nehéz csaták ideje, amikor idegen népek állták útját a választott népnek, vérveszteségek, hősi halálok kora. Lázadások és perlekedések ideje, amikor hol vezetőik, hol egymás ellen fogtak fegyvert, amikor fontosabb volt az „én” a „mi”-nél, az aranyborjú, a bálvány az Istennél, a félelem az ígéretnél. De ez a negyven esztendő a csendes csodák ideje is volt, Isten csendes csodáinak kora: a kősziklából víz fakadt, a tábor felett fürjek repültek, éjszakánként manna hullt a földre, Marában a keserű víz megédesedett, az amálekíták seregét legyőzték. Ezen a nehéz, kísértésekkel, aranyborjúkkal, Masszákkal, Meribákkal, perlekedésekkel, önmeghasonlással szegélyezett úton csendesen mégis az Ígéret földje felé haladtak.

Most pedig ott állnak a Jordán partján, Kánaán határán, történelmük egy új korszakának a küszöbén. És elmaradtak mögöttük a perlekedő édesapák és édesanyák, egy egész nemzedék. Olyan nemzedék, amelyik nagy csodákat látott. Látta az Egyiptomot sújtó tíz csapást, látta kettéválni a Vörös-tengert. És elmaradt mögöttük Mózes, a nép élő lelkiismerete. Most nélküle, bölcs szava, útmutatása nélkül kellett tovább menni.

Itt állunk mi is egy évvel a hátunk mögött, egy új naptári esztendő küszöbén. A mi életünkben is lezárult egy korszak. Nem tudom, testvérem, hogy milyen volt számodra ez az elmúlt év, remények vagy csalódások, eredmények vagy veszteségek, megérkezések vagy bolyongások kora volt-e. Bizonyára mindannyiunk életében volt csalódás, bolyongás és karácsony nélküli advent. Perlekedtünk eleget egymással, és volt részünk ellenséges indulatokban, szúrós megjegyzésekben. De voltak az elmúlt évben is csendes csodák. Életünk keserű vize megédesedett, szeretet-, gondoskodás- és odafigyelésszomjunkat Isten kősziklájából fakadó szeretet és gondoskodás oltotta. Az éhenhalástól, az anyagi gondoktól, a nélkülözéstől is az Ő hatalma mentett meg. Nem látványos, eget rengető csodák voltak ezek, hanem csendes, 21. századi csodák.

Sokan elmaradtak mellőlünk. Sokan elpártoltak, más utakra tértek, másfelé mentek. Egymás mellett szépen haladó életutak keresztelték egymást, és ezek a keresztveződések nem mindig voltak békések. És sokan elköltöztek egy, két vagy több határon túlra. Szülőik szakadtak el gyermekeiktől, testvérek testvéreiktől. És sokan elmentek a minden élők útján, átköltöztek ama jobb, mennyei hazába. Talán ők hiányoznak a legjobban. Nem halljuk többé útmutató, csendes, lelket simogató szavukat, nem érezzük imáik erejét. De nélkülük is tovább kell mennünk.

2. Izráel fiai mellől egy egész nemzedék maradt el. De Valaki ott maradt velük! Ott maradt velük Isten. Isten szólt hozzájuk, vezette őket az új korszak kezdetén, és rendelt számukra olyan vezetőt, aki megfelelt az új kihívásoknak. Mert az új korszak új feladatok, új kihívások elé állította őket. Birtokba kellett venni egy országot. Idegen, ellenséges népek, megerősített városok vártak rájuk. Az új korszak kezdetén szívükbe költö-

zött az ismeretlentől való félelem, a halálfélelem, a nemzethalál rettenetes gondolata. Ebbe a félelemben kiált bele Isten biztató, megerősítő szava, mai igénk.

Testvéreim, mi is egy új esztendő küszöbén állunk. Vége a szilveszterezésnek, a mulatásnak, a visszatekintésnek, a summázásnak. Néhány órája átléptünk az új esztendőbe. Az új esztendő új kihívásokat, új kérdőjeleket, új félelmeket hoz magával. Féltünk, mert általában az ember fél az újtól. Féltünk, de félelmeinkkel együtt indulunk előre. És induláskor hozzánk is szól Isten. A mi félelmeinkbe, a mi kétségeinkbe is Ő kiált bele:

3. *Csak légy bátor és igen erős!* – ismétli háromszor Isten. Mondja Józsueának, s általa az egész népnek, és mondja nekünk is 2009. első óráiban: *Légy bátor és igen erős.* Ez nem útmutatás, nem ajánlás, amit meg lehet szívlelni, vagy el lehet engedni fülünk mellett. Ez isteni parancs: *Légy bátor és erős.*

Isten nem azt mondta akkor ott, a Jordán partján a Jerikó kőfalait bevenni készülő népnek, hogy ne féljetek, nem lesz semmi nehézség. Söpörjön csak bűt, borongást a riadt bizakodás, gond nélkül elfoglaljátok Kánaánt. Isten soha nem ígér irreális dolgokat. Akkor csak Ő látta egyedül a nehéz csatákat, a pártütéseket, a törvényszegéseket, a kiomló vért, az erős ellenséget. Nekünk sem azt ígéri, hogy gondtalan lesz az előttünk álló év, veszélytelen jólét köszönt ránk, csupa mosolygó arc, kinyíló ajtó és kinyíló szív, nevetés, öröm, nyereség és bőség vár ránk. Nem, ez utópia. Isten pedig nem az utópiák, hanem a realitások Istene. Józsue is, minket is szembesít a nehézségekkel.

De a nehézségek közepette te légy bátor és igen erős. A nehézségeket csak így tudod leküzdeni. A bátorságban és az erőben ott van a szilárdság is. Szilárdan állj meg a történelem és az élet viharában, erősen állj ellen a csábító szirénhangoknak, bátran élj és dolgozz!

4. Ezt pedig csak úgy tudod megtenni, ha Isten törvényében jársz. A világgal szemben csak úgy lehetsz bátor és erős, ha szilárdan állsz Isten törvényében. *Mindent ama törvény szerint cselekedjél. Attól se jobbra, se balra ne hajolj. El ne távozzék a törvény a te szádtól. Gondolkodj abban éjjel és nappal. Akkor leszel jó szerencsés és akkor boldogulsz.* Csak így, Isten törvényével a szívünkben lehetünk boldogok, bátrak és erősek. És ebben a kijelentésben benne van a fordítottja is: Ha nem e törvény szerint élsz, garantált a boldogtalanságod.

A történelem mindezt igazolta. Valahányszor Izrael fiai megszegték Isten parancsát, törvényét, vesztés csata, vérvesztés, lelki kimerültség, pusztulás jutott nekik osztályrészül. Viszont, ha hallgattak Isten szavára, bátrakká és erősekké lettek. Megálltak Jerikó kőfalai alatt, Isten parancsára megfűjták a kürtöket, és az évszázadok óta álló, erős falak leomlottak. Emor királyát legyőzték, és birtokukba vették Kánaánt. A félelmeikkel teli kezdetet siker koronázta. Az Isten törvényébe járó ember, az Isten törvényét komolyan vevő nép mindig jó szerencsés.

Ezt kapjuk mi is útravalóul 2009-re. Ebben a törvényben boldogulhatunk, és ebben a törvényben járva lehet jó szerencsés az előttünk álló év is. E nélkül pedig garantáltan boldogtalanok és szerencsétlenek leszünk. Ez a törvény pedig a szeretet és a tisztelet törvénye.

Maga Jézus Krisztus foglalta össze két parancsban: *Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes erődből.* Az az ember, aki idegen isteneknek, a pénz-istennek, a karrier-istennek szolgál, boldogtalan. Ahol nem tartják meg a nyugalom napját, hanem hajtanak pénzért, elismerésért, ott csak idegesség, boldogtalanság és depresszió van. Ahol pedig Istent tisztelik, Rá figyelnek, a család együtt jön templomba és kéri az Ő segítségét az új munkás hétre, ott van áldás a munkán. Látott-e már valaki olyan embert, akit a boldogság készlet káromkodásra, Isten nevének hiábavaló felvéte-

lére? Nem! És látott-e már valaki boldog, együtt imádkozó családot? Bizony, nagyon sokat láttunk mindannyian.

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Az a boldog ember, aki tiszteli szüleit, az a boldog, jó szerencsés és gyarapodó család, ahol szülők, gyermeke és unokák kölcsönösen tisztelik és segítik egymást. Ahol a generációk csak torzsalkodni tudnak egymással, ott nincs haladás. A lopás, ölés, verés, parázaság, irigység mind-mind keserűséget szül. A szeretet, a jó hír oltalmazása, a gyilkos szándék kiirtása pedig boldogságot nemz. Éreztétek-e már testvéreim, hogy milyen nagyszerű dolog megbocsátani és örülni felebarátom boldogságának, előmenetelének?

Testvérem, 2009 első napján lehet választani. Isten törvényében járni, attól se jobbra, se balra nem térni, aszerint rendezni be életünket, abban gondolkodni. Ez az egyik lehetőség, és társul hozzá az ígéret: Boldogulsz, és jó szerencsés leszel. És el lehet térni ettől a törvénytől, figyelmen kívül lehet hagyni, az pedig garantált boldogtalanság és sikertelenség. Lehet választani a két út között.

Az előbbit választók pedig ígéretet kapnak, 2009 elején is: *Ne félj és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, amiben jársz.* Azt szeretném, testvéreim, ha ezt az ígéretet mindnyájan a magunkénak tudnánk. Ez az ígéret oszlatja el a jövődő sötét fellegeit. Azt szeretném, ha erősek lennénk, mert Isten velünk van 2009-ben is. Ha Ó velünk, kicsoda ellentünk? Senki nincsen, bizonyára senki. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária–telep

Pusztai vándorlás

Alapige: 4Mózes 10,29–36

Bibliaolvásás: 4Mózes 9,15–23

Az új esztendő első napján bizonyára sok kérdéssel érkezünk ide. Úgy, ahogy Reményik Sándor fogalmazza meg a halászatról írott versében, ahol kimegy a halász a nagy vizekre, s a következő kérdések foglalkoztatják az elinduláskor: *A végtelen nekem mit tartogat? / Ezüsthalakat, aranyhalakat? / Örvénylő mélye mit ígér nekem? / Magam maradtam künn a tengeren.* (Álomhalász) Érezzük, hogy a magányosság szorongatottságából szól a költő. Azt hiszem, ez az érzés mindnyájunk számára ismerős. Még azoknak is, akiket család vesz körül, akiket hozzátartozók kísértek végig, vagy akik barátokban sem szűkölködtek az elmúlt évben. Előbb-utóbb mégis rátör az emberre ez az érzés: ki vagyok, mi vagyok, egyáltalán mit keresek itt a világon? *Van-e itt halászjogom?* – kérdezhetné sok ember Reményik szavaival.

A pesszimizmus nagy apostolára, Schopenhauerre is rátört ez az érzés. Egyszer nagyon magányosan, magába gőrnyedten ült egy padon a város parkjában. Az arra járó rendőr, csavargónak véelve, rákérdezett: „Ki maga és mit csinál itt?” A nagy filozófus lassan felemelve rá tekintetét, így válaszolt: „Bárcsak tudnám.” Igen, ez az érzés szorongat ma is, új év elején, amikor maga Isten szegezi nekünk a kérdést: ki vagy te és mit keresel itt? Nemcsak itt a templomban kérdezheti ezt tőlünk Isten, az új év első napjára vonatkozóan, hanem az egész életünkre érvényesen is felteszi ezt a kérdést. Tudod-e egyáltalán, hogy te magad is útkereső vagy? Tudod-e azt, hogy egy olyan világban vagy útkereső, ahol a mérföldkövek egyre inkább eltűnnek? Bizony, téli havazás idején, amikor ráadásul már alkonyodik is, ha útjelzők nélküli úton halad egy autós, egyre bizonytalanabbá válik a vezetés, sőt, a félelem is egyre inkább úrrá lesz a vezetőn. Így járt a mai ember, aki az isteni útjelzőket eldobta magától. A homályban élő ember bizonytalanul, tapogatózva keresi a hazafelé vezető utat.

Az új év elején sok ember ilyen bizonytalanul tapogatózva indul tovább, s a költővel együtt kérdezi: vajon mit tartogat nekem a végtelen? Vajon ebben az új esztendőben az élet örvénylő mélye mit ígér nekem? Vajon nem kell-e a legkedvesebb hozzám tartozó atyámfia koporsója mellett megállnom majd? Nem kell-e szembenéznem a saját elmúlásommal ebben az esztendőben? Nem lesz vajon részem valamilyen nagy csapásban? Ki tudja, mit tartogat számunkra ez az új esztendő? Bizony, kérdezzük: hogyan is tovább, mit kell nekünk tennünk ez esztendő új útján? Hogyan kell teljesítenünk a ránk szabott isteni feladatot és milyen segítséget kaphatunk ennek a feladatnak a teljesítéséhez? Honnan jön egyáltalán számunkra a bátorítás, honnan kapunk segítséget, miféle garancia van arra nézve, hogy törekeny életünk nem lesz a semmi martalékává ebben az új évben?

Ilyenkor kötjük meg az autóbiztosítást, vannak, akik a lakást is bebiztosítják, sőt, egészségüket vagy egyéb értéket. A minap beszélgettem egy atyámfiával, aki komoly autóbalesetet szenvedett. Felszusszanva mondta, milyen jó, hogy teljes biztosítást kötött az értékes új autójára, így pótolható az anyagi kár. Jó lenne nekünk abban a biztos tudatban indulni az új évben, hogy van egy biztosításunk, nem csupán az autóra, hanem egy olyan, amit az autóbiztosításnál is komolyabban kellene vennünk. Sokan nem jelentkeznek idejében a „mennyei biztosítónál”, holott ő pénzt sem kér azért, hogy életünket az örökkévalóság számára bebiztosítsuk. Csupán annyit kér: fogadd el azt a Krisztust életed biztosítékául, aki saját vére árán akar téged a maga tulajdonának tudni. Csupán annyit kellene tenned, hogy az általa kiállított biztosítási kötvényre végérvényesen odaírd a neved, s azt mondd: igen, Uram, vállalom, hogy a te bebiztosítottad legyek, s a te vezetésedre hagyatkozom ebben az új esztendőben is.

Mi most két igét hallottunk: az egyiket a 4Móz 9-ből, a másikat a 4Móz 10-ből. Nagyon összefügg a két ige, mert mindkettőben szó van Izráel népének pusztai vándorlásáról. Nappal felhőoszlop, éjjel pedig tűzoszlop haladt fölöttük. Ennek a ritmusára mozdultak a pusztában. Mit üzen Isten ezen képek által a mai embernek? Akkor, ott a felhőoszlop által védte Isten az ő népét a sivatagi hőségtől, ugyanakkor az irányt is mutatta nekik. Éjjel, ahol a sivatagban nagyon lehűlt a levegő, a tűzoszlop világított és melegített, s ha mozdult éjjel, vezette is a népet. Ez a felhő- és tűzoszlop egyben Isten látható jelenlétét mutatta. Isten Mózesnek sem mutatta meg az arcát, de jeleket adott arra nézve, hogy velük van. Ugyanakkor egy felülről való vezetést is jelentett ez nekik egy olyan sivatagban, ahol nem volt mihez igazodniuk.

A sivatag és a tenger egyaránt el tudja nyelni utasait, ha nem ismerik ki magukat a támpontok nélküli végtelenségben. A mai ember, sajnos, úgy indul el az új esztendőbe, vagy sok fiatal úgy indul az életbe, hogy nincs iránytű a kezében. A keresztyén ember iránytűje felülről származik. Mózes népe számára ott volt a szent láda, valamint a felhő- és tűzoszlop. Ezeken keresztül érvényesült Isten vezetése a Kánaánba vezető úton. Manapság nagy kérdés az, hogyan akar boldogulni az ember mennyei iránytű nélkül. Ma már nincs szent láda, hiányzik a Tízparancsolat két kőtáblája is. Nem járnak a papok a nép élén, s nincs szent felhő- és tűzoszlop. Ma másként vezeti Isten az ő népét. Azt mondja Pál apostol: „akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai” (Róma 8,14). Ez sokkal megfoghatatlanabbnak és bizonytalanabbnak tűnik első hallásra, mint amilyen a felhő általi vezetés.

Mi az, hogy Isten Szentlelke általi vezetés? Kell ehhez a Szentírás, mint egykor a kőtáblák. Ebből kiolvasható Isten vezetése. Ehhez azonban naponta bele kell olvasnunk Isten írott útmutatásaiba. Ma is van mihez igazodnunk. Mózes népének meg kellett tanulnia, hogy Isten védelme folyamatosan biztosított. A felhőoszlop megkülönböztető jel is volt. A sivataglakó beduinok emberi ösztöneikre hagyatkozva mozogtak a pusztában. Izráel népe nem egyszor találkozott vándorlása közben a sivatagban elhullt emberi te-

temek maradványaival. Kiderült ugyanis, hogy sokszor nem volt elég sem az ösztön, sem az emberi érzékszervek segítsége, hogy biztonságosan átszeljék a nagy homoktengert. Sokan elpusztultak, mert eltévedtek, vagy mert egyesek lemaradtak a biztos vezetőtől.

Isten népének megkülönböztető jele a Szentírás, amit Isten a kezünkbe adott. Ezért nekünk másféle vándorlást ad Isten, mint a világ fiainak. Ők ráhagyatkoznak az ösztöneikre, ami sokszor megcsalja őket. A világ fiai próbálnak az emberi tapasztalatokra is hagyatkozni. Gyakran ez is becsapja őket. Nem egyszer próbálnak emberi tanácsot adni egymásnak. Ebből születik az a fonák helyzet, hogy vak vezet világtalant. Isten gyermekeinek fölfelé kell nézniük. Amikor Mózes népe reggel felkelt, s kijött a sátrakból, fel kellett nézzen, hogy megállapítsa: ott van-e a felhő, vagy indulóban van már. Ha igen, akkor nekik is szedelőzködniük kellett, ha nem, akkor maradniuk kellett még.

Kempis Tamás mondja: „Használd az ideig valókat, de közben kívánd az örökkévalókat.” Az ideig valók adatnak a hívő embereknek is. Kell a ruha, a kenyér, a lakás és a gyermekek a teig fenntartása érdekében. Ezeket azonban csak használatra adja Isten az ő gyermekeinek. Csüngeni azonban csak az örökkévalókon érdemes. Másként eltévedünk ezen a földön. Egy másik keresztyén író, *Strindberg* azt mondja: „A túlnani világ nélkül az itteni világ vigasztalan talány.” Igen, az itteni világ titok, kibogozhatatlan tünemény a túlsó világ nélkül. Kérdés: ismered-e a túlnani világ erőit, értékeit? Keresed-e ezeket? Vagy ebben az évben is földre szegezett tekintettel mész tovább? A négy lábú állat úgy teremtett, hogy mindig a földet nézi. Mert ő a túléléshez szükséges zsákmányt csak a földről szedheti össze. Az ember azonban úgy teremtett, hogy fölfelé is tud nézni. Ha ennek ellenére mindig csak a földet nézve keresi és gyűjtögeti a maga kis földi zsákmányait, akkor elvesztette földi rendeltetését. Éppen ezért éri annyi csalódás és szomorúság, ha nem tekint a túlnani világ értékeire és nem keresi az örökkévalókat.

Egy másik keresztyén gondolkodó azt mondja: „Gyűjts magadnak minden nap valami örököt, melyet a halál nem rabol el tőled, és amely a halált és az életet számodra minden nap kedvesebbé teszi.” (Lavater) Minél több örökkévalót gyűjtesz magadnak, annál kedvesebb lesz számodra ez az élet, úgy, hogy közben még a halál sem lesz riasztó és visszataszító. *Rilke* mondja, a neves költő: „Mindnyájan lehullunk, de mégis van Egy, aki ezt a hullást végtelenül gyöngéden a kezében tartja.” Igen, lehet, hogy te is lehullasz ebben az esztendőben az élet fájáról, vagy akár én. Kérdés, hogy elég-e neked vagy nekem ez a tudat, amit ez a költő így fogalmaz meg: van Egy, aki ezt a hullást végtelenül gyöngéden a kezében tartja. Csak akkor tudsz megnyugtató választ adni erre a kérdésre, ha tudod, honnan jössz és hová mész.

Alapigénkben az hangzik Mózes ajkáról: mi arra a helyre indulunk, ami felől Isten azt mondta: nektek adom azt. Mózes tudta, hogy Egyiptom után mi a vándorlásuk végcélja. Odaszól a midiánita sógorának, egy sivatagi pogány törzs tagjának: Jer el velünk. Mi tudjuk, hova megyünk. Arra a szent földre, amit Isten ad nekünk. Gyere te is velünk. Mi a keresztyén ember feladata az új esztendőben? Hírül adni a mellettünk levőknek: én tudom, merre tartok. A mennyei Kánaán felé haladok. Nekem üdvösséget szerzett Jézus Krisztus a kereszten az ő vére által. Aki hisz Benne, annak már most örök élete van. Én tudom, kinek hiszek, tudom, merre tartok. Jer te is velünk.

Ha Isten megváltott gyermekeinek a közösségével tartasz, átéled a csodát: jót tesz veled is Isten, mert az Úr jót ígért Izráelnek. Az Úr jót ígért az ő népének. Nem kárhazatot, nem halált, nem pusztulást. Akkor is igaz ez, ha ebben az új évben némelyikünknek le kell vetnünk testünk porsátorát. Akkor is jót ígér Isten az ő népének. Ezért érdemes az ő megváltott népéhez tartozni. Odatartozol-e? Így indulsz-e az új esztendőbe? Ha még nem élted át a megváltás csodáját, ha még nem szakadt le bűnöd súlyos terhe életedről, ha még nem tudtál becsületesen szembenézni elrontott múltaddal, ha még

nem sirtál minden bűnöd felett igazán, és még nem tudtál teljesen kibékülni Istennel, felebarátoddal, önmagaddal, helyzetekkel, életeddel, akkor még megteheted. Mert, íme, még adott Isten kegyelmi időt. Átjöhetnél az új esztendőbe, s még kimondhatod, hogy szeretnél ezután ehhez a megváltott sereghez tartozni.

Mózes másodszori rábeszélésére sógora, Hóáb elindult velük. Együtt mentek úgy, hogy a szent láda ment előttük. A zsidó Mózes és a midianita Hóáb együtt mentek az Úr felhője alatt Izráel népének közösségében, teljesen ráhagyatkozva Isten vezetésére. Azt olvassuk alapigénk vége felé: amikor el akarták indítani a ládát egy újabb állomáshely felé haladva, Mózes előbb imádkozott. „Kelj fel, Uram! Szóródjanak szét ellenségeid, fussanak el előled gyűlölőid!” Minden reggel, minden új indulás előtt imádkozott Mózes. Pedig népvézéreként rengeteg egyéb teendője volt. Hatszázezer férfi volt e hatalmas seregben, és még az asszonyok és gyermekek. Mindenre oda kellett figyelnie. S mégis minden egyéb elé odatette legfontosabbként az imádságot.

Nekünk is sok tennivalónk van, pontosan oda kell figyelnünk mindenre: gyerekekre, munkahelyre, háztartásra, egymásra. Érdemes minden reggel segítséggül hívni az Urat, s Mózeshez hasonlóan kérni: Ellenségeidet te futamítsd meg, Uram! Fussanak el előled gyűlölőid! Ugyanis Mózes tudja, hogy a pusztában sok ellenséges törzs leleselkedik Isten népére. Legelőször az amálekíták támadták meg őket. Aztán mások igyekeztek útját állni Isten népének. De Mózes azt mondja: ezek a te ellenségeid, Uram. Igen, ha én Isten gyermekeként indulok az új esztendő ismeretlen útjára, tudom, hogy sok támadás jöhet az ellenség részéről: türelmetlenség, idegesség, szeretetlenség, gonoszság, irigység, harag, fősვნყség, félelem, aggodalom, győtrelem, betegség, próba, gyász, szenvedés, csalódás, rágalmazás, stb. De azt is tudom, hogy ha én Krisztusban élek, Ő pedig él bennem, akkor minden ilyen támadás az Urat is éri. Nekem nincs hatalmam ezeket az ellenségeket távol tartanom magamtól, de neki erre is van hatalma.

Estére pedig, amikor megállt a menet, újra imádkozott Mózes. Megint csak egy mondatot mond: „Fordulj vissza, Uram, Izráel ezreinek sokaságához!” Mit akar ezzel mondani? Fordulj vissza, Uram, Izráel népének nagy seregéhez! Mert útközben annyi minden történik csak egy nap alatt is ekkora nép között. Cívódások támadtak, egymás lábára tapostak, egymást meglökdösték, irigykedtek egymásra, szeretetlenül szóltak egymáshoz, férj és feleség nem mindig volt kedves egymáshoz, szülőknak a türelme elfogyott a gyermekeik iránt útközben. Uram, távol kerülhettünk tőled egyetlen napon is. Ezért fordulj vissza hozzánk.

Kedves testvérem! Így érkeztél minden este haza az elmúlt évben? Ezzel a kéréssel hajtottad álomra a fejedet? Mondtál legalább ennyit elszámolásként, amikor érezted, hogy olyan üres szívvel érkeztél haza a csatamezőről? Elfogyott a türelmed, kimerültél, fáradt és ideges voltál egy nap végére. Ilyenkor milyen jót tenne, ha azt tudnád mondani: Fordulj vissza hozzánk, Uram! Mert ha legalább ennyit mondunk, Isten Szentlelke ismét visszajön. Ha egy kicsit is helyet készítünk neki, jön, és visszafordul hozzánk. Hozza a kegyelmet, hogy rendezett lélekkel fekdűjünk le, s tudjuk, ha a felébredés netalán már odaát lesz, akkor is bátran állhatunk az Úr elé.

A mai üzenet záróakkordjaként hallgassuk meg egy mai költő szavait: „Arra jöttem én e világra, / hogy hinni tudjam: nem vagyok hiába. / Arra születtem, hogy megszeressenek, / s megszeressem én is azt, akit lehet. / Arra születtem, hogy boldog is legyek, / továbbadjam egyszer az életemet. / Végül arra jöttem én e világra, / hogy belehalnom se kelljen hiába.” (Adamis Anna)

Kívánom, hogy ezt tudjuk elmondani mindnyájan minden este ebben az új évben. Ámen.

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2009-re

...hogy egygé legyenek kezekben...

Ez 37, 17

- 1. nap. Vasárnap. A keresztyén közösségek szemben a régi és új megosztottsággal**
Ez 37,15–19.22–24a Egyek a te kezekben.
Zsolt 103,8–13.18 Könyörülő és irgalmas az Úr... és nagykegyelmű.
1Kor 3,3–7.21–23 Irigység és vita van köztetek...
Jn 17,17–21 Hogy mindnyájan egyek legyenek... hogy elhiggye a világ...
- 2. nap. Hétfő. A keresztyének szemben a háborúval és az erőszakkal**
Ézs 2,1–4 Hadakozást többé nem tanul.
Zsolt 74,18–23 Szegényeidnek gyülekezetéről ne feledkezzél meg.
1Pt 2,21–25 Az Ő sebeivel gyógyultatok meg.
Mt 5,38–48 Imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket.
- 3. nap. Kedd. A keresztyének szemben a gazdasági igazságtalansággal és a szegénységgel**
3Móz 25,8–14 Örömnünap szabadítással egybekötve.
Zsolt 146 Az Úr igazságot szolgáltat az elnyomottaknak.
1Tim 6,9–10 Minden rossznak gyökere a pénz szerelme.
Lk 4,16–21 Jézus a „szabadulás esztendejében” szabadulást hoz.
- 4. nap. Szerda. A keresztyének szemben az ökológiai válsággal**
1Móz 1,31–2.3 Láta Isten, hogy minden, amit teremtett, igen jó.
Zsolt 148,1–5 Ő parancsolt, és azok előállottak.
Róm 8,18–23 A teremtett világ, melyet tönkretettünk.
Mt 13,31–32 Kisebb minden magnál.
- 5. nap. Csütörtök. A keresztyének szemben a diszkriminációval és a társadalmi előítéllettel**
Ézs 58,6–12 Ne zárkozz el testvéred elől.
Zsolt 133 Mily jó, amikor együtt lakoznak az atyafiak.
Gal 3,26–29 Ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.
Lk 18,9–14 Némelyek, akik elbizakodtak magukban, hogy ők igazak.
- 6. nap. Péntek. A keresztyének szemben a betegséggel és a szenvedéssel**
2Kir 20,1–6 Uram, emlékezzél meg rólam!
Zsolt 22,1–11 Miért hagytál el engemet?
Jak 5,13–15 A hitből való imádság megtartja a beteget.
Mk 10,46–52 Jézus megkérdezte: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?
- 7. nap. Szombat. A keresztyének szemben a vallási sokszínűséggel**
Ézs 25,6–9 Ímé Istenünk, akit mi vártunk.
Zsolt 117,1–2 Magasztalák őt mind a népek.
Róm 2,12–16 Azok fognak megigazulni, akik a törvényt cselekszik és betöltik,
Mk 7,24–30 E beszédért: eredj haza és légy boldog.
- 8. nap. Vasárnap. Keresztyén felhívás a reményre egy megosztott világban**
Ez 37,1–14 Íme, én megnyitom a ti sírjaitokat.
Zsolt 104,24–34 Újjá teszed a földnek színét.
Jel 21,1–5a Ímé mindent újjá teszek.
Mt 5,1–12 Boldogok...

Első nap

Pap Géza
Kolozsvár

Egység a megosztottságban

Alapige: Ezékiel 37,15–19.22–24; János 17,17–21

A 2009-es év imaheti programja különböző élethelyzeteket elevenít meg, s ezekre keresi a választ a megjelölt igéken keresztül. Teszi ezt azzal a hittel és reménységgel, hogy Istennek van válasza kérdéseinkre. Sokatmondó a cím, amit az Ez 37,17 verséből kölcsönöztek: „hogyan egyé legyének a te kezében”. Ez nemcsak a keretet adja meg a felvetett kérdésekre, de a választ is azokra az élethelyzetekre, amibe belekeveredtünk, amivel naponta szembe kell néznünk, amire nem találunk megoldást. Az első nap témája a megosztottság, mondhatnám így is, hogy a szakadás, az egység hiánya. Két igén keresztül keressük a mai napra szóló üzenetet.

1. Az Ezékiel próféta könyvéből idézett ige Isten ószövetségi népe történetének egy szomorú korszakából való, a kettészakadt királyság időszakát idézi. A Királyok könyvéből ismerjük az eseményeket. Salamon halála után Roboám lett a király, s a nép hozzá fordult és kérte, hogy enyhítse azt az igát, amit apja tett rájuk. A király három nap gondolkodási időt kért, beszélt tanácsadóival, s végül semmibe vette a nép kérését, sőt, még jobban megnehezítette a népre tett igát. A felháborodás szakadáshoz vezetett és lett két ország, két király és két nép. A két királyság között állandó lett az ellenségeskedés, egymás ellen háborúztak, egymást marták és falták, egymást emésztették. Kr. e. 587-ben pedig jött a babilóniai király és fogságba vitte a nép nagy részét. Ott, a fogságban szólal meg Ezékiel próféta. Pontosabban, eleinte meg sem szólal, csak tesz valamit. Isten parancsára vesz két fadarabot, az egyikre ráírja: Júdáé, az Izráel fiaié, a másikra pedig: Józsefé, Efraim fája. A két fadarabot a kezében egyesíti és úgy jár-keel a nép között, s amikor az emberek kíváncsiak lesznek arra, mit cselekszik a próféta, akkor szólal meg és ezt mondja nekik: „Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én fölveszem a József fáját, mely Efraim kezében van, és Izráel nemzetségeit, az ő társait, és teszem őket ő hozzá, a Júda fájához, és összeteszem őket egy fává, hogy egyé legyének az én kezemben.” A Biblia ezt jelpróféciának nevezi. Amikor az emberek süketté válnak, amikor a szavak elveszítik értelmüket, akkor a próféta valamilyen jelképes cselekedetet hajt végre, s amikor annak értelme felől érdeklődnek, csak akkor szólal meg. Ez a jelprófécia arra emlékeztet bennünket, hogy Isten számára fontos népének egysége. Az Úr tudomásunkra hozza, hogy a népnek csakis Istenével és embertársaival való szoros egységben van jövője. Különböznél egészen biztosan elpusztul a történelem viharában. A marakodásból, a szakadásból csakis vereség következhet.

2. A János evangéliumából olvasott ige továbbviszi a gondolatot. Ismerős a történet. A Gecsemáné-kertben néhány tanítványa kíséretében Jézus elvonul imádkozni. A legtöbb esetben nem ismerjük, hogy miként imádkozott, mert szavait a Biblia nem jegyezte fel, de ez alkalommal szentélybe lépünk, Jézus imádságát hallhatjuk. Imádkozik azokért, akik hittek őbenne, akik Jézus földi idején hitre jutottak. Aztán azokért imádkozik, akik a tanítványok beszédére jutnak majd hitre. Jézus a hívek seregéért imádkozik. Vajon mit kér számukra? A meghalni készülő Jézus mit tart a legfontosabbnak azok számára, akik hisznek benne? Ennek a hosszú imádságnak most csak egyetlen részletét ragadjuk meg, amikor azt kéri, hogy „mindnyájan egyek legyének” Ez a gondolat ebben az imádságban többször is visszatér, jelezvén, hogy Jézus számára a hívek egysége

igen fontos követelmény. Ez az imádság Jézus végrendelete, utolsó kívánsága. Jézus a hívek egységéért imádkozik.

Szomorú szívvel állapíthatnánk meg, hogy Jézus imádsága nem teljesedett be, hiszen az egyház a bűn következtében több részre szakadozott, s olyan sok minden elválaszt bennünket. Istentiszteleti rendünket, kegyességünket, a hétköznapi vallásos kötelességeket illetően olyan sokféle különbözősége tudnánk rámutatni. Az egyik felekezet féltve őrzi a hagyományt, a másik a reformáció örökségét, az egyik gyermekkorban, a másik felnőttkorban keresztel, az egyik áldoz, a másik úrvacsorát vesz. Hol van itt az egység, amiért Jézus imádkozott? Kérdés persze, hogy mit értünk egység alatt. Mert azt világosan látnunk kell, hogy az egység Jézus gondolkodásmódja szerint sohasem jelent egyformaságot. Nemcsak azok lehetnek egységben, akik egyformák, akik egyformán hisznek, viselkednek vagy cselekszenek. Egység létezhet a különbözőségek ellenére is. Jézus példát is mond erre, az egységre mintát ad: „amint Te énbenem és én Tebened, ők is egyek legyenek” Jézus az Atya és a Fiú csodálatos egységére hivatkozik. Az Atya a Fiúval lényegében egy, csak személyét illetően különböző. Olykor éppen az ebből adódó különbségek válnak hangsúlyossá, ennek ellenére, mi éppen Isten kijelentéséből tudjuk, hogy aki Jézust látta, az Atyát látta, és Jézusban az Atya jelent meg a maga teljességében. Az egység és különbözőség között feszülő ellentét feloldását szolgálhatja a Pál apostol által felkínált példa is, amikor a gyülekezetet egy testhez hasonlítja, amely bár különböző tagokból áll, mégis egységet alkot azáltal, mert a feje Jézus Krisztus. Vagy gondolhatunk arra is, hogy a férfi és nő között milyen sok különbség sorolható fel, mégis Isten akaratából lesznek ketten egy testté. Valóban, felette nagy titok ez, Isten csodája.

Tényként kell elfogadnunk, hogy Isten egyháza több felekezetből áll, s ezek között valóban vannak különbözőségek. Olykor vélemény-, illetve nézetkülönbségek, vagy politikai nézetek próbálnak megosztani és szétválasztani bennünket. Mindezek ellenére, Istennek Lelke tud egyedül a különbözőségekből egységet kovácsolni. Ezért kell kérnünk Istennek Lelkét, hogy munkálkodjon közöttünk, és őrizzen meg bennünket az Ő közelségében, az Ő kezében, az Atya és Fiú közösségében, hogy mi is egyek legyünk öbennük.

3. Hogyan valósul meg az egység? Ezékiel próféciája arra figyelmeztet, hogy igazi egység csak Isten tenyerén van. Mít mond Ezékielen keresztül az Úr? „...hogy egygé legyenek az én kezemben.” Akkor és ott a szakadás megtörtént tény volt, két király, két ország, két székhely osztotta meg a népet. Lehet egy eltört botot egygé tenni, a törést, a szakadást meg nem történtté nyilvánítani? Hát, lehet próbálkozni vele, vannak nekünk emberi módszereink, lehet ragasztani, összekötözni, de az már sohasem lesz az igazi. Istennek azonban más megoldása van. Ebben a jelpróféciában Ezékiel nem véletlenül jár a kezében összefogott, eltört bottal, hiszen éppen így jelzi, hogy Istennek a szakadás után is van megoldása. Isten megoldása nem az, hogy az egyik királyt elismeri, a másikat pedig kutasítja, az egyiket támogatja, míg a másikat ellehetetleníti. Az Ő megoldása nem az, hogy az egyik fejéről leveszi a koronát, a másikat pedig választottjává keni. Isten nem akar a két csoport vitájában döntőbíró lenni. Neki más megoldása van. Az Isten által felkínált megoldás az, hogy mindkét király és mindkét csoport meghajol az igazság mennyei Királya előtt. És akkor megtörténik a csoda: Isten lehajol, fölveszi a Júda fáját és felveszi a József fáját, hogy egygé legyenek az Ő kezében. Az igazi egységet egyedül Ő tudja helyreállítani.

4. Miért fontos az egység? Jézus imádságában azt mondja, „hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem”. A világ most néz és figyel, hallgatózik. A világ éket akar verni közénk, a világ meg akar osztani bennünket, mert ebben bizonyítékát mutathatja fel

annak, hogy nem igaz Isten szava. A megosztottság, a szakadás, az acsarkodás Isten igéjének a hitelességét ássa alá. Az egyházaknak éppen ezért kell munkálkodniuk annak érdekében, hogy ez a Jézus Krisztus által igényelt egység látható formát öltson.

Kapcsolódjunk be a világon imádkozó népek seregébe, s kérjük Istent, hogy minden különbözőségünk ellenére teremtsen egységet közöttünk, tudván azt, hogy a szakadás az ember bűne, az egység Isten csodája. Mi ezért a csodáért imádkozzunk! Ámen.

Második nap

Gáll Sándor

Lupény

Bízd rá az igazságosan ítélőre!

Alapige: 1Péter 2,18–25

Péter apostol levelének címzettjei az első század végén olyan keresztyének voltak, akiknek naponta át kellett élniük, hogy Krisztus követése hátratételt, megaláztatást, nehézséget jelent. Sokan akadtak az első keresztyének között olyanok, akiket a társadalom legnagyobb része lenézett. Sokan voltak közöttük szolgák és többen rabszolgák is. Az ilyen alacsonyabb származású, hányatott sorú emberekhez szól elsősorban az előbb hallott ígerész.

A rabszolgák annak idején egyszerű vagyontárgyakként voltak számon tartva. Olyan eszközökként, amelyek fölött uruknak teljes, korlátlan hatalma volt, és akikkel néha igen kegyetlenül volt szabad bánni. De érdemes végiggondolni, amikor erről beszélünk, azt is, hogy hányféle modern rabszolgaság létezik akár köztünk is, amelyben benne élve az ember méltán érzi magát hátratéve, megalázva, félreállítva.

Éppen ezért időszerű az alapigénk, ami nemcsak szolgáknak, illetve rabszolgáknak íródott, hanem mindazoknak, akik valaha olvasni és hallani fogják azt. Az apostol azt kívánja a szívünkre helyezni, hogy a különböző emberi kapcsolatokban hogyan álljon meg a keresztyén ember.

Három gondolatkörben próbáljuk megérteni a felolvasott igét! Először azt nézzük meg, hogy mit is jelent ebben az összefüggésben Jézus példája. A második, hogy ez a példa hogyan válhat a Krisztust követő embernél életgyakorlattá? Harmadik zárógondolatunk pedig az, hogy mindebből mi, mai keresztyének milyen konkrét tanulságot szűrhetünk le?

I.

Jézus példájáról úgy beszél az apostol, mint ami meghatározó kell legyen a hívő ember életében. Az Ő élete és az Ő viszonyulása az egyes emberhez az, ami mércévé válhat számunkra. Nyilvánvalóan mi nem tudjuk tökéletesen megvalósítani, újraélni azt, amit Jézus megélt, de mindenesetre azt az irányt kell követnünk, hogyha Jézus Krisztust akarjuk követni, amit Ő is követett.

Mi volt ez az irány? Ezeket mondja róla az apostol: „Ő nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját, mikor gyalázták, nem viszonozta a gyalázást, amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél.”

Jézus nem használta ki azokat a lehetőségeit, amiket kihasználhatott volna. Nem érvényesítette isteni hatalmát, amit érvényesíthetett volna. Különösen küldetése vége felé és egészen jól láthatóan a nagyhét folyamán, a keresztre feszítés alkalmával és előtte

olyan szidalmakat, méltatlan gúnyolódásokat tűrt el szó nélkül, és az Őt gúnyolókért imádkozva, amit a legtöbben nem tűrnék el. Talán ennél sokkal kevesebbet sem tűrnék el?!

Azonban mindenekelőtt fontos leszögeznünk és meglátnunk, hogy az apostol miért biztatja arra az olvasókat, hogy Jézus példáját kövessék? Azért, mert Jézus példája olyan, ami által az ember nemcsak túlélheti valahogy az életét, azt a néhány évtizedet, amit Isten adott neki, de ha Jézus példáját az ő saját életében kezdi el megélni, abban az összefüggésben, amibe őt Isten helyezte, akkor válik az élete teljes, Isten által megáldott életté.

Jézus nem azért nem tett semmit ellene mindannak, ami Őt érte, mert nem tehetett volna, hanem azért, mert Ő újra és újra az Úr, az Atya Isten színe előtt harcolta meg küzdelmeit, hogy megértse, hogy vajon mi, és hol van a konkrét feladata. Nem az volt az elsődleges szempont a számára, hogy ez tetszik-e az embereknek, és támogatják-e Őt, vagy nem. Nyilvánvalóan könnyebb volt akkor végeznie a küldetését, amikor ez sokaknak tetszett, és sokan örömmel hallgatták Őt. De amikor ellene fordultak, akkor sem lehetett Őt eltántorítani mindattól, amit az Atya rábízott.

A Szentírás világosan tanít arról, hogy mivel Jézus valóságosan Isten, ugyanakkor valóságosan ember is volt, küzdött a nehéz helyzetekben Ő is, akárcsak bármelyikünk. Addig harcolt, amíg Isten akaratát valóra nem tudta váltani egy-egy konkrét helyzetben.

Azt mondja tehát Péter apostol az olvasóinak és a hallgatóinak: az életetek minden egyes eseménye az Istennel való kapcsolatodon belül értelmezhető csupán. Mit jelent ez? Azt, hogy van esetleg egy olyan uratok, főnökötök, aki méltatlanul újra és újra nehézzé teszi az életeteket. Isten mégis engedi, hogy ez így legyen. Honnan tudjuk? Az Írás mondja, hogy Isten gyermekeinek a fejről egy hajszál sem eshet le úgy, hogy azt az Úr ne tartaná számon. Isten gondoskodása az, ami őrzi az övéit. Nem csak akkor, amikor jó dolgok történnek. Akkor is, amikor gonosz felettesek kerülnek valaki fölé. Akkor is, amikor ellenségek kezdenek aknamunkát folytatni ellenünk. Isten felhasználja az ilyen eseményeket az övéinek az életében.

II.

Hogyan lehet ez a biztató gondolat életgyakorlattá keresztyén életükben? Péter apostol így folytatja gondolatmenetét: „Bűneinket Jézus maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk.” Vagyis a rövid, egymondatos válasz az, hogy egyedül Krisztus keresztyén által lehet ez valóság a hívő életében.

Többnyire olyan embereknek íródott ez a levél, akik szörnyű kínokat és szenvedéseket kellett kiálljanak. Talán voltak közöttük, akiknek a rokonai, közeli családtagjai mártírhalált haltak, és talán közülük is némelyek később így jártak. Olyan szenvedések között éltek, amiket ember magától el nem viselhet. De az apostol azt mondja, hogy ti nem a saját erőtökre vagytok csupán hagyatva, hanem a Krisztuséi vagytok, hogyha elfogadtátok mindazt, amit tett értetek. A kereszt nem csupán egy szép tanításbeli igazság, teológiai elmélet, hanem valóság, az erőnek, a kegyelemnek a helye számotokra. Itt található egészen új távlatot az életetek, mert magatoktól, ha megpróbáljátok, előbb vagy utóbb kudarcot fogtok vallani. Előbb vagy utóbb megkeseredtek a fölétek rendeltékek kapcsolatban. Előbb vagy utóbb azt fogjátok gondolni, hogy a keresztyénség folyamatos kudarcokat jelent. De nem így van. A keresztyénség a Krisztus halálában való részeseledést jelenti, vagyis azt, hogy Ő a mi bűneinket átvállalta, és ezért valami teljesen újat, mást tett lehetővé számunkra.

A 2Kor 5. fejezetben olvassuk: „...ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régi-ek elmúltak, íme újjá lett minden.” Erről beszél itt az apostol.

Krisztus azért halt meg a bűneitekért, hogy az életetek számára egészen más lehetőségek nyíljanak meg, mint lettek volna Isten nélkül. Vagyis, hogy az életetek minden körülménye között, amibe az Ő tudtával juttok, megállhassatok. Akár nehézségek közé kerültök, akár nem. Akár mártírhalált kell majd halnotok, mint ezeknek a keresztyéneknek, akár ágyban, párnák közt fogtok meghalni. Az Úr veletek lesz, mert az övéi vagytok.

Ez az a pont, Krisztus keresztyéje, a vele való találkozás és közösség, ahol Isten ereje az az igazság, amit kifejez az evangélium, személyessé, életet formáló erővé, valósággá válhat az ember életében.

III.

Az utolsó gondolat, amiről összefoglalásképpen szeretnék beszélni, hogy mindebből az ige szerint mi következik a hívő ember számára? Azt mondja az apostol: az Ő sebei, mármint Jézus sebei által gyógyultatok meg, mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez.

Nem csupán testi gyógyulásról beszél az apostol. Mi hajlamosak vagyunk a saját gondolkodásunk szabályai szerint leszűkíteni Isten cselekvési terét. Itt, amikor gyógyulásról beszél az ige, akkor az életünk helyreállításáról van szó. Amiben, ha Isten úgy látja jónak, lehet, bár nem szükségszerű a testi gyógyulás is. De mindenképpen az életben, a világban való helyünkre kerülésünk jelenti azt, hogy meggyógyuljunk Krisztusban. Jelenti azt, hogy bűnök következményeit, amik nyomorítanak az életünket, és bűnök kötöttségét Isten elveszi arról, aki ezt elfogadja tőle. Megszabadít félelmeiktől, kényszerképzetektől, régi emlékektől, sok olyan dologtól, ami esetleg mások bűnének a következménye a mi életünkön, és felszabadít arra, hogy örömmel, békességgel legyünk ezen a földön, amíg ezt Ő jónak látja.

Alapvető kérdés az, hogy elsősorban kinek a szolgálói vagyunk? Azoknak, akik a környezetünkben erősebbek nálunk, a munkahelyünkön, a világban, a családjukban talán, az iskolában, és egy csendes szabadságharcot folytatunk a fogunkat összeszorítva, s így a túlélésért való küzdelem az életünk. Időnként Istenre is rátekinünk, és elmondjuk neki, hogy milyen lehetetlen ebben a világban keresztyénként megmaradni. Vagy pedig, elsősorban, bármilyen emberi összefüggésben is az Úr szolgálói vagyunk. Azért szolgálunk, azért engedelmeskedünk másoknak, mert elsősorban az Úrnak engedelmeskedünk. Mert, ha az Úr akarata valami, akkor elfogadjuk. Csak ez a hozzáállás és életgyakorlat az, amiben az ember számíthat Isten erejére.

Miről beszélt az ige? Minden, ami a keresztyén embert éri, Isten tudtával, engedélyével történhet. Minden, ami a keresztyénnel történik, az valamilyen módon Isten tervebe illik, ahogy ezt a Római levél mondja: „Akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van.” Nem biztos, hogy ezt azonnal látom, megértem, amíg ezen a földön járok. De Isten mégis a javamra fordítja, beépíti az életembe. Formál, alkalmassá tesz arra, hogy használni tudjon.

Végül minden olyan helyzethez, amibe Isten engedi belekerülni az övéit, az az ígéret kötődik, hogy megoltalmazza azt, aki benne bíz. Nem biztos, hogy mindig fizikailag oltalmazza meg, de a hűségét, a hitét, a békességét megőrzi. Azt – aki újra és újra felteszi a kérdést: Uram, hol a helyem, szeretnék téged követni, neked engedni minden körülmény között – Isten áldássá teszi. Beosztottként vagy főnökként, kiséberként vagy nagyként, teljesen mindegy, mert az ilyen mindenképpen az Úr szolgálója.

Ennek az igének a kapcsán jó lenne, ha, amikor lesz egy kis időnk, vagy most, amikor imádkozunk, feltennénk ezt a kérdést magunknak, hogy vajon mi kinek is szolgálunk? Az emberi kapcsolatainkat milyen lelkület határozza meg? Állandó érdekérvényesítés, ami emberileg magyarázható, de tulajdonképpen Isten szeretetéhez semmi köze nincs, vagy pedig engedjük azt, hogy ez az isteni szeretet s a neki való alárendeltség határozza meg ellenségeinkkel, nehéz emberekkel, szeretteinkkel, a munkatársainkkal, testvéreinkkel való kapcsolatunkat?

Isten adjon nekünk világosságot és őszinteséget önmagunkhoz és Őhozzá, és adja az Úr, hogy valóban pásztorként és gondviselőként tapasztaljuk meg jelenlétét az életünkben, hogy ne csak egyes probléma súlya alatt kiáltunk hozzá, hanem minden, ami bennünket ér a vele való szeretetkapcsolatunkban, mehessen végre. Ámen.

Harmadik nap

Jenei Tamás

Kolozsvár

Jézus a „szabadulás esztendejében” szabadulást hoz

Alapige: Lukács 4,16–21

Ha két ember, aki eddig nem ismerte egymást, ismerkedni akar, akkor bemutatkozik egymásnak. Az illemszabályok szerint férfi a nőnek, ifjabb az idősebbnek, az alacsonyabb beosztású a magasabb beosztásúnak.

Itt is egy sajátos ismerkedésről, bemutatkozásról van szó. Krisztus mutatkozik be Názáretben a saját családjának, rokonainak, barátainak, ismerőseinek, de ugyanakkor a saját népének, s egyben a világnak. Most éppen nekünk akar bemutatkozni.

Eddig úgy ismerték őt az emberek, mint Mária és József gyermekét, aki körül mindig különös dolgok történtek. Mások úgy ismerték meg, mint ácsmestert. Újabban híre ment, hogy elkezdett tanítani és betegeket gyógyított meg Kapernumban. Sok mindent beszéltek róla.

Most azonban Jézus a maga isteni teljességében akar bemutatkozni. Úgy mutatkozik be, mint az Atya kiválasztottja, mint aki Szentlélekkel van felkenve, mint akit az Atya küldött, hogy Megváltója legyen ennek a világnak. Mondhatjuk, hogy eddig harminc éven keresztül rangrejtve járt ebben a földi világban, de most nyilvánvalóvá akarja tenni, hogy ki is Ő tulajdonképpen. Most, mint Helyreállító, mint Megváltó, mint Szabadító, mint a várva várt Messiás áll a világ elé, mint az egyszülött Fiú, akiben az Ő Mennyei Atyja gyönyörködik.

Meglepő, hogy Jézus nem saját szavaival mutatkozik be, hanem egy több mint ötszáz éves próféciaát idéz bemutatkozásként az Ézsaiás próféta könyvéből. Ez a próféta egyes szám első személyben mondja, amit mond. De első perctől érezzük, hogy itt többről van szó. Erről a próféciaáról és az ehhez hasonló próféciaák alapján mondták mind a zsidó írástudók, mind a keresztyén teológusok, hogy ezek a próféciaák a saját koruknak szóló üzeneten túl előremutatnak az eljövendő Messiásra. Jézus éppen ezért idézi ezt a nagyon személyes hangú próféciaát. Miután felolvassa a tekercsből a megfelelő részt, csupán ennyit tesz hozzá: *Ma teljesezett be ez az Írás a ti hallásotokra!*

Mit is mond Jézus bemutatkozásként? *Az Úrnak Lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem.*

Első perctől kezdve nyilvánvalóvá akarja tenni, hogy minden külső látszat dacára Ő onnan felülről jött. Ő a Mennyei Atya egyszülött Fia, aki az idők teljességében eljött

erre a világra, hogy beteljesítse az Ő szerelmes Atyja akaratát. Amikor Keresztelő János megkereszteli Őt a Jordán vizében, ott száll Reá galamb formájában a Szentlélek, s ott hangzik el a mennyei szózat: „Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” A keresztség, az, hogy a Lélek reá szállt, s hogy elhangzott a mennyei szózat – ez együttesen teszi Jézust Felkentté, azaz Krisztussá. Íme, Jézus csak felkenése után kezdi el az ő megváltói művét ezen a világon. Itt válik nyilvánvalóvá az is, hogy ő nem az evilági váradalmak harcos beteljesítőjeként jön, nem fegyverekkel, nem erőszak, nem vér és könny által akar szabadságot szerezni az ő népének. Amikor Péter a Gecsemáné-kertben kardot ránt, Jézus ezt mondja: „Tedd hüvelyébe a te szabályadat!” Vagy máshol ezt mondja: „Aki fegyvert fog, fegyver által vész el.” Ő nem ilyen közönséges eszközökkel szerzi meg a szabadulást az övéinek. Ez a vérrel áztatott föld a maga szűklátókörűsége szerint nem tud mást elképzelni. A zsidók magát a Messiást is ilyen szabadítónak képzelték el, aki élére áll a fegyveres lázadóknak, s vér és erőszak árán győzelmet szerez az ő sokat szenvedett népének. Ezért olyan nehéz a zsidóságnak mind a mai napig elfogadni az Egyszülött Fiút, az Úr Jézus Krisztust.

Krisztus isteni eszközökkel, a Szentlélek által adott erővel készíti a szabadulást. Az a szabadulás, amit ő ajándékoz követőinek testi, lelki és szellemi szabadulás egyaránt, de egyben olyan rendkívüli szabadítás, amely magában hordozza a társadalmi, a gazdasági és a politikai megújulást is. Mert az már történelmi tapasztalatunk, hogy csak megújult emberekkel lehet új világot teremteni! És éppen Jézus Krisztus az, aki nem adja alább! Ő olyan új világot akar teremteni, amelyben igazság lakozik, amelyben az ember már nem farkasa az ő embertársának, hanem szerető szívű, áldozatkész testvére. Ő valóban megújult életű emberekkel akar új világot teremteni itt, közöttünk.

Mi a Felkentnek, Krisztusnak a küldetése?

A szegényeknek az evangéliumot hirdeti. A kisémmizettek, a lecsúszottak felé fordul. Azok felé, akik nélkülözik a mindennapi kenyeret. A koldusok, a hajléktalanok és az éhezők gondjait vállalja magára. Azokhoz szól, akik már lemondtak mindenről. Akik „kiábrándultak Istenből és emberből”, akik csak úgy tengetik az életüket egyik napról a másikra. Akikből már az a kevéske erő is elfogyott, hogy valamilyen formában lázadjanak ez ellen az áldatlan helyzet ellen, amelybe vagy önhibájukból, vagy önhibájukon kívül jutottak.

Jézus azt hirdeti, hogy nem kell ennek így lennie. Ő helyre akarja állítani az ember méltóságát! S annak, akinek már nem volt ereje változtatni az általa változhatatlannak ítélt helyzeten, annak hirdeti az evangéliumot. Azt, hogy feltámadásának ereje által ezeket a megváltott gyermekeit is új életre tudja támasztani. Olyan új erővel, hittel és reménnyel ruházza fel őket, hogy már nem legyintenek lemondóan a helyzetükön, hanem ráállnak a Krisztus által mutatott új életpályára. A kisiklott élet ismét sínre kerül, méghozzá olyan sínre, amely mind a földi életben, mind a földi élet után az üdvösség jegyeit hordozza magán.

Lehet, hogy ez a szegény, elhagyott, kisémmizett ember kap ehhez onnan felülről mennyei erőt. De lehet, hogy valaki más, aki rendelkezik ezzel a mennyei látással és erővel, az érez küldetést arra, hogy támasza legyen ennek a megpróbált életű embertársának. Csak el kell ismernie hibáit, vétkeit, mulasztásait, el kell szakadnia ettől a sivár múlttól, s kérnie kell az Úr Krisztustól a megváltást és az új életet! Vannak ilyen csodák. Krisztus a lecsúszott emberek életét is helyre tudja állítani. Vissza tudja adni igazi emberi méltóságukat. Munkát, kenyeret, családot, önbecsülést és megbecsülést, s ezen túl üdvösséget tud ajándékozni. Olyan új életet, amelyet senki más nem tud ajándékozni.

Azt mondja Krisztus a továbbiakban, hogy ő azért jött, hogy a **töredelmes szívűeket meggyógyítsa.** Vannak, akik állandó félelmek, aggodalmak között élnek. Szüntelen

azt kérdezik, mi lesz velem, mi lesz velünk? Ha egyáltalán készítenek terveket, nem bíznak abban, hogy azt meg is tudják valósítani. Annyi rossz tapasztalatuk van, hogy már önmagukban sem bíznak. Ha egyáltalán volt hitük, széttört, reménységük apró cserépdarabokra hullott, s vele együtt egész életük cserépdarabokra törött. Mindenből kiábrándulva azt érzik, hogy ezt a széttört cserépedény-életüket már senki sem rakhatja össze.

S ez valóban így van. Az ilyen ember magától erre nem képes. Más ember sem képes. Csak az, aki Istentől született, aki a Lélek erejével tud odaállni a másik ember vagy embercsoport mellé, és aki Krisztus erejével tudja helyreállítani a töredelmes szívűek életét, a széttört cserépedényt. Krisztus képes ezt megtenni, mert a mi kincünk cserépedényekben van (2Kor 4,7 kk). Krisztus helyre tudja állítani a cserépedény-életünket, s egyben bele tud költözni a töredelmes szívűek életébe, ha azok megbánják hitelenségüket, Istentől való elszakadásukat, főlösegesnek bizonyult félelmeiket és aggodalmait, s kéri, hogy Jézus újítsa meg életüket, s ő tegye őket bátor és bizakodó keresztyénekké. Így Jézus élete valóban látható lesz a mi testünkben. Ő töredelmes szívű életből győzelmes életre tud gyógyítani!

Krisztus a foglyoknak szabadulást hirdet. Hányan vannak ilyen foglyok ma is, akik szabadulásra vágnak! Itt gondolhatunk a háborúk áldozataira, de olyanokra is, akik kénytelenek voltak hazájukat elhagyni, vagy olyanokra, akik magukat adták el szolgálásra egy-egy zsarnok munkaadó keze alá. A rabszolgaság, a szolgaság nem volt természetes állapot sem Ézsaiás, sem Jézus korában, sem ma!

A fogsághoz mindenkor igazságtalanság, önkény, erőszak, kegyetlenség tapad. Az is előfordul, hogy egyesek démoni erők rabságába jutnak. A szolgaság, rabszolgaság, bármilyen is legyen az, nem emberhez és nem Istenhez méltó állapot. Isten az embert szabadnak teremtette. Krisztus ezért akarja az eredeti állapotot helyreállítani. Ki akar szabadítani a bűn és a Sátán fogságából, s emberhez és Istenhez méltó életet akar nekünk ajándékozni. Olyan életre akar vezetni, ahol már az emberek nem akarják folytatni a gyűlölködést, a kegyetlenkedést, a bosszúállást, az erőszakot, hanem akik megtisztult étellel Krisztusnak, Szabadítójuknak akarnak élni.

A továbbiakban Jézus hirdeti a **vakok szemének megnyílását**. Ő ezt valószínűleg meg is tette. Még a vakon születettet is meggyógyította. Ezt a zsidók olyan rendkívüli csodának tartották, amit senki más nem tehet meg, csak a Messiás, a felkent Szabadító. Ez a gyógyítás, ami később beteljesedett, kimondottan messiási csodának számított és számít. Krisztusnak van hatalma ma is gyógyítani, csodát tenni, akár a vakok szemét megnyitni.

De Ő a lelki vakságból is ki akar gyógyítani, hogy ne csak az emberi és földi dimenziókban gondolkozzunk, hanem lássunk bele Isten világának a titkaiba is. Hogy úgy merjük látni ezt a teremtett világot, mint Isten által teremtett mindenséget, s a földi világon túl pedig hályog nélkül lássuk Isten mennyei világát a mennyei hajlékkal együtt, ahová Isten mindnyájunkat haza akar vezetni. A Krisztus által ajándékozott világosságban, a Világ Világosságának a fényénél mindezeket az életet megszépítő dolgokat a maguk teljessége szerint láthatjuk. Krisztus a teljes valóság ismeretében akar minket teljes emberré tenni, olyanokká, mint akik látva látnak.

Krisztus azt hirdeti, hogy ő azért jött, hogy **szabadon bocsássa a lesújtottakat, bántalmazottakat, megkínzottakat**. A felkent Krisztus tiltakozik minden ilyen bántalmazás és erőszak ellen. Ma így mondanánk, hogy az emberi jogokért küzd. Testileg-lelkileg gyógyítani akarja az erőszak áldozatait. Szabadon akarja bocsátani ezeket a szenvedő embereket ebből az emberileg-istenileg méltatlan állapotból. Helyre akarja állítani az emberi méltóságot. Emlékezzünk csak, hogy elfogatásakor a Málkus fülét,

amit Péter levágott, visszaragasztja. Íme, még az ellenséget sem hagyja, hogy egész életében megbélyegzett legyen.

Jézus összefoglalólag hirdeti, hogy a Szabadító a szabadulás esztendeiben a teljes szabadulást hozza. **Így hirdeti az Úr kedves esztendejét.** Azóta mindnyájunknak folyamatosan hirdeti a szabadulást. Ma nekünk is, a mi nemzedékünknek is hirdeti. De nemcsak szép szavakkal, hanem győztes cselekedetekkel. Ahol az emberek Krisztus uralmát elfogadják, ahol az Élet Fejedelmét az emberek szívükbe fogadják, ott a szabadulás testileg-lelkileg-szellemileg valósággá válik. Ez a biztos jele annak, hogy Krisztus győztes Szabadítóként ma is uralkodik!

De testvéreim, a bemutatkozás alkalmával mindkét félnek be kell mutatkoznia. Krisztus már a maga részéről bemutatkozott. Megalázta magát, s íme, átengedte nekünk a tiszteletbeli második helyet. De ez a tiszteletbeli hely kötelez: Noblesse oblige!

Ezek után mi hogyan mutatkozunk be?

Nekünk sem elég szép szavakkal bemutatkozunk. Nekünk is tettekkel kell bemutatkozunk, amint Krisztus is tette is teszi.

Először el kell fogadnunk az Ő életmentő szabadítását, amelyet mindnyájunknak felkínál. Kárnak és szemétnak kell ítélnünk életünkben mindazt, ami eddig elszakított minket Istentől. Aztán pedig kérnünk kell, hogy Lelke által újítson meg minket az Ő képmására. Krisztus által helyreállított méltóságunk szerint kell tehát élnünk ebben a világban.

Másodszor pedig, megújított emberekként részt kell nekünk is vennünk a helyreállítás, a szabadítás művében. Krisztus munkatársainak tekint ebben a munkában. Nem szabad csalódnia bennünk! A Heidelbergi Káté 32. kérdése így tanít: „És te miért nevezetel keresztyénnek? Azért, mert hit által Krisztusnak tagja, és így az ő kenetének részese vagyok, azért, hogy az ő nevét valljam, magamat neki élő hálaáldozatul adjam, és hogy ebben az életben a bűn és a Sátán ellen szabad lelkiismerettel viaskodjam, ez élet után pedig, az örökkévalóságban Krisztussal minden teremtményen uralkodjam.” Ez tehát a mi feladatunk, és nem kevesebb!

Ha mi is akarunk valamit tenni a kisémmizettekért, koldusokért, hajléktalanokért, akkor jó, ha először Kálvinra gondolunk. Az ő korában, Genfben mintegy 3000 koldus és hajléktalan élt. Kálvin működése nyomán azonban néhány év alatt mindenki munkához és tisztas megélhetéshez jutott. Ez páratlan csoda volt akkor, s páratlan csoda, Krisztus csodája lenne, ha a koldusok, hajléktalanok, munkanélküliek – a szegények – egyszerre csak eltűnnének társadalmunkból. Vannak keresztyén világszervezetek, amelyek küzdenek az éhínség ellen. A mi egyházunk is végez utcagyerek missziót. Mások hajléktalanokkal, alkoholistákkal, kábítószeresekkel foglalkoznak, mert érzik, hogy nem mehetünk el csak úgy embertársaink mellett. Ezek mellett tudok nagyon szép egyéni kezdeményezésekről is. Ezen az úton kellene tovább haladnunk!

A töredelmes szívűeket is lehet vigasztalni, gyógyítani. Krisztus erejével meg lehet szabadítani őket a félelmeiktől és aggodalmaktól, amelyek eltorzították az életüket. Éppen az igehirdetés és a lelkigondozás eszközeivel lehet ezt a mi beteg társadalmunkat gyógyítani. Nagy szüksége van ennek a mai Istentől távolodó világnak a Krisztus vigasztalására!

A foglyok szabadulásáért is lehet munkálkodni egyénileg, közösségileg egyaránt. Romániában 1964-ben amerikai nyomásra engedték szabadon az 1956-os forradalom politikai elítélteit. Ha ma mi tehetünk valamit bajban lévő testvéreinkért, ne mulasszuk el. Akár be lehet csatlakozni alapítványok, társadalmi szervezetek munkájába. Aki ilyesmit vállal, Krisztus szerinti jócselekedetet vállal!

Megnyitni a „vakok” szemét, hogy kortásaink is lássák Isten világának szépségét, összefüggéseit, csodáit, az is Krisztus szerinti szent cselekedet, a bűn és a Sátán ellen való öntudatos küzdelem.

A bántalmazottakért, erőszakot szenvedettekért közbelépni, jogaikért küzdeni, szintén keresztyéni cselekedet.

Ha Isten megváltott gyermekeiként felvállaljuk itt, a saját környezetünkben ezeket a feladatokat, az Úr kedves esztendeje kezdődik el közöttünk.

Testvéreim, törekedjünk arra, hogy ilyen, emberi méltóságunk szerinti legyen a mi bemutatkozásunk is! Ámen.

Negyedik nap

Bereczki András

Paptamási

Szemben a jövővel

Alapige: Róma 8,18–23

Gyerekkoromban erdész akartam lenni, akkor is tudtam, nem afrikai vadászkalandokra vágyom, hanem az erdő, a természet, az élővilág vonzott, mint egész életemben. Harmincévnyi méhészkedés szintén a természet rajongójává teszi az embert. Akár a kaptárban, akár a virágzó akácokban és viruló réteken – Isten virágzó templomában érzem magam. Azt látom, amit a Bibliánk üzen az első lapokon: Isten maga is jönak látta az általa teremtett világot és az első emberpár valóban boldogan élhetett az Édenben. Külön lelki szemet kell kapnunk arra, hogy a természet szépségeiben azt lássuk, hogy itt ma is Isten teremtő szíve dobog, az ő Lelke lebeg, mint egykor a vizek felett.

Afrikai néptörzset mutattak a tévében, még mindig nem jutott el hozzájuk a technika és a „civilizáció” Valaki lekezelően legyint természethez kötődő életükön, nekem pedig azt sugallja: boldogság, békesség, harmónia az őserdők Édenében. Így értem Albert Sweitzer teológiájából is a természet szeretetének parancsát, miszerint még egy bogarat sem szabad értelmetlenül eltapodni, mert ő is a teremtés paránya, helye és rendeltetése is van a teremtett élővilágban. Az orvos, zenész, ígéhirdető abba az őserdei világba vitte az Úr Jézust, akiben Isten költözött a földre. És Bach-prelúdiumokban száll Isten Lelke az őserdők bennszülöttei között.

Isten atyai kedvességgel gondoskodott az Édenbe helyezett ember és kiegészítő társa életéről is. Nekik adta azt a feladatot, hogy műveljék és őrizzék azt a romlatlan környezetet, melyben zavartalanul folytathatták volna életüket.

Az ember teremtésével és a nyugalom napjával bejeződő teremtéstörténet az örök „rend” jóságát árasztja, s minél elveszettebb lesz számunkra az a Paradicsom, annál inkább vágyódunk abba vissza. A rég eltűnt Édennek isteni völgye, a „piciny fűszálban és óriási tölgyben” is jelzi azt a helyet, ahol békében élhetne az ember önmagával és Teremtőjével. Még inkább hiányzik számunkra az Éden mint állapot, mint életforma, közösségben az Úrral, melyben „megigazulva hit által” szintén békességünk van Istennel.

Az egészséges életmód számtalan mesterséges receptjét reklámozzák különféle termékek és gyakorlatok által, melyeknek általános hibájuk és hiányuk az Istennel és istennel való közösség. Helyette a Pál apostol által oly tökéletesen látott valóságban élünk, melyben a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését, mert a teremtett

világ hiábavalóság alá vetetett, azzal a reménységgel, hogy megszabadulhat a rothadandóság rabságától.

Kétségtelen, a bűneset nyomán eltűnt az Éden, a kezdeti, a tövist és bogáncskórót termő föld mára gigászi méreteken hordozza az ember miatti átok terheit. A leégett erdők látványa, betegségben és környezetszennyezésben haldokló vidékek nyögése mindig a sóvárgó imádságot juttatja eszembe.

A fogyasztói társadalom kapzsiságában értjük csak meg igazán, mekkora vétek terheli az embert a mesterségesen hizlalt állatok húsának bőségéért, hiszen a fejüket felütő betegségekért, mint a madárinfluenza is, valahol éppen a tudomány a felelős, mely a természetestől messze eltérő módszerekkel akar egyre többet termelni. Műanyagtemetők éktelenkednek mindenfelé, ha éppen nem sodorja kilométerekre a szél.

Globális felmelegedéstől tartunk, amiért szintén a megbontott természeti egyensúly a felelős, és ki láthatja következményeit annak, hogy naponta eltűnik egy-egy rovarfaj a környezetünkől. Belegondoltunk-e már igazán abba, hogy a kiirtott őserdők miatt a Föld tüdeje nem ad elegendő oxigént, hogy a letarolt kárpáti fenyvesek nyomán zúdulnak ránk az árvizek és nyög a Tisza fájaldalmában a kipusztított halak után. Megrettenünk egy hajókatasztrófa utáni látványtól, melyben tengerparti állatok, madarak ezrei haldoklanak. Egy ilyen olajfolt réme juttatta eszembe, mi lesz, ha egyszer csak egy-egy vízfolt lesz a megfertőzött természet öbleiben. Mennyire nem bibliátlan az a vízió, hogy az emberek elepednek a szomjúság miatt.

Kétségtelen, hogy olyan méretű romlást és rombolást figyelhetünk meg égen, földön, vizekben, amelyeknek következményei még beláthatatlanok.

Azt tartom, hogy szenvedünk. Együtt a Földdel. És a megállást, megállítást hozó parancsszó még várat magára. A hiábavalóság alá vetettség fogalma talán nem is érzékelteti igazán az egyetemes veszélyt, mely ránk leselkedik. De azt jelzi, hiábavalóság Isten teremtett rendje ellen fordulni, mert minden visszafordul reánk, mint az a bizonyos bumeráng-fegyver.

A rothadandóság rabságában alig vesszük észre, hogy a rothadt beszédől a rothadt kultúráig mindentől büzlük az élet. Mi más juthatna eszünkbe a fiatalságot fertőző életmódról és igényről, illetve igénytelenségtől. A szabadság helyett választott szabadosságban ezer esztendő keresztyén családi tűzhelyeinken lassan csak a hamu jelzi a múltat. Az egykor Isten által segítőtársnak teremtett jelöltek számtalan esetben mára paráznatársak lesznek. Nem látjuk át a szabadosság ítéletes következményeit, a könnyen kötött és bontott házasságok nyomán felnövő, otthontalan, gyökértelen nemzedéket. És a megszokottságban eltűnik a lelkiismeret vádoló szava is a megszületni sem hagyott gyermekek miatt.

Bizonyára nem először és nem is utoljára hallunk ezekről a dolgokról. De hallatszik-e szívünk mélyéig a pusztulásra érő (rothadó) világ nyögése a saját maga építette cellájából? Megvárjuk-e, míg „az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, amik a föld kerektségére következnek: mert az egék erősségei megrendülnek”? (Lk 21,26)

Az egék erősségei rendültek meg valóban az által, hogy a Teremtő által jónak rendezett világban a jónak teremtett ember nem a művelő és őriző gazdaszemlemben él. Az ember a maga által jónak vélt célok érdekében törekszik a „jobbra”, amint ezt szintén példák sokasága bizonyítja, de legtöbbször nem veszi észre, mennyit árt Isten világnak és önmagának.

Az ember nem csak nem látja be „nagykorúsága” tévedéseit, de szemmel láthatóan nem fél az ítélettől. Nem akarjuk megérteni, Isten nem csap a fejünkre egy-egy kivágott erdőrészt, egy elterelt folyóért, de következményeiben ott van az ítélet. Még úrvacso-

rával élő népünk sem veszi talán elég komolyan, hogy a méltatlanul magunkhoz vett Krisztus-jegyekben „ítéletet eszünk és iszunk önmagunknak”

Az Isten ítéletére megérett város, Ninive megintésére küldött Jónás kitér a feladat elől, viharba került hajóján a matrózok úgy vélik, miatta van rajtuk ez a veszedelem. Ha valóban veszélyben, válságban van a földi élet – már pedig abban van –, akkor reánk is érvényes és miattunk is van rajtunk a veszedelem.

A világ nem önmagától van a rothadandóság rabsága alatt, hanem valaki az alá vette. Az ember pedig mint megkeményített szívű fáraó, s mint tudatlanul a disznók vályúja felé tartó tékozló viselkedik, mások szentséges öngazolásokat mormolva suhanak tovább a kifosztott, félholtra vert ember-világ közepette.

A teremtett világ mára elrontott világ lett, melyben a mélységbe zuhant ember kiáltásaként, majd elhalkuló nyögéseként hallatszik a sóvárgás, a remény sóhaja a szabadságért. Egy kényv címe kérdezi egy egész világ nevében: Van-e ott valaki?

S talán:

*Könnyen mondjuk,
Hogy nincsen Isten,
Ha ott sétálunk az ember
Betonteremtényei között.
De ha elérjük a parkot
Figyelmünket megragadja
A madarak himnusza a zöldből.
Hangosabban kezdünk beszélni
A zúgó patakok miatt.
Majd szavunkat lecsendesítik
a hulló falevelek.*

Katasztrófafilmek végkifejlete rendszerint a megmenekülés, a sikeres kényszerle szállás, a szabadulás. Éppen e levél nyolcadik fejezetének kezdő verseit idézgettem egy ilyen élményem után. Nincsen azért immár semmi kárhozzátásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak... Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől.” (Róm 8,1–2)

Isten népe Jézust várta századokon át, jobban, mint az örök a reggelt. (Zsolt 130) Bár híre sem volt még akkor a technikai civilizáció fentebbi veszélyeinek, Pál apostol mégis döbbenetes vízióként látta a hiábavalóság alá vetett világ sóvárgását, fohászkodását, nyögését. A bűn olajfoltjai elárasztották a „rothadó” Római Birodalmat. Azok lettek igazán a boldogok, akik éheztek és szomjazták az igazságot, melyről Jézus szólt. A kicsiny ország politikai szabadsága helyett egy mustármagnál is kisebbnek tűnő gondolat pedig egy hatalmas ország kapuit nyitogatta kegyelemtől áradó szavaival: Isten országát. Oda eljutni, a megdicsőült Krisztushoz, ez lehet a világ reménységes végkifejlete.

Úgy vagyunk azonban a megromlott emberi étellel és a megromlott világgal, mint a Káténk második kérdésére adott válaszával. „Hány dolgot kell tudnod, hogy e vigasztalással boldogul élhess és halhass? Először, hogy milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom...”

Szócséplésnek tűnik a rengeteg figyelmeztetés, tudományos fejtegetés és igehirdetés a világ állapotáról, környezeti katasztrófákról, a bűnbe merülő élet következményeiről. Ki hisz ma annak, hogy a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett, hogy a rothadandóság rabságában szenvedünk. Felkapjuk-e fejünket akár költői fogalmazásra, hogy a teremtett világegyetem fohászodik és nyög? Ha nem fáj valakinek a másik ember fájdalma, nem érzi az Igében foglaltak mélységes fájdalmát sem. Nemrég egy fiatalember

halt meg tragikus körülmények között. Valaki megszólalt: „Úgy kellett neki. Részeges semmirekellő volt.” Egyébként ez nem volt igaz, de sütött a szavainak gonoszsága. Aztán teljesen összeroskadt arra, hogy neki rákja van. Most kihez menjen, mi lesz vele? Fohászkodásnak és nyögésnek láttam összetört életét. Valaki nagyon jó munkát akart végezni fiatal szőlőjében, a túl sok gyomirtóval kipusztította a sok fáradtsággal beültetett szőlőjét. Fogta a fejét bánatában. Valaki leégett háza, gazdasága üszkös romjait nézte könnyes szemmel, és azt mondta: ilyen a világ.

Benne van a saját bűnünk az egyetemesben. Isten Igéje világosan mondja: Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak azon annak építői. Hiába néktek korán kelnetek és későn feküdnötök... (Zsolt 127) Isten nem támogathat olyan világrendet sem, amely a sajátja ellen irányul. Nem azért, mert Isten önkényúr, hanem azért, mert látja és tudja, mi a jó a természet rendjében, az ember életében. Ameddig ezeket nem fogadjuk el és nem értjük meg, addig nem láthatjuk személyes felelősségünket és bűnünket sem.

A felismerés és beismerés után következik a nagy kérdés, hogyan szabadulhatok meg... hogyan szabadul meg a világ a rothadandóság rabságától? Közismert gondolat: vissza a forráshoz! Vissza Istenhez. Legismertebb példázatunk szerint a tékozló fiú nagyon messzire került az atyai háztól. A számára teljesen idegen, elfogadhatatlan és undorító disznóeledel láttán, összetörten a vályú végén ülve elkezd töprengeni. Ott, otthon – jobb volt. És jobb lenne. Felkelek és elmegyek... és bevallom, vétkeztem az ég ellen és te ellened. Be kellene vallani, hogy rég nem látogatott templomom és a rég nem olvasott Bibliám miatt nincs már kapcsolatom Istennel. Nem félek már ítélettől sem, nem érzem a súlyát annak, hogy rettenetes dolog az élő Istennek kezébe kerülni. Egy pusztuló világ vályúja szélén, elromlott életünk, kiégett lelkünk, széthullott családjunk láttán rendszerint feltámadnak a kérdések, hogyan szabadulhatok meg... Hogyan szabadul meg ez a világ a rothadandóság rabságától?...

Ezsaiás papi szolgálata közben látta meg Isten küldötteit és rögtön tudta, ő is egy elvesztett ember, mert tisztátalan ajkú maga is és tisztátalan ajkú nép között él.

A tüzes szénnel megtisztított ajkával és életével kapott új látást és indíttatást, elmenteni és elmondani: „Kövéritsd meg e népnek szívét... ne lásson szemével, ne halljon füleivel... hogy meg ne térjen és meg ne gyógyuljon.” (Ézs 6,10) De neki már az fáj, hogy „meddig lesz en ez, Uram?”

Igehirdetésében az Úr által felidézett pusztá város és pusztá föld, a messze elvetett ember után megjelenik a levágott terpentinfá törzse, jelezve szintén az egyetemes világ nyögését a hiábavalóság rabságában.

A teremtett világnak, mint az esetenként mélységbe zuhant embernek, egyetlen reménye van. Isten fiainak megjelenése. Megjelent egykor az Úr Jézus, mustármagnyi szavak magjai nyomában kihajtott, fává nőtt, tovább szaporodott, nőtt Isten országa, Isten fiai dicsőségének szabadságára.

Kedves ismerősöm emlékeztetett, hogy több évvel ezelőtt súlyos beteg volt, akkoriban egy hét végén szolgáltam a gyülekezetében, hallottam betegsége hírért és imádkoztam érte. Hétfő reggel az orvos látványos javulást észlelt betegénél. Meg is kérdezte, mi történt magával? Nem tudom, mondta a beteg, de én is érzem, hogy valami történt velem. Csendesen megszólalt mellette ülő felesége: te nem tudsz valamit. Nem tudod, hogy imádkoztak érted. Barátomnak azóta egészen más az élete. Ismét eszembe jutott: Nincsen immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Jézus Krisztusban vannak...

Gondoljunk arra a latorra is, aki élete utolsó perceiben döbbent rá, ki szenved mellette a kereszten, akitől azt a páratlan ígéretet kapta: Ma velem leszel a Paradicsomban.

A rothadandóság bilincseiből Jézus szabadíthat fel bennünket. Úgy hallja ő ma is a kiáltásokat, mint a valamikori vak Bartimeusét.

Az Ézsaiástól idézett letaroltságban mindig lesznek, akik kiáltanak: van itt valaki, aki tud segíteni, aki fát ültet és biztató ígét hirdet?

A teremtett világ várja Isten fiainak megnyilvánulását. Albert Sweitzerét, Teréz Anyáét, Cousteau kapitányét...

Isten igéje figyelmeztet. Művelni és őrizni kell a földet, a környezetünket, a lelkünket. „Az, aki Téged már megtalált, Szívében ott van a béke...” –, mondja egy kedves énekünk. A Krisztussal békességes állapotban elő ember pedig a környezetét is formálja csendben. Kelnek mindig a magok, hatnak a szavak... A meggyógyult, a hitre jutott ember hálás ember lesz. Ezzel tartozunk Istennek a megváltásért, tanítja a káténk. Mit tehetek, kérdezi a hála? Add tovább az ígét, világosítsd fel fokozatosan azokat, akikben e világ Istene megvakította a hitetlenek elméit.

Aki megszabadult a bűn és halál törvényétől, olyan krisztusi csúcsokra jut el, ahol személyes boldogságán túl ott él benne a felelősség azokért, akik még a mélységben, az olajfoltokban, a bűnben élnek. Nekünk új égre és új földre van ígéletünk, melynek érzését magunk is elősegíthetjük a Krisztustól kapott értelemben. Nem itt, nem amott, hanem bennetek van az Isten országa. Tegyétek, hogy körülöttetek is az legyen. Ámen!

Ötödik nap

Szilágyi Zoltán

Szilágypanit

A keresztyének szemben a diszkriminációval és a társadalmi előítélettel

Alapige: Galata 3,26–29

Megdöbbenő látomásban van része Ezékiel prófétának könyve 37. részének tanúsága szerint. Isten megragadja őt lélekben, s egy csontokkal megrakott völgybe viszi. Megszáradt, fehér csontokat lát, élet és lélek nélküli tetemeket. A babiloni fogságban szétszórt választott nép képe ez. Szétszórva és élet nélkül. Egymástól távol az, ami egymáshoz tartozik. De szól Isten Ezékielnek, hogy prófétáljon, hogy beszéljen, hogy ezek a tetemek hallják meg az Úr beszédét (37,4), s amikor ezt teszi, láthatja, amint az Úr egybeszerkeszti, majd lélekkel és élettel tölti meg a tetemeket.

Aztán ismét szól Isten hozzá. Jelképes cselekedetet kell elvégeznie: vegyen két fadarabot, egyikre írja rá, hogy Júda és társai, a másikkra: József és társai, s azokat illessze össze, mert Isten úgy fogja a széthullt testvéreket, testvértörzseket újra egyesíteni, mint ahogy Ezékiel teszi azt a fadarabokkal. Most azonban, a látomás idején, még az, ami egy kellene legyen, szét van hullva, ami egész kellene legyen, az darabokban van.

Kísérteties képe ez mai világunknak. Annak a világnak, amelyben „minden egész eltörtött” Idei imahetünk témái azok a dolgok, amelyek elválasztanak bennünket a testvértől, amelyek megakadályozzák a mai embereket, hogy „eggyé legyenek” Szó volt már a keresztyén közösségeket megosztó irigységről és vitáról, az újból és újból fellobbanó háborúkról, az erőszakról. Nemcsak népek, nemzetek között, hanem a kisebb közösségeken belül is. A szegénységről és a gazdasági elnyomásról. Arról, hogy ez az egész teremtett világ szenved attól, hogy nemcsak ember embernek farkasa, hanem az ember a rábizott „kertet”, a teremtett világot, ahelyett, hogy ápolná és művelné, tönkreteszi.

Ma esti témánk a társadalmi előítéletek. Idegen szóval a diszkrimináció. Sajnos, nem kell az értelmező szótárhoz nyúljunk, hogy megértsük, mit jelent ez. Mit jelent a hátrányos megkülönböztetés, amely éket ver az Isten képére és hasonlatosságára teremtett testvérek közé? Mindnyájunknak vannak ilyen élményei. Érzi ezt a gyerek az iskolában, ha nincs olyan szép és új ruhája, s mindennap más, mint a másíknak. Vagy ha bőre barnább, mint a másíké. Érzi ezt a beteg vagy az öreg nyugdíjas, akire úgy néz a társadalom, vagy a fiatalabb és egészségesebb, mint akit cipelni kell. Érzi a nő, aki külön kockázatot vállal, ha Isten által adott anyaságát fel meri vállalni, mert talán nem veszik vissza a munkahelyére. Sajátos erdélyi és kisebbségi sorsunk is nap mint nap szembeesít a diszkriminációval, az előítéletekkel, annak a terhével, hogy „én nem vagyok olyan, mint a másí”, engem nem tekintenek egyenjogúnak a másí nyelvű emberrel.

Bár azt hiszem, mindnyájan átéltek már ezt az érzést, mégis szeretném egy kis történettel szemléltetni, mit is jelent ez. Gyökössy Endre írja le ezt a valós történetet a *Mai példázatok* című könyvében: ¹

A menet sorokba rendeződve megindult, hogy átadja írásba foglalt tiltakozását az erdélyi falvak egy részének lerombolása ellen. Előtte egy fiatalasszony menetelt. Inkább imbolygott. Részeg? Villant át rajta Mégsem. A nőnek meg-megrázkódott a válla, kezét olykor a szeme elé kapta. El-eltakarta az arcát. Sír? Blúza ujjával törli a szemét... megbotlik. A férfi éppen csak el tudta kapni. Az asszony valóban zokogott.

– Ennyire fáj Erdély?

– Ennyire.

– Rokonai vannak odaát?

– A férjem. Én már hónapok óta itt vagyok. Két kisfiammal. Ő küldött bennünket, hogy a fiúk magyarul tanulhassanak, s magyarok maradhassanak. De tőle elszakadtam. Tegnap tudtam meg – alig van remény a családgyesítésre.

– Talán később.

– Hogy bírom ki addig?

– Nélkülöznie kell?

– Nem. Azonnal külön szobát kaptunk egy munkásszálláson. Ott nagyon rendesek hozzám. És az egyház is. Otthon énekkaros voltam.

Pillanatra elsodrótak egymástól a duzzadó tömegben. A férfi újra mellé küzdötte magát.

– Munkája van?

– Van. Fonónő voltam. Itt is az vagyok. Tisztességgel megfizetnek. Még a gépek is csöndesebbek ideát. A főnököm is rendes. Ő igen... – újra megrázta a felcsukló sírás. A férfi megfogta a nő karját, szinte vezette a torló sokaágban. Az asszony azt sem tudta már, hova lép.

– Történt valami? Megbántották?

– A munkahelyemen, az öltözőben nem tudták, hogy hallom, eltakarta a szekrényem ajtaja. Valaki azt ordította a többieknek: „Állítsátok már le ezt az erdélyit, még túlstréberolja a normát!” Higgye el, csak igyekeztem. Hálából, a kenyereért A fogásaton meg kikiáltott egy asszisztenslánya: A „román” nő irasson előbb egy kartont, azt küldje be, ne az igazolványát! Nem tudtam még a módját...

– Fíatal volt az a fehéreköpenyes?

– Az.

– Mit tud ő Erdélyről? Nem tehet róla, higgye el, csak teszi a dolgát.

¹ Gyökössy Endre: *Mai példázatok*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, 157–158.

A nő sírva folytatta: – Ott magyar voltam, itt a „román” – zokogta –, itt együtt tiltakozunk, fáklýásmenetezünk, mások pedig rossz szemmel nézik, hogy idejöttem.

A férfi békéltetően válaszolta: – Nem úgy gondolták. Az emberek gyakran felszínesen és indulatosan ítélik meg. Tudja, az itthoniaknak is megvan a maguk baja. Bizonyára ezért is türelmetlenkednek olykor.

– De azt mondták. A magyarok. Maguk! – Arca elé kapta a kezét, és kisodródott a tömegből. Eltűnt a Liget irányában. Lassan beesteledett. Valaki elkezdte: „Isten áldd meg a magyart!” – és felzúgott a Himnusz. A férfi, amikor hazaért, felesége fogadta az ajtóban. Lelkendezve kérdezte: – Szép volt? Éhes vagy?

– Fáradt vagyok – válaszolta kurtán, és kérdő tekintetű asszonya mellett bement a szobájába. Becsukta az ajtót. Ledobta magát a heverőre. Krisztusra gondolt. – Uram, Te tudod igazán, mit érez ez a szegény asszony... – Sírás fojtogatta.

Ennek a kis írásnak a címében a szerző pontosan a felolvasott ígék egyik mondatát idézi: „ti mindnyájan egyik vagytok a Krisztus Jézusban” De kérdőjellel a végén, s a mondatot megszakítva: egyik vagyunk (?) – a Krisztus Jézusban?

Nem, nem vagyunk egyik! Szétszórtak és élettelenek vagyunk, mint az ezékiei csontmező tetemei. A Sátán gonosz, szétdobáló munkájának a szomorú következménye, hogy sokkal könnyebben észrevesszük azt, ami szétválaszt, amiben a másik ember más, mint én vagyok. Ahogy itt a Galata levélben olvassuk: hogy egyik zsidó, a másik görög; egyik szegény, a másik jómódú; egyik férfi, a másik nő. Látjuk a különbségeket, amelyek elválaszthatnak, mert nem öltöztük fel még Krisztust. Ezek a különbségek pedig nemhogy rácsodálkoztatnának Isten teremtő munkájának szépségére, nem a változatoság feletti örömet gerjesztik bennünk, hanem előítéleteket, irigységet vagy hamis magabbrendűségnek az érzését.

Azt gondolnánk, hogy ez a diszkrimináció, a másik ember hátrányos megkülönböztetése a bűnös és sötét világban persze, hogy megvan. De Istenben és Krisztusban hívő emberek között semmi esetre sem. És ez így igaz, a Krisztusban újjászületett ember testvérként, hozzá hasonlóan kegyelemből megváltottként tekint a másik emberre. De az egyházban, a látható gyülekezeti közösségekben bizony ott van ez a megosztottság.

A galáciabeli gyülekezetekhez írt levél ilyen magukat keresztyénnek, krisztusinak tartó közösségeknek szól. Azokhoz a gyülekezetekhez, amelyeket maga Pál apostol alapított. De miután eltávozott belőlük, Jeruzsálemből zsidókból lett, szélsőséges nézeteket valló keresztyének érkeztek, akik azt tanították a pogányokból lett galáciabeli gyülekezeti tagoknak, hogy bizony ők alacsonyabbrendűek, mert nem zsidóknak születtek, mert nem tartják meg az ószövetségi törvény előírásait. Kevesebbek, kisebbek, gyengébbek – ők csak másodrendű keresztyének.

Nem lehet ez így köztettek – írja Pál a galáciabeli gyülekezeteknek. Ha Krisztusban vagytok, ha Krisztusba keresztelkedtetek meg, akkor testvérek vagytok. Milyen csodálatosan mondja: *mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztusban való hit által.* A faji, vagy nembeli, vagy társadalmi különbözőségek nem választhatnak el, nem lehetnek a megkülönböztetés okai, mert sokkal nagyobb Az, Aki összeköt benneteket, a Krisztus. Nincs az a származás, nincs az a családja, ami ennél többet jelenthetne. Isten nagy családja nem ismer faji, nemi és társadalmi osztálykülönbségeket. Krisztus erősebb, mint ezek a különbségek, amelyek sokszor megkeserítik, szétzilálják és gyötrik az embervilágot.

A Krisztusban való egységnek érvényesülnie kell. Ehhez azonban, az apostol szavával szólva, fel kell öltöznünk Krisztust. Mert Isten egységet akar. Nem egyformaságot, hanem egységet. A magunk különböző lehetőségeivel, adottságaival és körülményei között ugyanolyan szívvel engedelmeskedjük neki.

Milyen keményen ítéli meg Jézus a farizeust, aki még Isten előtt való megállásában is, imádságában is úgy magasztalja fel magát, hogy közben „reátapos” a mellette imádkozó vámszedőre! Nem Istent dicsőíti, hanem önmagát: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, mint én, e vámszedő is.” Aki magát felmagasztalja, megaláztatik – mondja Jézus.

Nemrég egy beszélgetést hallottam a televízióban. Egy mélyen hívő emberrel beszélgetett a riporter, s a beszélgetés rendjén szóba került az, hogy ennek a férfinak a 18 éves gyermeke meghalt. S megkérdezte a riporter, hogyan fogadta el ezt a dolgot. Nem rendült-e meg hitében, nem fordult-e Isten ellen, nem tette-e fel a kétségbeesett kérdést: Uram, miért éppen engem büntetsz, miért engem sújtasz ennyire? A válasz az volt: egy percig sem. Miért éppen én volnék különb, mint annyi más szenvedő ember, miért éppen én érdemelnék jobb sorsot, zökkenőmentes életet? – mondtam magamban, válaszolt a férfi. Sokféle különbözőségünk ellenére abban mindnyájan egyek vagyunk, hogy „mindnyájan bűnben fogantattunk és születünk”, s Isten különös kegyelme az, hogy mégsem eszerint ítél meg bennünket, hanem a Krisztusban megjelent megváltó szeretete szerint. És az is Isten kegyelmének a jele, ha életünkben olyan ajándékai vannak, amelyek miatt esetleg tehetségesebbek vagyunk, könnyebben élünk, mások vagyunk. „Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, amit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekedel, mintha nem kaptad volna?” – írja Pál apostol a korinthusi gyülekezetnek. (1Kor 4,7)

Keserűen látjuk magunk körül a sok megkülönböztetést. Szenvető alanyai is vagyunk ennek. Sokszor, beletörődve és lemondással mondjuk: mit lehet ez ellen tenni, ilyen a világ!? Lehet, hogy ilyen a világ, de a magam kis világát magam alakítom. Sok mindent lehet tenni. Az első az, amit Pál apostol ír a filippi levél csodálatos Krisztushimnuszának az elején: *egyenlő indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén; Semmit nem cselekedvén versengésből, sem hiábavaló dicsőségből, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál. Ne nézze ki-ki a maga hasznát, hanem mindenki a másokét is. Annak okáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is.* (Fil 2,2–5) Sőt, folytassuk is ezt a gondolatot: *Aki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő.* Ez minden előítéletnek, diszkriminációnak az alapja, hogy amivel magamat többnek látom a másik embernél, azt zsákmánynak tekintem, nem úgy, mintha kaptam volna, nem úgy, mint különös eszközt, amellyel Isten dicsőségére szolgálhatnék az emberek között. Egyenlő indulattal, ugyanazon szeretettel, a másikat magamnál különbnek tartva.

Aztán lehet és kell imádkozni Isten Szentlelkéért, hogy tegyen bennünket képessé erre, hogy adjon nekünk látó szemet, Istennek hálás, az emberek felé pedig könyörületes szívet, segítőkész kezét, ahogy énekeljük is egyik énekünkben: „Tégy, Uram, engem testvérré, Lelkedet úgy kérem, Tedd Te a szívem, tedd késszé, bízni a testvérben. Sejtetni engedd: mit érez, boldog-e, szenved-é? Vigy közelebb a testvérhez, népedet tedd eggyé!” (481,2) Visszatérve az ígíretés elején idézett történet végéhez: „Krisztusra gondolt. – Uram, Te tudod igazán, mit érez ez a szegény asszony ” Imádkozni azért, hogy Krisztus tegyen képessé bennünket átérzeni, mit érez a másik szenvedő. Meglátni minden szenvedőben a Krisztus-arcot, amint éppen ő tanít bennünket az utolsó ítéletről szóló példázatában. Ha meg akarjuk fogalmazni, hogy kik mai világunkban a diszkrimináltak, kik szenvednek a különböző előítéletek miatt, csak ezeket a verseket kell elolvasnunk, csak ezeket a „Krisztus-kicsinyeket” kell megkeresnünk magunk körül. „Uram, mikor láttuk, hogy éhezettél, és tápláltunk volna? vagy szomjúhoztál, és innodadtunk volna? És mikor láttuk, hogy jövevény voltál, és befogadtunk volna, vagy mezí-

telen voltál, és felruháztunk volna? Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál és hozzád mentünk volna? És felelvén a király, azt mondja majd nékik: Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekedtétek eggyel emez én legkisebb atyámfiái közül, én velem cselekedtétek meg.” (Mt 25,37–40)

Mert ez nemcsak az üdvösségre vezető út, hanem az igaz istentisztelet is. Az életünk istentisztelete. „Oszd meg a kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől!” (Ézs 58,7) – mondja Ézsaiás próféta által Isten, amikor népét az igazi istentiszteletre tanítja. Ez annak a mindennapi megélése, hogy Krisztusban egyek vagyunk.

Ehhez azonban az emberi igyekezet kevés. Hány alkalommal látunk emberi törekvészeket a szegénység, a gazdasági elnyomás, a faji vagy nemi megkülönböztetés megszüntetésére, a hátrányban élők felzárkóztatására! Nemzeti és nemzetközi programok vannak erre, kidolgozott stratégiák, még néha-néha pénz is akad reá. Mégis, mintha nem működne az egész, nem változna a helyzet, nem valósul meg az egység a különbözőségben. Mit mond Isten Ezékiel prófétánál? Hallottuk már ezt az ígét a héten, mert imahetünk vezérigéje: „... hogy eggyé legyenek a te kezédben ” Az a minden egész, amely eltörtött, csak Isten kezében lehet eggyé. Csak akkor valósul meg az egység, ha Isten illeszti össze a széthullt darabokat. Ha Isten kezébe engedem én is az életemet, s a másik ember is. A galáciabeli gyülekezet viszályára, mai gyülekezeteinken belüli viszályainkra, versengéseinkre is csak egy megoldás van: hogy egyek legyenek a Krisztus Jézusban. Maga Krisztus ezért imádkozik a főpapi imájában: „Mindnyájan egyek legyenek, amint te énbennem, Atyám, és én tebenned, hogy ők is legyenek egyek mibenünk.” (Jn 17,21)

Imádkozunk hát mi is, kérjük megváltó Urunkat, hogy „Nevelj minket egyességre, Mint Atyáddal egy te vagy, Míg eggyé lesz benned végre Minden szív az ég alatt; Míg Szentleked tiszta fénye Lesz csak fényünk és napunk, S a világ meglátja végre, Hogy tanítványid vagyunk.” (477,3) Ámen.

Hatodik nap

Balogh Csaba
Kolozsvár

A szeszélyes Istentől a szerelmes Istenig

Alapige: Zsoltárok 22,1–12

Az imahét mai istentiszteletének alaptémája a keresztyén ember szemben a betegséggel és a szenvedéssel. A 22. zsoltár a betegség nagy mélységeit megjáró ember imádsága, amely leginkább úgy vált ismertté, mint a Messiás zsoltára, amelynek versei a Passió történeteiben folyton felbukkannak. A megfeszített Krisztus utolsó imádságaként a kereszten mondja el ennek a zsoltárnak a szívet és eget szakító 2. versét: „Én Istenem, én Istenem, miért hagyta el engem?” Máté evangélista leírása szerint Jézus kiáltását megelőzi a világmindenség gyásza. Feketébe öltözik a menny, elnémulnak az angyalok. Mint az egyiptomi páska éjszakáján, elhomályosodik a nap, bevonja az ő dicsőségét, mikor meglátja az Isten Fiát Jeruzsálemben, keresztre feszítve. Máté szerint Jézus kilenc órakor mondja el ezt az imát. Az evangéliumnak ez a megjegyzése azért fontos, mert Jézus korában 9 óra volt az imádság órája (ApCsel 3,1; nálunk ez du. 3 órának felel meg). Amikor minden izraelita a templomba ment a közös imádság órájára, Jézus akkor kiáltja a menny felé ezeket a szavakat: „Én Istenem, én Istenem, miért

hagyta el engem?” Akinek az élete így kezdődik, hogy Immánuel, „velünk az Isten”, annak az élete így végződik, hogy „elhagyott Isten” Csoda-e, ha ettől meghasad az ember világát az Isten szent lakhelyétől elválasztó kárpit, meghasad Isten szíve, megindul a föld, megrendülnek a hegyek, széthasadnak a sziklák, megbomlik a természet, inog a föld az ő oszlopain. Mert senki nem érti ezt, hogy Jézusnak a kereszttel kínjai között is az volt a legfontosabb, hogy beteljesüljön az Írás (Jn 19,28), a 22. zsoltár.

De azzal együtt, vagy azon túl, hogy itt Jézus szívszorogató imádságát ismerjük fel, a 22. zsoltár egy nagy mélységbe jutott ember imádsága is. Ha megnézzük ennek a 11 versnek a felépítését, akkor azt látjuk, hogy az imádkozó ember a 2–3. versekben panaszkodik, a 4–6. versekben biztatgatja magát, a 7–9. versekben megint panaszkodik, a 10–12. versekben ismét biztatgatja magát. Egyszer lent, aztán elindul felfelé, majd újra visszazuhan. Egy hűséges pillanatfelvétel a betegség mély megpróbáltatását átélő ember életéből. Sír, majd elnyeli könnyeit, majd újra sír, és újra elnyeli könnyeit. Ha a 22. zsoltárt így emberközelségbe hozzuk, egy olyan bibliai rész áll előttünk, amely segít eloszlatni néhány tévhitet annak az embernek a szívében, aki Isten trónja felé közeledik. A Zsolt 22,1–12 alapján most három ilyen tévhitre szeretnék rámutatni.

I. Az igaz ember nem szenvedhet

Bizonyára sokan vannak olyanok, akik hitéletükben sok pozitív élményről tudnak beszámolni. Amikor néhány nappal ezelőtt egyik jó ismerőssel találkoztam és afelől érdeklődtem, hogy hogy van, röviden ezt mondta: „mi vagy jól vagyunk, vagy nagyon jól vagyunk” Az az érzésem, hogy az istenfélő ember kicsit szégyelli is megmondani, ha főként a hitében csalódások érik, ha csalódik Istenben, ha hitéletében nem mennek rendjén a dolgok. Nem tudom, hogy van-e közöttünk olyan ember, aki bibliaórán, vagy egy jó testvéri társaságban mer arról beszélni, hogy nem érti, de az utóbbi időben valahogy nem teljesülnek az imádságai. Mert van egy ilyen alaphangulat, sőt elvárás a hívő emberek körében, hogy a keresztyén emberek életét növekvő áldás kíséri. Azt ugyan nem mondjuk ki, hogy az Isten oltalma alatt álló keresztyén embert még nyomorúság, betegség is érheti, mégis Isten igazi jelenlétének a bizonyosságát abban látjuk, ha valami pozitív élményről tudunk beszámolni. Ha Isten ott van az életben, akkor ennek következménye áldás és öröm.

Van benne valami, mert a Biblia is beszél erről. A betegséggel szembesülő hívő ember imádsága után, a 22. zsoltár után találjuk a 23. Zsoltárt, amely arról szól, hogy az, akinek Isten a pásztora, nem szűkölködik. Mindene megvan. Kies legelőkre vezet, csendes folyóvizekhez vezet, az ellenségei (csúfolói) szemé láttára (vö. Zsolt 22,8) asztalt terít neki, és bőségesen ellátja mindennel. Ez igen! De vajon ennyire egyszerű? A példabeszédek könyve hasonlóan hangsúlyozza, hogy az igaz ember életét már ebben a világban áldás kíséri. Nem szenved hiányt. Tulajdonképpen ezért olvassuk ebben a zsoltárban is, hogy körülállják a szenvedőt és gúnyolják, csúfolják őt. Mert ha valaki Istenben bíz, meg kell szabadulnia, ha bajba jut, az Úrnak ki kell mentenie őt. A hitével van valami baj, ha ez nem így történik. Erről beszélnek Jób barátai is. Ha te valóban olyan igaz lennél, mint amilyenek tartod magad, akkor nem ért volna téged ez a szerencsétlenség. Istenfélő emberként nem veszítheted el gyermeked, nem úszhat el vagyond, nem múlhat el egészséged, nem lehet feleséged ennyire istenkáromló.

Úgy gondolom, hogy az Isten lelkétől vezetett bölcssek nem véletlenül teszik egymás mellé a 22. és 23. zsoltárt, vagy a Pédabeszédeket és a Jób könyvét. Mert az istenfélő ember élete nem abban különbözik az istentelen ember életétől, hogy állandó jólétben van része. Mondjuk így, hogy a hívő ember élete nem stabil élet. Hol a 22. zsoltár szól a

szívemhez, hol a 23. De minden élethelyzetre van egy fogódzóm. Jézus is ezt mondja tanítványainak, hogy a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Pontosan úgy, ahogy Jóbót kikérte. Bár szoktak arról prédikálni, hogy Isten azért hagyta el Jézust a kereszten, hogy minket ne hagyjon el, azt hiszem, hogy ezzel együtt az is igaz, hogy a tanítvány nem különb a Mesterénél. És bár nem a világ bűneiért, még csak nem is a saját maguk bűnéért, de a tanítványok közül néhányan ugyanúgy a kereszten fejezték be életüket, mint a Mester. Pál apostol, akit megvallott hitéért többször kellett véresen öszszeszedni és újraéleszteni, arról beszél (Róm 8,35), hogy Jézus tanítványainak nemcsak üldöztetés, hanem nyomorúság, veszedelem, éhínség és betegség is lehet osztályrésze. Mindez javára van azoknak, akik Istent szeretik. Pál nem bagatellizálja a helyzetet. Nem mondja: neked, mint hívőnek igazából semmiség ez az egész. Hanem javunkra válik. Vagy még helyesebben: minden, ami veled történik, közelebb visz Istenhez. Bár ott van, és esetleg ott is marad, mégsem szakít el Isten szerelmétől. Nem te vagy a hős, aki túlszeli magát ezeken. Isten szerelme erősebb ezeknél. Ezt mondja az imádkozó ember: Én Istenem, miért hagytál el? Ha úgy látom, hogy elhagyott, akkor is az enyém! Ahogy Jób mondja: Ha megöl is engem, én mégis bízom benne (Jób 13,15). Testvéreim, ha a bizonyosság hitére, a megbizonyosodás hitére akarunk eljutni, akkor a ragaszkodó hitre kell támaszkodni.

A Jel 21. fejezete szerint Isten mennyei trónja előtt nem lesz sírás, könnyhullatás, gyász, fájdalom. Akkor is, ha azelőtt ott volt mindez Isten gyermekeinek az életében. Jézus trónja előtt olyanok fognak majd állni, akiknek a győzelme sok könnyhullatással, fájdalommal, gyásszal járt együtt. De Pállal együtt mondják, hogy mindezekben diadalmaskodtunk az által, aki minket szeretett.

II. A hívő ember imádságát Isten mindig meghallgatja

A második tévhit az, hogy a gyógyulásért kiáltó ember imádságát Isten mindig meghallgatja. Minden imádságra megérkezik Isten válasza? Mondjuk meg őszintén: kaptunk-e már választ Istentől minden kérésünkre? Ne féljünk kimondani: Nem. A 22. zsoltár szerzője is kimondja. „Istenem, én úgy látom, hogy nem figyelsz rám. Mellőzöl engem.” Ha csak úgy hébe-hóba szoktunk mormolni valamit, akkor talán nem is kell nagyon meglepődni. Jézus arra biztat, hogy zörgessetek, dörömböljetek a menny ajtaján és megnyitják nektek. De itt a Zsoltárban azt mondja: reggel és este, állandóan kiáltok. Sőt, ezt a kifejezést használja, üvöltök, mint a szarvasbika. Miért, ha Isten nem válaszol a kérésemre? Van ilyen? Van!

Testvéreim, akár hisszük, akár nem, az ilyen imádságnak is van értelme. Mert mit tanított meg Isten ennek az embernek? Azt, hogy tanuljon meg úgy is imádkozni, ha kér, és azonnal nem kap. Tanuljon meg imádkozni úgy is, ha úgy látja, hogy Isten nem figyel rá. „Kiáltok nappal és éjjel, és nincs nyugalomom.” Megtanulni úgy imádkozni, hogy ne legyen nyugalma. Azaz, hogy ne nyugodjon bele abba, ha százszori fohász után még mindig zárva fölötte az ég. Tanulj meg úgy is imádkozni, ha elmarad az eredmény. Ebből látja Isten, hogy mennyire gondold komolyan azt, amit kérsz. Hogyan várjuk, hogy Isten komolyan vegye az imánkat, ha mi magunk sem buzgólkodunk, hogy megkapjuk azt, amit kérünk?

Vannak-e ilyen imádságaink? Amelyeket még mindig kérünk, annak ellenére, hogy már régen úgy gondoljuk, hogy Isten nem figyel rá?

III. Isten mindig ugyanúgy tevékenykedik

A harmadik tévhit, ami az imádsághoz kötődik az, hogy Istennek mindig ugyanúgy kell reagálnia, Isten mindig ugyanúgy cselekszik. A zsoltár szerzője itt Istenhez kiáltó fohászában két különböző alpra hivatkozik. Először azt vallja, ebbe próbál belekapaszkodni: „Benned bíztak a mi atyáink és te meghallgattad őket. Hozzád kiáltottak és megmenekültek. Bíztak, és nem szégyenültek meg.” Ugyanakkor ez csalódást is okoz számára: „De én féreg vagyok, nem ember, gyaláznak az emberek, és megvet a nép. Gúnyolódnak rajtam mind, akik látnak, ajkukat biggyeszti, fejüket csóválják.” (22,7–8)

Testvéreim, sok bibliaolvasó ember kezdte el olvasni a Mózes könyvét. De mire komoly erőfeszítés után sikerült túlvégődni magát az első lapokon, hamar kezdett alábbhagyni a lelkesedés. Mert úgy tűnik, hogy az Ábrahám vagy a Jákob életében adott áldások túl ideálisak, a mi életünkben sokkal kevésbé lelhetők fel. Sok embert megzavart már, amikor a próféták könyvét olvasta és lépten-nyomon látta, hogy hogyan szólal meg Isten, csalódást okozott neki az, hogy ma már hozzánk nem szól úgy. A 22. zsoltár erre tanít: Isten nem mindig ugyanúgy tevékenykedik népe életében. Sidrákot, Misákor és Abednégót kimentette Nabukkodonozor tüzes kemencéjéből, de Polükarposzt, Szmirna gyülekezetének felvigyázóját engedte mártírként elégni a máglyán. Dániel előtt bezárta Dáriusz király oroszlánjainak száját, de Néro oroszlánjainak száját nem zárta be akkor, amikor a Krisztus követőit eléjük vetették. Ha ugyanazt teszem, mint Ábrahám, vajon engem is ugyanúgy fog megáldani Isten? A zsoltáros tapasztalata más: korábban tisztelték az őseket hitük miatt, ma engem kinevetnek. Istennek van hatalma arra, hogy egyik szolgájával így, a másikkal amúgy bánjon. A Zsidókhoz írt levél végén olvasunk arról, hogy egyesek hitük által országokat győztek le, megszalasztották az ellenség táborát, megmenekültek az éhínségtől, felerősödtek a betegségből, megmenekültek a háborútól. Másokat kínpadra vontak és visszautasították a szabadulást, gúnyt és megkorbácsolást, bilincset és börtönt állottak ki, megkövezettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardélre hányattak. Egyik így, másik amúgy. Ugyanazért a hitért.

Miért? Mert Istennek minden emberrel konkrét terve van. Az általános hitigazságoknak, az ősök életéből merített általános tanulságoknak kinek-kinek az egyéni életében kell kikristályosodnia. Megvannak az egyéni életutak, amit itt csodálatosan mond el a zsoltárszerző, amikor arról beszél, hogy Isten még anyja méhében kiválasztja. „Már anyám ölében is rád voltam utalva, anyám méhében is te voltál Istenem.” (22,11). A sokmilliárd ember között önálló személyként kezelt, akinek ebben a világban egy külön történelmet szán. Betegségem, szenvedésem közepette keressem imádságban erre a kérdésre a választ: „Uram, nekem milyen életutat szántál, velem hol akarsz jární?”

De a zsoltáriró még többre is megtanít. Nemcsak az ősök életéből merített hittapasztalat, Isten eddigi történelmi tettei nem lehetnek garanciává, hanem ennél többet elmond. Amikor a jelen szenvedésében teszi fel a miértet, akkor a gyermekkorára utal, arra, hogy Isten anyja méhétől kezdve mellette állt, születése óta az ő gondja volt (22,10). És most ezt kell megtanulnia: nemcsak a mások hittapasztalata nem lehet törvényértékű recept Istennek az én életemben végzett munkáját illetően, hanem a saját élettapasztalatom sem lehet törvény számára. A keresztyén embernek mások hitbeli élménye és a saját múltbeli hittapasztalata komoly erőforrás lehet imádságaira és jövőjére nézve. De ne kössük meg Isten kezét azáltal, hogy úgy képzeljük, hogy Istennek minden élethelyzetben ugyanúgy kell reagálnia. Engedjünk teret hitünkben Istennek, hogy úgy tegyen, ahogy neki tetszik. Mert tudjuk azt, hogy ő nem a szeszélyes Isten, hanem a szerelmes Isten, és hogy szerelmétől semmi nem választhat el minket.

A 22. zsoltárban imádkozó ember felteszi a kérdést: „miért”? És erre nem kap választ. Mert nincs is. Nincs olyan válasz, amelyet megértenénk, amely minket kielégítené. Minek magyarázkodjon Isten? Nem is teszi. Jóbnak sem magyarázkodik, hogy miért kellett neki igaz emberként kínzó betegség próbáján végigmennie, miért kellett gyermekeket elveszítenie, anyagiakban csődbe jutnia, korábbi barátok lélekölő, gyötrő vádjait végighallgatnia. Nem mondja, nem ad választ, hanem egyszerűen szereti őt. Kétszerezsen megáldja őt. A 22. zsoltár szerzőjétől ezt kell nekünk megtanulnunk, amit Augustinus egyházatya úgy fogalmazott meg, hogy ahol nem értesz, ott imádj.

Mivel vigasztaljalak, testvéreim? Hogy nincs mélység, nincs betegség, nincs szenvedés, nincs szorongatás, nincs nyomorúság, nincs éhínség, nincs mezítelenség, nincs veszedelem? Van, de mindezekon győzedelmeskedünk az által, aki minket szeretett és önmagát érettünk odaadta. Ámen.

Hetedik nap

Bartos Károly

Papóc

Keresztyének szemben a vallási sokszínűséggel

Alapige: Ézsaiás 25,6–9

Bibliolvasás: János 10,1–11

I.

Pusztul a világ. Felgyorsult az elsivatagosodás folyamata, egyre több a természeti katasztrófa, és hozzáértők szerint (Czakó Gábor – író, Csath Magdolna – közgazdász, Hetesi Zsolt – fizikus/ELTE): hatalmas gazdasági válság küszöbén állunk. Ráadásul, míg a technikai civilizáció körbedübörgi bolygónkat, lelki-szellemi értelemben egyre jobban leépül az ember. Egyre több a depressziós, magányos, életével semmit sem kezdő ember. Bogárdi Szabó István így fogalmaz: Míg a világ „anyagi, civilizációs, technikai értelemben egyre szervezettebb... egyre kevésbé összeszedett az ember belső értelemben, egyre kevésbé tudja, hol a helye. Miközben mindenütt otthon vagyunk, egyre kevésbé vagyunk otthon. Miközben minden elérhető a számunkra, egyre kevésbé értjük, hogy mi van bennünk.” (Bogárdi Sz. I: *Közelítések és közeledések*, 7. old)

Ez az állapot nem idegen a Szentírástól. Mt 24. részében ezt olvashatjuk: „Hallanotok keil majd háborúkról, és háborúk híreiről: meglássátok, hogy meg ne rémüljete, mert mindezeknek meg kell lenniük. De ez itt még nem a vég. Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen: és lesznek éhségek, és dőghalálok és földindulások mindenfelé” (Mt 24,6–7), „És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül” (Mt 24,12).

Ugyanezt találjuk Ézsaiás próféta könyvében is: a felolvasott igeversek előtti szakasz pont ennek a tényét tárja elénk, amikor így fogalmaz: „a városból kőrakást csináltál, az erős városból romot, az idegenek palotáját olyanná tetted, hogy nincs többé város.” (25,2) Kedves testvéreim, *a világ a pusztulás lejtőjén halad és Isten áll ennek hátterében. Megsemmisíti az ártó, tőle független életellenes és életidegen erőket, és olyan világot teremt, aminek alapja az isteni szeretet és az isteni rend. Isten ítél!*

II.

Ez az ítélet azonban különleges, más, mint az általunk megszokott ítéletek. A „pogányok énekének” megszűnése után – Ézsaiás tanúsága szerint – Isten, győzelme és kiteljesedő uralma elkezdésének a megünneplésére, olyan lakomát szervez, amelyre mindenki (pontosabban: „minden nép”) hivatalos. Nemcsak Izráel népe, nemcsak azok, akik ismerték az Urat, hanem azok is, akik az idegen isteneket imádták, akik megtagadták, vagy akik nem is hallottak Róla. Isten azokat is meghívja, akik eddig az ellenségei voltak: együtt ünnepel a „legyőzöttekkel”! Együtt ünnepel az „éneklő pogányokkal”, vagy ha úgy jobban tetszik: a pogány énekűekkel!

Ez idegen a mi győzelemről alkotott felfogásunktól. Amikor valaki győz, eltapossa az ellenfelét. Gondoljunk csak a nagy történelmi jelentőségű ütközetek következményeire. Mit tettek a tatárok, amikor elfoglalták a Kárpát-medencét? A férfiakat lemészárolták, az asszonyokat és a gyermekeket elhurcolták, majd eladták rabszolgáknak. A törökök sokszor elevenen nyúzták meg a foglyaikat, és szöges hordókba zárva gurították le a domboldalakról. Axente Sever móc martalócai kivágták az anyák hasából a magzatot és lefűrészelték a férfiak karját. Ráadásul magunkról – közkedvelt gerillaharcosunk, Rózsa Sándor bánáti mézárlásairól, vagy a nyilasok túlkapásairól – még nem is beszéltem! De hadd ne vesszünk el a történelem részleteiben... hiszen szabad nekünk közel maradnunk! Gondoljunk családi életünkre, vagy munkahelyi problémáinkra. Hány legyőzött férfi menekül az alkoholizmusba, vagy éppen a reggeltől estig tartó munkába? Hány legyőzött asszony keseredik meg teljesen, nyúl – most már egyre gyakrabban ő is – a pohár után, vagy menekül a gyermekevelésbe? Mert a legyőzött számára nincs kegyelem!

Egyetlen olyan eseményről tudunk a történelemnek, ahol győztes és legyőzött együtt ünnepel: ez volt a kegyetlenség és a cinizmus tetőfoka. Nagy Sándor makedón hadvezér, miután legyőzte a perzsa birodalmat, olyan lakomát szervezett, amin a legyőzött király feleségeit, ágyasait, udvarhölgyeit saját katonáihoz és hadvezéreihez kényseríttette feleségül. Nyíltan fölállalt célja egy új nemzet kialakítása volt.

A felolvasott igeversben tehát valami más – a megszokottól eltérő – történik: Isten együtt ünnepel legyőzötteivel. Nem mézáról, nem semmisíti meg az életet, de „együtt-ünneplése” a cinizmustól is mentes. Nincs benne semmi „nagysándori” Nem eltaposni akar, hanem jól cselekedni. Nem legyőzi, hanem meggyőzi az ellenfeleit. „Kövér eledelekből... erős borból, velős kövér eledelekből, megtisztult erős borból” (Ézs 25,6) szerzi a lakomát. Fontos ez a felsorolás, mert a kövér étel az ókorban különösen finomnak számított. Az 5Móz 32,13–14-ben Isten a népe iránt érzett szeretetét és hűségét fejezi ki azáltal, hogy kősziklából szoptatott mézzel, tehének vajával, juhok tejével, bárányok kövérjével, a búza javának kövérjével és a szőlő vérével, borral táplálja kiválasztottait. Ráadásul a Szentírás szülőföldjén lakó arab népcsoportok körében, lakomák alkalmával mai napig a megtisztult vendég kapja a legkövérebb és legszírosabb falatot. Tehát amikor Ézsaiás zsíros, kövér lakomáról beszél, arról van szó, hogy Isten valami hihetetlenül jót akar készíteni az egybegyűjtött népeknek! Úgy táplálja őket, ahogy eddig csak a kiválasztottait táplálta. *Nem azért győzte le őket, hogy megsemmisítse legyőzötteit, hanem azért, hogy biztosítsa számukra a harmonikus, igazi, örömteli, teremtési rendbe visszagyökereztetett létezését!* Olyan Urunk van, aki mindannyiunk örök életét és üdvösségét akarja.

Kedves testvéreim! Több oka is van annak, hogy mi most itt ülünk a templomban, hogy együtt imádkozunk, hogy hallgatjuk az igehirdetést... Lehet, van olyan testvérünk, aki azért jött el, hogy egy kicsit megnyugodjon. Kemény hétköznapiok, családi problé-

mák, zűrzavar... Jó az, ha az ember lelke megnyugodhat, felüdülni. Nem mindegy, hogy újult erővel vágunk-e neki az elkövetkező hétnek. Biztos olyan is van közöttünk, aki gyógyulást keres – talán betegségre, talán lelki gondokra –, és ez is jó, mert a mi Mennyei Atyánkat úgy ismertük meg Jézus Krisztusban, mint áldott orvost, aki szeretettel közelít hozzánk, és sokszor kigyógyít betegségeinkből. Ezek nagyon fontos okok. *De ezeknél is fontosabb, hogy azért legyünk itt, mert – a Jézus Krisztusban kinyilvánított szeretete által – legyőzték és meggyőzték Isten!* Az az Isten, aki azért tisztogatja az életünket, hogy valamikor, egy távoli, megfoghatatlan, vagy talán nagyon is közeli időpontban – „sem a napot, sem az órát nem tudjátok” – egy „kövérséggel, finom borral” ellátott „asztal” mellett együtt ünnepelhesse velünk királyságának, uralmának végső kiteljesedését, életünknek a teremtségi rendbe való végleges visszaillesztését.

Az utóbbi évtizedekben összezsugorodott a világ. Egyre több „istent” ismerünk, és azt is tudjuk, hogy sokan sokféleképp tisztelik azokat! Van olyan „isten”, „aki” pár felrobbantott ember életéért – cserében! – kínálja az üdvösséget. Olyan is akad, amelyik teljes megsemmisüléssel kecsegtet, így akar megszabadítani a földi élet terheitől, kihívásaitól... De csak egy Isten van, aki szeretetével győzi le (győzi meg!) az embert! Az, aki emberré lett, hogy közel jöhessen hozzánk, aki meghalt azért, hogy választottainak élete legyen, aki teljes közösséget vállal az elesett emberrel, és – fenyegetés helyett – mindent megtesz annak érdekében, hogy helyreállítsa a megromlott Isten–ember kapcsolatot. Csak egy olyan Isten van, aki örömmel teremtett, és ez az Úr, a „juhok ajtaján keresztül” történő belépés esetén ismét örömet, azaz kiteljesedett, Isten színe előtt megélt életet – gazdagon megterített asztalt – ígér. Ő kopogtat ma életed ajtaján: be akar hívni, le akar ültetni maga mellé. Ő biztat: ne félj, engedd legyőzni, meggyőzni magad!

III.

A felolvasott igében van egy gyönyörű mondat: – ez a második gondolat, amit szeretnék kiemelni. Idézem: „elveszi a hegyen a fátyolt, mely beborítja minden népeket, és a takarót, mely befödött vala minden népségeket.” (Ézs 25,7) A lakoma alkalmával (mintegy „bónuszként”) két fontos eseményre kerül sor:

- Isten megsemmisíti az embereket takaró leplet, és
- megsemmisíti a halált.

Mit jelent a népek arcát beborító lepel eltávolítása?

Gyerekkorom nyarait apai nagyapámnál töltöttem: hatalmas ház, hatalmas szobák, hatalmas bútorok, hatalmas kandallók... Ezekkel szemben nagyon picinek éreztem magam, de kicsinységem tudata akkor erősödött fel igazán, amikor este valamelyik hatalmas szoba hatalmas ágyában egyedül maradtam. A kandallók nem tartották a meleget, a szoba hűlni kezdett, a bútorok – a hőmérsékletváltozás következtében – recsegnipogni kezdtek, én pedig félelmemben fejemre húztam a takarót. Nem véletlenül idéztem fel e történetet: *az ószövetségi ember akkor fedte be az arcát, amikor gyászolt, amikor rejtgetnivalója volt (szégyellt valamit, kudarcot vallott), vagy ha félt valakitől.* Dávid – például – a fejét betakarva menekült lázadó fia, Absalon elől: Királyként, vezetőként kudarcot vallott, futása (megfutamodása) miatt is szégyellte magát, de egyúttal a fia – lelki értelemben történő – elvesztését is gyászolta, hiszen a lázadás következtében megszűnt az a bizalmi kapocs, ami az apát gyermekével összekötötte. (Sám 15,30) Illés próféta esete pedig a másik lehetőséget példázta: ő akkor fedte be az arcát, amikor megjelent neki Isten. (1Kir 19,13) Megfélemlítette, letaglózta az előtte megjelenő Úr hatalmassága, tisztasága.

Miért fontos hát a lepel eltávolításának ígérete? Mert – elsődleges jelentése szerint – *többé nincs okunk az Istentől való félelemre!* Nem kell szoronganunk bűneink miatt, megszűnik Isten nagyságának, szentségének félelmetes mivolta. *A lepel eltávolítása következtében az ember lényegében ismeri meg Istent: olyannak látja, amilyen valójában!* *A feléje fordított istenarcon – Jézus Krisztuson – keresztül (mert benne kerül sor az igazi találkozásra, Ő a „Sion”, ő a kiválasztott „hely”) előbukkan az Atya végtelen szeretete.* Benne úgy jelenik meg a mennyei Úr, mint simogató kéz, mint választottaiért a halált is legyőző, életet és örömet ajándékozó hatalom.

És itt vagyunk e különleges mondat második üzeneténél. *Isten megsemmisíti – földi életünk legfélelmetesebb kísérőjét – a halált. Megszűnik a gyász, az arcokról eltűnnek a könnyek.* Szomorú tény: mindenki meghal: öreg, fiatal, férfi, nő... sokszor még a gyerekek is... Az emberi test gyöngé és törékeny... és – hadd tegyem hozzá – az emberi lélek is az. Nem csak testi halál létezik, az is előfordul, hogy lelkileg, érzelmileg hal meg az ember. A rengeteg veszteség, a kudarcok sorozata, a folyamatosan beteljesületlenül maradó álmok, a sok csalódás, mindez oda vezethet, hogy szétfolynak az ember energiái, megszűnik az életkedve... Ennek tesz pontot a végére Isten, azáltal, hogy kiküszöböli a gyász okát. A rehabilitált, isteni kegyelembe visszahelyezett ember számára megszűnik a véges biológiai lét kiszolgáltatottsága, megszűnik az az értékrend – az Isten ellen való lázadás értékrendje –, ami az élet folyamatos ellehetetlenedéséhez vezetett. Isten megszünteti a sírás okát...

IV.

Mindezek egyenes következménye, hogy *Isten trónralépése a boldog bizonyágtétel pillanata.* Az összegyűjtött tömeg egy emberként kiált: „ez az Úr, akit mi vártunk, örüljünk és örvendezzünk szabadításában” (Ézs 25,9) E mondatról óhatatlanul hitetlenkedő Tamás szavai jutnak az eszembe. Ő az, aki a találkozás pillanatában nincs a félelemtől rettegő tanítványok között, és az elmondottak alapján képtelen elfogadni Jézus feltámadásának a lehetőségét. Amikor szinte gögös mondatára reagálva: „Ha nem látom az Ő kezein a szegek helyeit... semmiképpen el nem hiszem” (Jn 20,25), nyolc nap múlva, sebeit feltárva elébe lép az Úr, magába roskadva csak ennyit tud mondani: „Én Uram és én Istenem!”

Ilyesmí történik a Sion hegyén is. *A kételkedő, eddig sok esetben más utakon – és a hitnek is más útjain – járó tömeg rádöbben a leírhatatlan igazságra: Isten csak ilyen lehet! Ilyen szerető, ilyen megbocsátó, ilyen odaforduló, ilyen örömet ajándékozó...* Mert lehet, hogy kulturális vagy vallási adottságainknak – vagy éppen tévelygéseinknek – köszönhetően néha más istenek nyomdokában járunk, de a lelkünk mélyén mindig ott van a sóvárgás egy igazán szerető, elfogadó, megbocsátó, szabadító hatalom után. Hát ezért szakad fel a népek ajkáról ilyen spontánul az örömkialtás – a lakomára egybegyűjtött tömeg olyan isteni minőséggel találkozik, amire csak lelke mélyén mert gondolni néha... („Íme Istenünk, akit mi vártunk... örüljünk és örvendezzünk szabadításában.”) Ámen.

Nyolcadik nap

Csúry István
Nagyvárad

Keresztyén felhívás a reményre egy megosztott világban

Alapige: Ezékiel 37,12b

Az imádkozó ember az élő Istent szólítja meg, akiről tudja, hogy mindent figyelemmel kísér, és minden szót meghallgat. Az egyetemes imahét minden napján, így a mai alkalommal is, nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Urunk megvizsgálja a mi vétkeinket, ugyanakkor teremtő szeretetével megváltásunkról gondoskodik. Egyházaink a megosztott világ törésvonalain, a maga megosztottságát sem elrejtve, akkor tud reménységről beszélni az egység jegyében, ha Istenhez szól, és Tőle várja a választ.

Ezékiel próféta látomása a Kébar folyó partján lévő csontmezőről akár a 21. században is megismétlődhetne. A feltételek adottak. A föld lakói vegetálnak. Vannak nemzettek, amelyek sikeresebbek, de élnek népek, amelyek már a pusztá vegetálást is veszélynek látják. Mindemellett az is igaz, hogy vannak gondtalanul élő dúsgazdag emberek, akiknek számaránya elhanyagolható, de ezek is a lelki elsivárosodás áldozatai. Semmi sem új a nap alatt. Ezékiel korában vagy a modern világban a vegetálás élő-halott állapot, annak következménye, hogy egyenként és közösen elhagytuk Istent, az élet egyetlen forrását. Megástuk a magunk sírját.

Érdemes számba venni ismételten az imahét napi kérdéseit az elmondottak tükrében, hogy tétélesen is igazolható legyen sorsromlásunk oka, azaz a teremtmény elfordulása a Teremtőtől. Megosztottságunk abból fakad, hogy mindenki osztani szeretné a másét, miközben a magáét féltőn őrizgeti, és alig maradnak, akik a mennyei Ajándékozóra tekintenének. Az erőszak a vegetálásban eldurvult életnek a megnyilvánulása, amely most hatalmasabbnak tűnik a világ szemében, mint a Szentlélek ereje. A szegénység egyenes következménye a gazdag adottságok eltékozlásának és a testvériség kölcsönösségen működő megtagadásának. A természet megrontásában a mohóság és kapzsiság utódokra sem tekintő lelketlensége fedezhető fel. A hátrányba sodró megkülönböztetés keserű gyümölcse annak, hogy az ember mást gondol és mást tesz, mint amit küldetésében Isten meghatározott. A betegség és a szenvedés a Sátánnak adott első igenlő válasznak a következménye, amit a halál mint félelmes hatalom hasznosít. A vallási sokszínűség is azért lehet kérdéses, mert legtöbbször egymást kioltó erőként feszülnek egymással szemben a felek, ahelyett, hogy különféle megoldásokat ajánlanának az egyetlen cél eléréséhez. Az imahetünk hét eltelt napja nagyon jól szemlélteti a magunk elszáradt csontokkal teleszórt világát. Joggal kérdezheti az igehirdető és az igehallgató gyülekezet, hogy ilyen körülmények között lehet-e, ugyanakkor szabad-e reménységről szólni, amint azt a nyolcadik nap ajánlatából kiolvassuk. Mindezek ellenére van-e hitele a keresztyénségnek reménységre buzdítania a sok sebből vérző emberiséget?

Bűnbánattal kell megállapítanunk, hogy csak azért, mert keresztyénnek valljuk magunkat, nem fognak a mi reményfelhívásunkra tömegek megmozdulni, esetleg életvitelt módosítani. Sajnos, a keresztyénség nevében sok vétek gyűlt össze, sok tévedés rontotta tekintélyünket. Urunk kérdésére, hogy vajon megelégednek-e ezek a tetemek, Ezékiel is, mint a kételkedő nép képviselője, elbizonytalanodik. Mit lehet a halál markában, annak szorításában erre válaszolni? Kész tények elé állított helyzetben, a megszáradt csontok láttán, a valóság ismeretét birtokoló próféta bár tudja a józan, megsemmisítő feleletet, mégis hallani kívánja Isten szavát. Engedi magában az értelmet háttérbe szorulni, elnémítja a pasaszt és az álmot. Úgy válaszol, hogy arra Istennek válaszolnia szükséges.

„Uram, Isten, te tudod!” Ezékiel alázatos megszólalásában felismerhetjük a mai keresztyén ember lehetőségét a hitelesség és a tekintély visszaszerzése terén. Ha megszólalhatunk Ezékiel példáján, arról, hogy mi ismerjük a teremtő Urat, aki számunkra a lehetetlent is valóra válthatja, aki csodáival a mi világunkat is megajándékozhatja, akkor van esélyünk, hogy a reménységről meghallgasson bennünket a világ. Ha Ezékiel önismerte a mi önismeretünké válhat, amelyben felfedezhető a legmélyebb őszinteség, azaz Te tudod, Uram, amit én nem tudhatok, akkor arra is van esély, hogy a reménység tartalma is érdekelni fogja kortársainkat. Meg kell tanulnunk és meg kell tanítanunk, hogy Isten jóságának előzménye nem bennünk, nem teljesítményeinkben, sőt még imádságunkban sem keresendő, hanem egyedül Őbenne, aki kész a reménytelenséget, az eredménytelenséget, végül a halált is megszüntetni.

Az enyészetből kimentett csontok élő személyek testrészei lesznek. Ebben a csodában a próféta főszerepet nyer. Ő prófétál, azaz ígét hirdet a csontoknak. Első szakaszban csak megelevenednek ezek. Azonban ennyi nem elég, a következő igehirdetést követően az élő test a lélek ajándékát is elnyeri. Megismétlődik az ember teremtésének története. Ez a csoda biztosítéka annak, hogy a történelem legsötétebb korszakaiban, amikor a nép már lepusztult vagy elpusztult állapotba kerül, mégis legyen bizalom a megelevenedésre és a megelégedésre. Ha van bátorsága a mai keresztyén egyházaknak reménykeltő felhívást intézni a megosztott világhoz, akkor egyedül Isten újjáteremtő szeretetére támaszkodva, valamint a próféta igehirdető és igemeghallgató engedelmes-ségére tekintve teheti.

Istenre néző prófétai szolgálat a mai egyház küldetésének a lényege. Amennyiben Isten tekintélyét birtokolva, és a prófétai szolgálat hitelét visszaállítva szólalunk meg, van értelme és eredménye felhívást intézni a megosztott világhoz. Sőt, ezen túl az engedelmes szolgálatban egymásra találó közösségek gyönyörködni fognak a Lélek, eddig csak emlegetett, de most már felmutatható gyümölcseiben.

Kedves Testvéreim! Az imaheti záró istentisztelet félreérhetetlenül megfogalmazza az új életforma elodázhatatlan szükségességét. Ebben a követelményben szükséges nekünk elfogadnunk először a saját életformánk megújítását. Csak megújult emberek újíthatnak! A mi megújulásunk első állomása annak elismerése, hogy a sír, azaz a halál foglyai vagyunk. Megvan a mi saját csontmezőnk, amit a velünk született bűneink, és a napról napra szaporított tartozásunk hoz létre. Ugyanakkor ezen az állomáson ismerjük fel a mi Szabadítónkat, aki képes felnyitni a mi sírjainkat. Felismerhetjük Krisztust, Aki pokolra szállt, hogy a mennybe emelkedve helyet készítsen nekünk, amikor véget ér a földi zarándoklásunk. Megváltónk a feltámadás ígét hirdeti, hogy utána mondjuk felebarátaink között mi magunk is: „Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon. És prédikáltatni az Ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtől kezdve.” (Lk 24,46–47) A megújult életforma második állomása annak felismerése, hogy senki más nem gyűjthet bennünket össze, egyedül a pásztorok Pásztora, Aki életét adja juhaiért. Az én, a te meg az ő sorsa együtt kerül Isten megoldásának fókuszába, akkor is, ha külön-külön kezébe veszi az életünket, megvizsgál minket és elfogad. Isten az ő népét együtt akarja látni, mert a minden népekre igényt tartó Úr valamennyiünknek hirdeti: én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig. (Mt 28,20) Végül pedig haza akar segíteni bennünket a mi Istenünk. Izrael népét a fogságból, a csontmezőről viszi a szülőföldre, minket szerteszét hullott állapotunkból kell összegyűjtenie. Bennünket a legszébb hazába visz, az üdvösség honába.

Imahetünk ajándéka annak megerősítése, hogy a keresztyénségnek, és ezen belül nekünk is, Istentől való tekintélyünk és hitelünk van. Felelősen beszélhetünk a reménységről, és dolgozhatunk a megosztott világ egységén. Mindezt egyedül Krisztustól szerzett hatalommal tehetjük, az Ő szeretetéből és kegyelméből. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkigondozói rovata *

Jerry Bridges: *Kegyelem* (25.)

A kegyelem ruhatára

„Öltetek tehát magatokra – mint Isten választottai, szentek és szeretettek – könyörületes szívvel, jószágot, alázatot, szelídséget, türelmet. Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is. Mindezek fölé pedig öltözzétek fel a szeretetet, mert az tökéletesen összefog mindent.” (Kol 3,12–14)

Valamelyik nap kocsival az irodám felé tartottam egy megbeszélésről, az életem egyik nehéz helyzetével tusakodtam gondolatban, és kicsit sajnáltam magam. De ahogy tovább haladtam, próbáltam magamban a Szentírásból részleteket felidézni és elgondolkodni rajtuk, ahelyett, hogy a problémámon gyötrődnék. Eközben a Kolossé 3,12–14 jutott eszembe, amivel ezt a fejezetet is kezdtem.

Évekkel ezelőtt megtanultam ezt a néhány verset, majd újra és újra átolvastam, sokszor gondolkoztam rajtuk, de azon a napon teljesen új megvilágításban láttam az igéket. Korábban, ha ezen a szakaszon elmélkedtem, mindig azonnal az elsajátítandó jellemvonásokra összpontosítottam: könyörületes szív, jószág, alázat, szelídség, türelem, hosszútűrés és szeretet. Soha nem figyeltem oda Pál bevezető mondatára: „... mint Isten választottai, szentek és szeretettek.” Számomra eddig Pál semmi többet nem mondott, mint: „Ha keresztyén vagy, viselkedj keresztyénként.” Hangsúlyát, úgy láttam, egyedül a keresztyén kötelességre teszi, Krisztus jellemvonásaira, amelyeket nekem is követnem kell.

De azon a napon a Szentlélek figyelmemet két szóra irányította: „szentek és szeretettek”. Mintha ezt mondta volna nekem: „Jerry, sajnálok magad; de az igazság az, hogy te Isten szent és szeretett gyermeke vagy.” Isten szeretett gyermeke. Micsoda rendkívüli gondolat! De igaz, és ezen a délutánon a Szentlélek olyan erővel írta a szívembe ezt a csodálatos igazságot, hogy az önsajnálatom teljesen szertefoszlott. Tovább folytattam utamat az irodám felé azon örvendezve, hogy nehéz körülményeim ellenére Isten szeretett gyermeke vagyok.

Természetesen Pál tanításának legfontosabb pontja ebben a szakaszban az, hogy öltözzünk fel Krisztus jellemvonásait, amit én a „kegyelem ruhatárának” nevezek. De biztatását Isten kegyelmére építi – a tényre, hogy választottai vagyunk, szentek a szemében és szeretettek. Nehéz, valószínűleg lehetetlen könyörületes vagy türelmes gyakorolnunk valaki más felé, ha nem vagyunk benne biztosak, Isten is türelmes velünk – vagy még rosszabb, ha nem érezzük a szükségét annak, hogy Isten türelmes legyen velünk. A kegyes keresztyén jellemvonásainak „ruhatárát” csak azok használhatják, akik tudatosan megtapasztalják Isten kegyelmét saját életükben.

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

Megtapasztalva Isten kegyelmét, arra hívtunk el, hogy kiterjesszük a kegyelmet másokra is. Nyilvánvaló jele, vajon Isten kegyelme által élünk-e, hogy hogyan viselkedünk más emberekkel. Ha bűnösnek látjuk magunkat és teljesen méltatlannak Isten könyörületére, türelmére és megbocsátására, akkor mi is kegyelemmel teljeseak akarunk lenni mások felé.

Isten kegyelme valóban átformáló kegyelem akar lenni. Ahogy Pál mondta a Titusz 2,11–12-ben: „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul és igazságosan és kegyesen éljünk a világban.” Isten kegyelme nemcsak büntől és kárhozattól ad megváltást, hanem a bűn életünk felett gyakorolt uralma alól is. Az istentelen jellemvonásokra megtanít „nem”-et, ugyanakkor az isteniekre „igen”-t mondani. Isten kegyelme megtanít bennünket a „kegyelem ruhatarából” öltözködni.

Pál nyolc különböző jellemvonást sorol fel a Kolossé 3,12–14-ben, amelyeket fel kell öltetnünk. Részletesen tanulmányoztam ezeket a vonásokat, más jellemvonások mellett, egy korábbi könyvemben, amely *The Practice of Godliness* (Istenfélelem a gyakorlatban) címmel jelent meg, így nem fogom ezeket itt most újra tárgyalni. Helyette öt jellemvonásra akarok összpontosítani, amelyek különösen összefüggnek a kegyelemmel: hála, megelégedettség, alázat, hosszútűrés és megbocsátás.

Hála

Az első jellemvonás, amelynek az isteni kegyelem megtapasztalásából kell fakadnia, az iránta érzett hála. Mindazt, amik vagyunk, és ha valamilyen értéke van annak, amiket cselekszünk, mind-mind Isten kegyelmének köszönhetjük. Természetesen mindez megtérésünkkel kezdődik. Minél hosszabb ideje vagyok keresztyén, annál hálásabb vagyok a megtérésemért, amelyet Istentől kaptam tizennyolc éves főiskolás koromban.

Évekkel ezelőtt megtanultam a Márk 8,36–37-et: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Avagy mit adhat az ember váltságul az ő lelkéért?” (Károli-fordítás) Eredetileg a bizonyoságtételhez tanultam meg az igeverset, hogy rádöbbsenek másokat, mennyire fontos, hogy komolyan vegyék az evangélium adta lehetőségeket. De az utóbbi időben saját hasznomra kezdtem fordítani a verseket, hogy segítségemre legyenek annak megértésében, milyen mérhetetlenül megfizethetetlen ajándékot kaptam Istentől, az örök élet csodálatos ajándékát. Ahogy elgondolkodom a versek üzenetén, magam elé képzelek egy mérleget, az egyik serpenyőben a világ összes kincsével, a másik serpenyőben pedig az örök élet ajándékával. A két serpenyő nincs egyensúlyban. A mérleg az örök életet tartalmazó serpenyő felé billen erősen.

Az örök élet ajándékával Isten nagyobb kincset adott nekünk, mint a világ összes gazdagsága együttvéve. Vajon elég hálásak vagyunk ezért a megfizethetetlen ajándékért? Vajon szakítunk egyáltalán időt, hogy köszönetet mondjunk Isten ajándékaiért, amely olyan sokba került neki? Ha valóban Isten átformáló kegyelme által éljük mindennapjainkat, akkor a Jézus Krisztusban kapott örök élet ajándékáért érzett hálánknak egyre növekednie kell. A hála érzésének sokkal nagyobbak kellene lennie most a szívünkben, és jobban kellene vágyakoznunk arra, hogy ezt ki is fejezzük Istennek, mint amikor kihozott bennünket a bűn birodalmából a kegyelem Királyságába.

Isten, természetesen, annyi minden mást is adott nekünk Krisztusban. Vajon növekedtünk-e a keresztyén életünkben, és érettebbek vagyunk-e, mint egy évvel ezelőtt? Talán szeretőbb szívűek és gyengédebbek vagyunk, mint egy évvel ezelőtt? Ha igen, vajon honnan származik a növekedés? Nem tőlünk származik, hiszen Pál ezt írta: „Mert

tudom, hogy énbennem, vagyis a testemben nem lakik jó.” (Róm 7,18) Csak kétfajta erkölcsi erő működik bennünk: saját bűnös természetünk és a Szentlélek által megerősített új természet. Ha ma jobban hasonlítunk Krisztusra, mint egy évvel ezelőtt, akkor ez a Szentlélek bennünk végzett munkájának köszönhető, és Isten kegyelme által lehetséges.

Nem kétséges, mint ahogy azt a korábbi fejezetekben is láttuk, hogy fel kell ruháznunk magunkat krisztusi erényekkel (Kol 3,12–14), de ezeket az erényeket a Szentírás máshol a Lélek gyümölcseinek nevezi (Gal 5,22–23) – vagyis Isten bennünk végzett munkájának. A keresztyén élet legnagyobb paradoxona, hogy teljes mértékben felelősök vagyunk a növekedésünkért, és ugyanakkor teljes mértékben a Szentlélekre vagyunk utalva, hogy bennünk felkeltse a növekedés utáni vágyat, és megadja a képességet, hogy meg is tegyük. Isten kegyelme nem cáfolja a felelősségteljes cselekvés szükségességét a mi oldalunkon, hanem inkább lehetővé teszi azt.

Mi a helyzet a szolgálattal? Elértünk valami eredményt az Istennek való szolgálatban? Ahogy korábban láttuk, el kell ismernünk Isten előtt: „mindent te tettél, ami velünk történik” (Ézs 26,12). Semmi, abszolút semmi értéke nincs annak, amik vagyunk és amit teszünk, ami nem a Szentlélek munkája bennünk és általunk.

Attól tartok, mi, keresztyének gyakran kezdünk úgy gondolkodni, hogy lelki növekedésünk és a szolgálásban elért „sikereink”, legalábbis nagyvonalakban, saját jószágunknak és kemény munkánknak köszönhetőek. Az egésznek az az iróniája, hogy minél odaszántabbak és szorgalmasabbak vagyunk, annál inkább kísérhetőek vagyunk ezzel a gondolattal. Ugyanazt a kísértést szenvedjük el lelki értelemben, mint aminek Izráel volt kitéve a fizikai gazdagság területén, hiszen Isten figyelmeztette őket, hogy majd azt fogják mondani, „az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot!” (5Móz 8,17)

Nézzük meg mindennapi életünk áldásait. Kényelmesen elhelyezkedtünk szép házukban, rengeteg élelemmel felhalmozva az éléskamrában és a hűtőszekrényben? Többé-kevésbé egészségesek vagyunk? Van saját Bibliánk (nem is beszélve arról a fél tucat különböző fordításról, amivel néhányunk rendelkezik)? Összejöhetünk más keresztyénekkal bibliatanulmányozásra attól való félelem nélkül, hogy üldözni fognak bennünket?

Míndezeket az áldásokat Isten kegyelméből kapjuk, és mindegyik külön-külön alkalmat ad arra, hogy hálások legyünk és hálát adjunk Neki. Érdekes, vannak olyanok, akik az „adjunk hálát” kifejezést az étkezések alkalmával használják. Fogalmam sincs, honnan ered a kifejezés, de valószínűleg abból a felismerésből, hogy az asztalon levő étel neincsak egyszerűen Istentől származik, hanem Isten kegyelméből kerülhetett oda.

Tulajdonképpen folyamatosan „hálát kell adnunk” egész nap a testi és lelki áldásokért, amelyek olyan bőségesen áradnak ránk. Tudom, sokan közülünk kemény életszakaszokon mennek keresztül, és néha nagyon nehéz hálásnak lenni. De ha megállnánk egy pillanatra és gondolkodnánk, megértenénk, hogy még így is minden nap Isten értelmetlen kegyelmének gazdagságát árasztja ránk. Ha igazán növekedünk a kegyelemben, akkor a hálaadás – és annak Istennek adott köszönetben megnyilvánuló kifejeződése – folyamatosan növekvő mértékű jellemzője lesz életünknek.

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliáóráira

A bibliáórák terve

Kálvin tanítása a keresztségről
Kálvin tanítása az úrvacsoráról
Kálvin tanítása a bűnről
Kálvin tanítása a szenvedésről
Kálvin tanítása a megigazulásról
Kálvin tanítása a Szentháromságról
Kálvin tanítása a törvényről
Kálvin tanítása az imádságról
Kálvin gyermekkora
Kálvin házassága
Kálvin a reformátor – Genf és a világ reformátora
Hogyan fegyelmezett Kálvin?

Bartha Réka

Brassó

Kálvin tanítása a keresztségről

Keresztelés alkalmával kérdés hangzik a szülőkhöz: „Akarjátok-e, hogy e kised az Atya, Fiú és Szentlélek szövetségébe, a Keresztyén Anyaszentegyházba befogadtassék?” A keresztség tehát az Isten szövetségébe való befogadtatásnak az eseménye, annak pecsétje, látható felvétel a látható egyházba. Hitvallásaink arról beszélnek, hogy miként ábrázolja, jelzi mindezt a keresztség vize. „Az Ő vére és Lelke az én lelkem tisztátalanságát, azaz minden bűnömöt olyan bizonyosan elmossa, amint én bizonyosan megmosattam külsőképpen a vízzel, amely a test tisztátalanságát szokta elmosni” (Heidelbergi Káté 69. kérdés–felelet). A keresztség sákramentumával kapcsolatos a gyermekkeresztség kérdése. Az Újszövetségben nem találunk kifejezett utalást sem a gyermekek megkeresztelésére, sem azoknak a keresztségtől való eltiltására. Ez azt jelenti, hogy mind a felnőtt-, mind a gyermekkeresztség lehetséges. Ma különösen is fontos e kettőség hangsúlyozása, hiszen gyülekezeteinkben, ahol hagyományosan szinte csak gyermekkeresztség történt, manapság egyre gyakoribb a nagyobbacska gyermekeknek, vagy éppen a felnőtteknek keresztségre való jelentkezése. Ami a hit és a keresztség kapcsolatának kérdését illeti, e kettőnek együvé tartozása nem vitatható. Viszont azt is tudjuk, hogy nem a hit teremti a sákramentumokat. Isten a keresztséget nem válaszképpen adta az ember hitére. A sákramentum, így a keresztség is Isten cselekménye, Isten munkája, az ő ajándéka. A keresztség által megkeresztelt gyermek vagy felnőtt a gyülekezettel kerül közösségbe, a Krisztus testének tagjaival, akik hitből élnek. Ezért tartozik a keresztséghez szorosan az Apostoli Hitvallásnak a gyülekezet által való hangos elmondása, amelynek gyökerei éppen a keresztség sákramentumához nyúlnak vissza.

A keresztség és annak titka

A keresztség szertartása a választott nép körében már Jézus előtt ismeretes volt, de Jézusban teljeseedett ki az értelme. Ő felvette ugyan a János keresztségét, de hogy maga is keresztelt volna, arról nincs feljegyzésünk, hacsak ide nem soroljuk a pünkösdi történetet, amikor a tanítványokat „tűzzel és Szentlélekkel” keresztelte meg. Ezt meg is tehetjük, ha arra gondolunk, magára vonatkoztatva milyen átfogó értelemben beszél Jézus a „keresztségről” Megáldoztatását nevezi keresztségnek. Később ennek mintájára a vértanúk áldozatát is a vér keresztségeként emlegették. (Mk 10,38; Lk 12,50) Ez mindjárt érzékelteti is a jánosi és a jézusi keresztség különbségét (Mk 1,8), amit a szereztetési ige még nyilvánvalóbbá tesz.

A keresztséget, mint az Újszövetség egyik sákramentumát Jézus szerezte. A tanítványok jézusi rendelésre kereszteltek (Jn 3,22; vö. 4,2 és ApCsel 2,38 stb.). Gyakorlatukban a keresztség a szereztetési igék értelmében vált teljessé. Ez akkor tűnik ki, ha a szöveget nem csonkán idézzük. A szereztetés ugyanis nem a Máté 28,19-el kezdődik, hanem már a 18b-vel: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevébe.” Hozzá tartozik a 20. vers is: „Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig. Ámen!”

A keresztség megértése érdekében a következő mozzanatokat kell kiemelnünk:

1. A keresztség szereztetése nem a „történeti”, hanem a feltámadott Krisztusra megy vissza, aki teljhatalommal ruháztatott fel és Úrrá tétetett mennyen és földön.

2. A keresztség nemcsak valami régi kegyes hagyomány ápolása, nem csupán Krisztus rendelése folytán gyakoroljuk, mint jelképes cselekményt, hanem az a feltámadott Krisztus jelenlétében, az Ő színe előtt megy végbe.

3. A keresztség a feltámadott Krisztus nevébe történik. Nem nevében, vagyis megbízatásából csupán, nem is csak nevére, a megkeresztelt keresztyénné lételét jelezve, hanem nevébe, azaz a keresztség bemelegítés vagy bemelegítés a Krisztus feltámadott életének az elemébe. Mert a Biblia szóhasználata szerint az ő isteni léte lényegét fejezi ki a Krisztus név. A keresztséggel kapcsolatban az Újszövetség legtöbb helyen csupán Krisztus nevét említi, s nem szól az Atyáról és a Szentlélekről (ApCsel 8,16; Gal 3,27 stb.); a szereztetési igében meg kifejezetten a trinitárius formulával találkozunk, mint ahogy ez van a Jézus megkeresztelkedéséről szóló tudósítás mögött is (Mt 3,15 k.) – Ne keressünk itt ellentétet. A trinitárius formula csupán azt az összefüggést jelzi, amelybe Krisztus beletartozik, mintegy a Krisztus név magyarázata. Tehát nem más, csupán a teljesebb formula. Az Atya, Fiú, Szentlélek a keresztség előfeltétele és tartalmat adója.

4. Keresztelő János Isten bekövetkező cselekedeteire: Krisztus jövetelére és a Lélek kitöltetésére nézve keresztelt. Az apostolok pedig már arra nézve kereszteltek, aki eljött. Őáltala a várt jövőendő tehát betelt.

A keresztség már Isten országát, Isten új világa életrendjét, a feltámadott Krisztus uralmának átvételét fejezi ki. Ez azt mutatja, hogy a keresztségnek eszkatalógiai távlata van: a végidőkre nál ezzel kapcsolatban minden tanítás.

5. Nemcsak utal a keresztség a bekövetkezett és bekövetkező eseményekre, hanem személy szerint igényt támaszt reánk, s Krisztus közvetlen uralmi körébe von minket.

Mint ebből látszik, a János keresztsége és a Krisztus keresztsége közt folyamatoság van ugyan, de nem azonosság. A keresztség értelme Krisztusban teljeseedett be. Ezt csak

a teljes szereztetési ige fejezi ki; ezért annak csonkított szövegű használata elősegíti a keresztség üres szokássá csökkenését.

Milyen ajándékokról tesz bizonysgot ez a sákramentum?

A keresztség titkát a Biblia szimbólumok sorával fejezi ki. A keresztség eredeti szertartása, maga a bemeítés is jelképes cselekmény. Az alámerítés jelenti az addigi tévelygéssel való szakítást, a bűnös múlt megbánását, az ítélet elvállalását, az ember halálra adatását és halálát. A vízből való kiemelkedés a bűnbocsánatot, az új életre születést, a fiúvá fogadtatást jelenti (Róm 6,3 sk.), továbbá még egyszerűbb képpel a **megmosatást**.

Azonban nem a „víz ereje” mossa le bűneinket – az ilyen mágikus elképzelés elvonna Krisztustól –, hanem Krisztus vére a mi igazi fürdők. (1Kor 6,11; 1Jn 1,7)

Ebben a vonatkozásban jelenti továbbá az **elpecsételést** a Krisztus-követésre és az üdvösségre (2Kor 1,22; Ef és a Jel több helye). Itt már bizonyos értelemben jogi jellege is van. Aztán meg, gyakran idézett ószövetségi képek alapján az Istennek elpecsételő lelki körülméletetés (Kol 2,11); Mózással együtt a felhő és tenger keresztségének átélése (1Kor 10,2); mindezek révén az Istennel való szövetség részesévé léte. Végül a keresztség kapcsolatos a katekumenusok fehér ruhájának felöltésével.

A felsorolt dolgok nem azt jelentik, hogy a keresztség jelkép csupán, a róla szóló beszéd mindössze képes beszéd. A képek valóságos életfordulatot fejeznek ki. A bemeítés pl. hangsúlyozottan a Krisztussal való eltemtetést és a vele való feltámadást jelenti, ezért a keresztség a Krisztusba oltatás, a Krisztus testébe, az egyházba való plántálás, a taggá-létele sákramentuma. Az egyház élő tagjává nem is lehetünk úgy, mint ahogy belépünk valami társadalmi egyesületbe, vagy beleszületünk, mint az állampolgárságba. Egyháztaggá a Krisztusról való nyilvános vallástétel által lehetünk. Ennek rendelt kifejező cselekménye a keresztség sákramentuma.

A keresztség igazi **ökumenikus sákramentum**. Nemcsak valamely felekezetbe, hanem Krisztus egyetemes egyházába való felvétel. Ha valaki már megkeresztelkedett, s egy másik felekezetbe lép, a keresztséget nem kell megismételni. Az egyszer majd kialakuló ökumenikus teológia lehet, hogy éppen a keresztségre fog építeni.

De nemcsak azért egyetemes, mert bizonysgtételle elpecsétel a Krisztusban és Krisztusért való élésre, az egyházban és az egyházért való élésre, hanem a keresztyén küldetést is kifejezi, amennyiben elpecsétel Krisztus példája nyomán a világban és a világeért való élésre.

Mint már a mondottakból is kitűnt: a keresztség az emberélet egyszeri eseménye, akár a halál vagy akár a születés is. Előfordulhat, hogy valaki megkeresztelkedett, majd pedig megtagadja a hitet. A hithagyással azonban nem lehet a keresztséget meg nem történtté tenni. Ha visszatér a hitre, nem kell újra megkeresztelkednie, hanem a régi keresztséget kell újra hitben megragadnia, mint ahogy a tékozló fiú sem született még egyszer, hanem visszatért az atya–fiú viszonyhoz. Kálvin nagyon szépen beszél erről, amikor azt mondja, hogy a keresztyén ember élete naponkénti bűnbánat, de azt is hozzászözi, hogy az egész keresztyén élet mindennapi keresztség. Tehát a keresztség nemcsak egyszeri, hanem egyszer s mindenkor: elkezdjük és abban járunk. Így válik a keresztség a Krisztus által néven szólított s elhívott ember életének mozdító rugójává. Ugyanakkor vigasz is, amihez pl. Luther kétségeiben és kísértéseiben ismételtelen menekült: Felvétettem Isten kegyelmi szövetségébe Krisztus rendelése szerint. A bűn ostromolhat, de nem fog uralkodni rajtam. Vádoltatás és kárhóztatás közepette hittel támaszkodhatom a keresztség tényére: Isten elfogadott engem. Ez még a hitetlenné vált számára is a visszatérés alapja.

Mégsem mondható, hogy a keresztség az üdvösséghez nélkülözhetetlen. Isten nagy ajándéka számunkra. A gyülekezetet a keresztségre vonatkozó rendelés köti, Istent azonban nem kötheti: az Ő kegyelme szabad, s nincsen a keresztséghez kötve. A keresztség az üdvelsajátítás egyik, de nem egyetlen módja, még kevésbé maga az üdvelsajátítás. „Krisztus is szerette az egyházat, és önmagát adta azért, hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az ige által.” (Ef 5,25–26) Nincs a keresztségnek olyan igétől függetlenített, önálló hatása, ami feltétlenné tenné.

De minden okunk megvan rá, hogy mint áldott lelki ajándékot, hálával fogadjuk és megbecsüljük.

A gyermekkeresztség kérdése

Az Újszövetség a felnőtt-keresztség eseteiről szól. Történetileg bizonyítható módon, a misszió korában az apostolok csak ezt gyakorolták. Nálunk viszont, kivételektől eltekintve nem a felnőtt, hanem a gyermekkeresztség a szokásos. Ennek hagyománya nem előzmények és nem is ingadozások nélkül, de bizonyíthatóan mégis a 4. századtól ered, vagyis a keresztyénség államvallássá tételétől. Ez a hagyomány korántsem magától értetődő. Sőt, vita tárgya volt, szinte kezdettől fogva. A viták különösen napjainkban éledtek ki (Barth, Aland és mások révén).

A Biblia szerint ugyanis a keresztség nemcsak az egyház, hanem egyben a megkeresztelt személy felelős cselekedete. Személyes bizonyágtétel, mely a megkeresztelt saját állásfoglalása, tudatos hitbeli döntése. Ezek a mozzanatok a gyermekkeresztség esetén hiányoznak, pedig a személyes hit a sákramentum elfogadó eszköze. Szabad-e ezt mellőzni? Márpedig a gyermekkeresztségben mellőzzük. A kisedben még az öntudat is alig pisálkol, a keresztség megértéséről, személyes állásfoglalásról meg szó sem lehet. Függetleníthetjük-e az ige megértésétől, s az ígére felelő hittől a kegyelmi eszközt? Nem válik-e ezáltal semmissé a sákramentum?

Vagy pedig mi is úgy véljük, hogy a sákramentum, önmagában véve, belső varázserő révén hat? Az élő Krisztus-viszony helyébe lép valami mágia?

A Biblia nem ad ugyan példát a gyermekkeresztségre, de nem is tiltja azt. Legalábbis kifejezett tilalommal nem találkozunk. Az ily módon nyíló valamelyes lehetőséget a református teológia az evangéliummal összhangban igyekszik kiaknázni.

A kálvini okfejtés (Inst. IV. 16) a körülmétkedés szertartásából indul ki. Már ez a szertartás a vétkektől való elkülönítés és az Isten családjába való felvétel jelképe, a szövetség jegye. Az, amit az Ószövetség a „szív körülmételéséről”, az új meg a lelki körülmétkedésről mond, nyilvánvalóvá teszi a kapcsolatot: a történeti folyamatosság esete forog fenn a kettő között, mert mind a kettő ugyanazon dologért van. A körülmétkedés tehát a keresztség ószövetségi előképe.

A körülmétlést tudvalevően már a gyermekeken, mégpedig a születést követő nyolcadik napon hajtották végre. Továbbá, ha egy pogány zsidóvá lett, a körülmétkedést nemcsak rajta, hanem kiskorú gyermekein is elvégezték. A gyermek-körülmételés, meg a prozelita családok felvételének módja együttesen alkotja a gyermekkeresztség történeti előzményét. A keresztyénség terjedése első szakaszában, az apostoli korban még a felnőtt keresztség állt előtérben, s csak a keresztyén hitre tértek gyermekeinél válhatott kérdésessé a gyermekkeresztség. Erre a kérdésre pedig a szövetség tényében és természetében találtak megoldást. Istennek az Ábrahámmal, mint népe atyjával kötött szövetségéről ezt a sokatmondó ígéretet olvashatjuk: „És megállapítom az én szövetségemet én közötttem és te közötted, és te utánad a te magod között annak nemzedékei

szerint örök szövetségül, hogy legyek tenéked Istened, és a te magodnak te utánad.” (1Móz 17,7)

Mint a szövetség részesei, mi is Ábrahám magva vagyunk. Az első keresztyén prédikáció ezt a gondolatot viszi tovább, midőn mindeneket keresztségre hív: „Mert néktek lett az ígélet, és a ti gyermekeiteknek.” (ApCsel 2,39) Tehát a szövetség részeseinek gyermekeit is a kegyelem övezi ezerízigen. Ők, a tudatosság kezdeti fokától függetlenül, a szövetség részesei és a mennyország örökösei. Ha pedig a jelzett dologban részeselek, s a hitet munkáló Szentlélek ígéletét kapták, miért ne részesedhetnének a szövetség külső jegyében, a keresztségben is?

De hol marad a személyes döntés és hitvallás?

1. Először is jól értsük meg, itt nem általában a gyermekkeresztség lehetőségéről van szó, hanem kifejezetten a keresztyén szülők gyermekeinek a megkereszteléséről, ott is csak a keresztyén közösségben és hitben nevelés és neveltetés szigorú feltétele alatt. Mintegy a keresztyén gyülekezet viszi Ura elé s ajánlja fel neki a leendő egyháztagokat, az Úr áldását kérve rájuk. Az „engedjétek hozzám jönni a gyermekeket” stb. (Mk 10,14 skk.) nem indoka ugyan a gyermekkeresztségnek, de legalábbis valószínűsíti a lehetőségét. Ugyanezt mondhatjuk egész családok megkeresztelkedésének bibliai példáiról. A gyermekkeresztséget az egyház a szülők és keresztszülők fogadalomtétele alapján, a gyülekezet színe előtt szolgáltatja ki. Biztosítéskül a szülőkön és keresztszülőkön kívül felelősséget vállal a megkereszteltért a keresztséget kiszolgáltató lelkipásztor és az egész gyülekezet is.

Ezt a szövetségi fogadalmat, s a vele kapcsolatban vállalt négyszeres felelősséget kell az eddigénél sokkal komolyabban vennünk. Ennek alapján s a felelősség tudatában kell fokoznunk a pásztori munkát. Példamutató az a gyakorlat, amelyet némely gyülekezetben már bevezettek: az asszonyok bibliakörének tagjai a keresztség kiszolgáltatása évfordulóján, a gyülekezet nevében meglátogatják a kisdedet, s ezzel jelét adják, hogy a gyülekezet valóban számon tartja az új tagot.

2. Ha ez a többszörös felelősségvállalás csakugyan megvan, akkor beszélhetünk a személyes vallástétel kérdéséről is. Ez a gyermek részéről még természetesen hiányzik. A keresztség azonban nem korlátozódik a végrehajtás cselekményére, hanem az egész életre szóló hivatás és feladat. Ebben a tudatban mondja Kálvin a gyermekkeresztség elvetőinek: „Az első napon balgán kívánják meg az embertől azt a tökéletességet, amelyre a keresztség egész életünkben fokozatokon át hívogat minket.” (Inst. IV. 16. 31.)

3. Ezzel elérkeztünk az előbb-utóbb sorrendi kérdéséhez. Csak a felnőtt-keresztségnél lehet szabály, hogy a tanítás és bizonyágtétel előzze meg a keresztséget. De még ott sem okvetlen merev szabály. Vajon az újjászületés is, akárcsak a születés, legalábbis kezdetiben, nem a személyiség tudatát megelőző aktus? Isten kegyelmes elhívása, mellyel szövetségébe hív, nemde megelőzi a hitet? A gyermekkeresztség, ha jól élünk vele, lehet ennek az „előzetes kegyelemnek” a hirdetése. Ha a keresztség kérdésében első helyre tesszük a hitet, könnyen és hamar törvényeskedésbe eshetünk. Pedig a mi mindenkori töredékes, gyenge hitünk nem lehet alapja és tartóoszlopa annak, amit Isten cselekszik velünk. A keresztségben befogadott kegyelem feltétlen kegyelem, nem tehetjük azt függővé a hittől, noha áldása és gyümölcsei csak hit által fogadhatók el. Nem akarom tehát elszakítani a keresztséget a hittől, csupán arra utalok: időben nem kell okvetlen egybeesnie a kettőnek. Ha a kisded hite helyett – az erre vonatkozó spekulációkat elvetve – a szülők és a gyülekezet hitét hangsúlyozzuk, bizonyos mértékben a

helyettség és kezesség gondolatára építünk; de ez a gondolat nem idegen a Bibliától (1Kor 7,14).

4. Ezek után és mindezek jegyében beszélhetünk a gyermekkeresztség áldásáról is, mert minden valóban hitben vállalt cselekedet élenkítőleg hat a keresztyén közösségekre. Ősztökéli a gyülekezetet, hogy féltő szeretettel vegye körül a gyermeket, hogy az növekedhessen Isten és emberek előtti kedvességben. De ősztökéli a gyülekezet közönségében növekvő gyermeket is, hogy szívből tisztelje és szeresse Istent, aki előbb szerette őt.

A gyermekkeresztség tehát olyan hagyomány, amelyet ha felelősen gyakorlunk, minden kérdésessége ellenére is összhangban tartható az evangéliummal.

Fiatal házasok bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Bibliai családok

(a sorozat terve)

Cím	Textus
Az első emberpár – az Istentől rendelt család	1Móz 2,21–24
Mózes és Cippóra – az egymásra találás	2Móz 2,15–22
Jób – a veszteségben is győztes családfő	Jób 1,2.7–10.
Noé – a családmegtartó	1Móz 6,8–11; 7,13–16; 8,15–20
Ábrahám – a békességkedvelő	1Móz 13,1–12
Ruth és Naomi – egymás felvállalása	Ruth 1,16–17
Dávid – a megbocsátó szülő	2Sám 19,1–4
Hóscás – a megbocsátó férj/feleség	Hós 1
Akháb és Jezabel – az Istentől elrugaszkodottak	1Kir 21,1–11
A filippibeli börtönőr – az evangéliumot befogadó	ApCsel 16,26–34
Akvila és Priscilla – az apostolt befogadó	ApCsel 18,1–3.26
József és Mária – az Istent elfogadó család	Mt 1,18–25

Az első emberpár – az Istentől rendelt család

Alapige: 1Mózes 2,21–24

Idősebb emberekkel beszélgetve, sokszor csodálkozva hallgatom, hogy milyen jó családi életük volt, mennyire értékelné tudták egymást. Miért ez a csodálkozás? Mert napjainkban, sajnos, egyre több családi kötelék bomlik fel, egyre több csonkacsalád van. Sok helyen látható, vagy a külső szemlélő számára láthatatlan konfliktusok vannak jelen. Olyanok, amelyek előbb vagy utóbb váláshoz vagy egyéb tragédiához – alkoholizmushoz – vezethetnek. A szomorú az, hogy sokszor templomba járó emberek kerülnek ilyen helyzetbe, olyanok, akikről nem is sejtettük, hogy gondjaik vannak. Mi a megoldás? Megelőzni a bajt. Az elindított bibliaórai sorozat ezt szeretné szolgálni. Bib-

liai családokon keresztül megismerni azt a családmódellet, amely Isten szerinti, és amelynek évezredek hagyományai vannak a mind inkább megszűnőben levő európai keresztyén kultúrában. A Szentírásban nagyon sok helyen találunk utalásokat családokról. Olyanokról, amelyek akár pozitív vagy akár negatív módon, „elrettető példaként szolgálva” próbálják felmutatni nekünk a bibliai családmódellet. Ezt kellene nekünk is megtalálnunk, hogy a föld sóiként és a világ világosságaiként példákka legyünk, és általunk, általatok is „dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat” (Mt 5,16)

Rögtön a Szentírás elején az első történetben találkozunk egy bibliai családdal: az első emberpárral, akiket Isten teremtett, és akik egymásban megtalálták az összeillő párt. Miről is szól ez a családi történet? A kezdetekről. A Szentírás szerinti kezdetekről.

Mit mond ez az ige, amelyet az Isten által szerzett házasság alapjának is mondanak, erről a családról? Miatán Isten megteremtette a létező világot, és látta, hogy az jó és tökéletes, megformálta az embert. Az ember azonban egyedül volt. Társ nélkül. A teremtmények között nem talált olyant, aki hozzá illett volna. Miért? Mert embernek csak ember lehet a hozzáillő párja, társa. A történetet mindannyian ismerjük. Az Úr mély álmot bocsát az emberre, kiveszi annak egyik oldalbordáját, és helyét hússal tölti be. Ebből a kivett bordából formálja az asszonyt, akit az ember mellé rendel.

Ha a történetet így halljuk, akkor nagyon naivnak, gyerekesnek tűnhet. Hogyan lehetséges, hogy Isten kivett egy bordát az emberből, és abból egy új lényt hozott létre? Vannak, akik megmosolyogják ezt a részt a Bibliából. Nem kell szó szerint érteni, ami itt van, ha nem tudjuk teljes egészében elfogadni, hogy Isten erre is képes, mindenható ereje által. De ez a történet nagyon sok mondanivalót hordoz. Ezeket kell felfedeznünk, és ezáltal kell megismerjünk, hogy Isten milyen családot alkotott.

Az első dolog, ami az igében benne van, és amiről már szoltam, az, amikor Isten kivesz egyet az ember bordái közül, és abból alkotja az asszonyt. Ez nem más, mint a teljes összetartozás. Az, amit az ember így ad a világ tudtára, „hogy ez már csontomból való csont, és testemből való test” (23) De ez a teljes összhangot is jelenti. Képzeld el, hogy valakit megműtenek. Sokan vannak, akik idős korban valamilyen csontproblémával küszködnek. Vannak, akik megoperáltatják magukat és protézist ültetnek be a testükbe. Ennek pontosan kell találnia. Mindenkiről, aki ilyen műtéten részt vesz, méretet vesznek, és annak függvényében készítik személyre szabottan a protézist. Valahogy így van a „bordával” is. Ez nem lehet sem „kisebb”, sem „nagyobb” Ha kisebb, akkor hiányzik valami, nem tölti be az űrt. Ha nagyobb, akkor meg szúrhat. Kell találjon, ott kell legyen az összhang. Ha ez nincs meg, akkor ki lehet mondani, hogy az a házasság nem jó. Mit lehet ilyenkor csinálni? Az igéből ez is kiderül.

Ugyanakkor ebben az igében ott van az egymásra utaltság. Megint a bordahasonlatból kell kiindulnunk. Ha nincs ott a házastárs, és most ezt a szót hangsúlyozom, hogy társ, csonka az élet. Az embernek hiányzik valami az életéből, a „borda” pedig önmagában nem tud megenni. De ez az egymásra utaltság egymás kiegészítése is kell legyen. Ketten tudnak csak egy egészé lenni. Próbáljunk elképzelni egy gömböt. Azt mondják, hogy a gömb a legtökéletesebb térbeli idom, mert kerületének minden egyes pontja egyenlő távolságra van a középpontjától. Ha azonban ebből a gömbből kivágunk egy darabot, akkor ez a tökéletesség eltűnik. Ilyen kell legyen a házasság. Tökéletes. Egymás kiegészítése által tud ez létrejönni. Ez pedig lelki, érzelmi, értelmi, és mondjuk ki azt is, hogy testi kiegészítés kell legyen. Teljes harmónia és teljes összhang. Mind ahogy az ige is mondja: ember és asszonyember. Vagy egy későbbi versben: lesznek ketten egy testté. De ha ez a harmónia nincs meg, akkor mit lehet csinálni?

Az igében van egy másik, konkrétan ki nem mondott, de benne levő üzenet. Egy férfit és egy nőt teremtett Isten. Nem két férfit vagy két nőt. Nem is egy férfit és két nőt

vagy fordítva. A teremtésből adódó család egy férfiből és egy nőből áll, akiknek azután gyermekeik lehetnek. Bármennyire liberalizódik a mai társadalom, és el akarja fogadtatni, hogy van nyitott házasság, vagy létezik egyneműek házassága, a Szentírás nekünk teljesen mást üzen. A kérdés az, hogy hogyan lehet elérni ezt a családmodellt?

Összhang, harmónia, egymás kiegészítése, egy férfi és egy nő. És ott a kérdés, hogy hogyan lehet ezt elérni. Egyetlen egy válasz van erre. Az előbb a gömböt vettem példának. Most a háromszöget. Családi háromszög. Sokszor hallunk a mai világban szerelmi háromszögről, ahol az egyik fél a társa mellett mással is kapcsolatot létesít. A vígjátékírók előszeretettel használták ezt a színdarabjaikban, és a nézők jókat nevettek. A valós életben azonban ez nincs így. Ez felboríthatja a házasságot. A Szentírásban azonban egy másik háromszög jelenik meg. Nem szerelmi, hanem a teremtésből adódó háromszög, melynek Isten és az emberpár az alkotói. Ő tudja biztosítani az összhangot, harmóniát, az egymás kiegészítését.

Mit üzen az ige a mi számunkra? Az Istentől rendelt család nem más, mint az, amelyikben neki is helye van, mint teremtőnek, Gondviselőnek. Ha azt akarjuk, hogy családjunkban ott legyen a harmónia, az összhang, az egymás kiegészítése, akkor ne próbáljuk mindenkifelett érvényesíteni a saját akaratunk. Vegyük észre a hitvestársunkat és vegyük észre a mellettünk levő Urat. Így tudunk igazából a föld sóivá és a világ világosságává válni, hogy ennek a gyökerét vesztett világnak példát tudjunk mutatni. Amen.

Kérdések:

– Miért van, hogy oly sok család felbomlik? Sokszor olyanok is, amelyekben talán, a külső szemlélő szerint ott van a kölcsönös szeretet, ismeret, tisztelet és a hit is.

– A liberalizálódó társadalomban, ahol a másságot hirdetik és akarják elfogadtatni mindenkivel, hogyan tudjuk a mi „bibliai” másságunkat megmutatni az Istentől rendelt házassággal?

– Vizsgáljuk meg saját életünket, családjunkat. Ott van-e a „teremtési háromszög”? Isten, a társam és én? Ha nincs ott, akkor mit tesztek, hogy ez meglegyen.

Keresztelési igehirdetés

Uri Imre

Jankafalva

Beoltva Krisztusba

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők és ünneplő gyülekezet!

Együtt örvendezünk a mai napon, mert Isten egy gyermekkel ajándékozott meg titeket és együtt mondunk hálát Istennek ezért az ajándékért itt, a templomban. Nemcsak a ti családokat gyarapodott egy új étellel, hanem Anyaszentegyházunk is. A keresztelés által ez a kisgyermek Krisztus szent seregének, az Anyaszentegyháznak is tagjává válik.

Nagy öröm számunkra, hogy a keresztség által Krisztusról mi is keresztyének neveztetünk, és azért imádkozunk itt együtt, hogy majd egykor ez a kised is, a konfirmáció alkalmával, valóban ő maga tegyen bizonyosságot a Krisztushoz és az Egyházhoz való

hűségéről a konfirmáció által. Így indulhat el ő is azon az úton, melyen végighaladva Jézus tanítványa lehet szívvel-lélekkel.

Jézus parancsa hozzánk, hogy tegyünk tanítvánnyá minden embert. Ezzel a céllal küldte apostolait is az emberekhez. Minket, mai tanítványait is ugyanezzel a feladattal bízott meg. Mi is menjünk el és tegyünk tanítvánnyá minden népet, minden embert. Tanítványokká kell tennünk azokat is, akik sohasem hallottak Jézus Krisztusról, vagy éppen hallottak, de elutasítják maguktól Jézust.

Mi ebben a mai, modern, sötét és Krisztus nélküli, sivár világban Jézus követői vagyunk. Ő azt mondja magáról: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Mi ennek a hatalmas Jézus Krisztusnak vagyunk a küldöttei. Az ő hatalmából reánk bízott egy kicsiny részt. Van, ami rajtunk múlik. Mi is hatalommal vagyunk kiküldve. Van hatalmunk megkeresztelni a népeket, van hatalmunk Krisztus követőivé tenni az embereket, és ezáltal keresztényénné tenni a világot, azaz megjobbítani.

Mi sokszor elcsüggedünk, mert úgy látjuk, hogy csak a gonosz uralkodik és hatalmaskodik ebben a világban. Az irigység, a rosszindulat, az ártó szándék, a hazugság, a rágalmozás uralkodik ebben a világban és az emberek szívében. A Krisztustól tanult szeretet, a jó szándék, a békességre törekvés, a segíteni akarás – mindez pedig nagyon ritka. Hogyan lehet egy ilyen világot krisztusibbá tenni? Hogyan lehet ezt a mai népet Krisztus követőjévé, vagyis tanítvánnyá tenni?

Jézus tanítványává csak hosszú fejlődés után válhat az ember. Abban a korban sem volt könnyű Krisztus követőivé tenni az embereket. Mindenütt ellenséges farizeusokba, vagy éppen oroszánok etetésére készülő rómaiakba lehetett botlani. Későbbi időkben vérszomjas pogányok, vagy éppen kegyetlen inkvizítorok tették próbára Krisztus szelíd követőit. Amikor a gyászévtized borult református egyházunkra, vagy éppen a protestáns prédikátorokat gályarabságra ítélték, mégis egyre terjedt az igaz evangélium fénye, és Krisztus követői a nehézségek ellenére sem fogyatkoztak.

Akkor is nehéz volt Krisztus követésére buzdítani az embereket, de Jézus megmondja azokat a fokozatokat, amelyek által mindez sikerülhet.

Első lépés a tanítvánnyá válás útján: megkeresztelni őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, azaz jelképesen szólva, beoltani őket az Egyházba. Milyen jó, amikor ez nem csupán jelképesen történik, hanem ez valóban egy személyes és élő kapcsolattá válik. Mert Krisztus az Egyház. Minden tag Krisztusban él Krisztus által, és minden tag szívében ott van az élő Krisztus. Életüket teljesen krisztusi lelkület hatja át. Így nyer értelmet az a tény, hogy mi „keresztény”-ek vagyunk, ami nem marad csupán egy elnevezés, egy társadalmi kategória.

A Krisztus egyházába való beoltás után következik a második lépés: tanítani őket, de nem akármire, hanem megtartani mindazt, amit Ő parancsolt nekünk. Sok aprólékos és gondos tanításra és nevelésre van szüksége egy gyermeknek ahhoz, hogy érett felnőtté válhasson. Mennyivel inkább szükséges még több nevelés ahhoz, hogy egy ember öntudatos keresztényénné válhasson. Ezt a nagy nevelési feladatot ránk, mai tanítványokra bízta Jézus. Felelősséggel tartozunk gyermekeinkért, ifjainkért. Egyáltalán nem mindegy, hogy öntudatos, erős akaratú, szilárd jellemű keresztény emberré, vagy kiszolgáltatott, könnyen befolyásolható, csak a szórakozást kereső, kiüresedett felnőtteké válnak. Jézus szeretettel hív mindnyájunkat, hogy úgy éljük az életünket, ahogyan ő tanított minket, és tartsuk meg mindazt, amit ő parancsolt nekünk.

Jézus a legfontosabbat is elmondja: velünk van minden napon a világ végezetéig. Krisztusért folyó harcunkban és küzdelmünkben ő sohasem hagy minket magunkra. Ámen.

Esketési igehirdetés

Fancsal Zsolt

Bölon

Egymás terhét hordozzátok

Alapige: Galata 6,2

Mosolygós arccal és örömteli szívvel álltok most itt egy gyülekezet színe előtt, de, és ez fontosabb mindennél, Isten színe előtt is.

Biztos hosszú időbe telt, amíg mindent előkészítettetek, ami egy lakodalmi ünnepséghez hozzátartozik. Bizonyára már hónapokkal ezelőtt eldöntöttetek mindent, hogy minden szép rendben folyjon le majd ezen a napon. Sokat tervezgettetek, a meghívottak listáját biztos nem egyszer néztétek át, egyszóval nagy volt a külső készülődés. De hadd kérdezzem meg tőletek, vajon mennyi időt szántatok arra, hogy a ti szíveteket készítsétek el, hogy felkészüljetek erre a szent pillanatra, amikor Isten nektek adni kíván valamit, amikor Isten a maga Igéjét teszi útravalóul a ti szívetekbe. Mert Isten most ajándékozni akar, nem aranyat, nem ezüstöt, sem selyempapírba csomagolt ajándékot, sokkal nagyobbat: az Ő áldásával együtt egy tanácsot: *Egymás terhét hordozzátok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.*

Ilyen boldog pillanatokban az ember nem gondol a csüggedésre. Ilyenkor nincs szomorúság, de van öröm. Ilyenkor nincs félelem, de van bizodalom. Ilyenkor bátran és semmi kétség nélkül mondjátok ki azt, Isten színe előtt megfogadva egymásnak, hogy: vele tűrök, vele szenvedek, és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában el nem hagyom. Olyan szép és mély tartalommal bír ennek a fogadalomtételnek a szövege, annyira átöleli az egész életet. Milyen jó lenne, ha ezek a szavak végigkísérnének benneteket, hogy megtanuljátok a gyakorlatban egymás terhét hordozni szeretetben.

Kedves ifjú testvéreim, számolnotok kell azzal, hogy a házasság egy olyan út, amely néha sötét völgyeken keresztül vezet, amikor könnyen megsérülhet közületek egyik vagy másik, de amely úton néha új erőt kell meríteni a Krisztusra és az egymásra való odafigyelés által. Nem véletlenül mondja Isten, *egymás terhét hordozzátok*. Amikor úgy látjátok, hogy a társatok gyengül hitében, lelkében, testében, akkor szóljon az ige, *egymás terhét hordozzátok*, azaz tegyétek oda ti is a vállatokat a másik terhe, keresztje alá. Könnyebb úgy emelni a terhet, ha egymásnak segítséget nyújtotok. Annyi minden adódik az életben, annyiszor fogjátok látni azokat a gátakat, melyek elétek tornyosulnak. De ne feledjétek, amit Isten mond most nektek: *egymás terhét hordozzátok!* Annyi veszedelem vesz majd körül titeket, de ti *egymás terhét hordozzátok!* Hogy hogyan? Isten erre is választ ad: úgy, hogy betöltitek Krisztus törvényét. De mi is a krisztusi törvény? Azt mondja Krisztus János evangéliumában: *Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.* (13,34) Igen, ez a nagy titok: egymást szeressétek, és akkor hordozni tudjátok egymás terhét, akkor tudtok húek lenni egymáshoz mindhalálig, akkor együtt tudtok szenvedni és tűrni, akkor nem lesz nehéz betegségben és egészségben, boldog és boldogtalan állapotban egymás kezét fogni.

Szeretni, igen, ez nagy titok! Úgy szeretni egymást, ahogy Krisztus szeretett minket, aki képes volt életét is odaáldozni értünk, mert szeretett. Ilyen szeretet legyen mindig bennetek, hogy képesek legyetek odaáldozni időtöket, energiátokat, mosolyotokat, vi-

gasztaló szavaitokat egymásnak, hogy tudjátok megosztani örömeiteket, bánatokat, szomorúságokat, aggodalmaitokat, félelmeiteket, boldog pillanataitokat. Ezt jelenti egymás terhére hordozni, és így betölteni a krisztusi törvényt, a szeretet törvényét.

De Krisztus nemcsak törvényt ad, hanem Ő maga adja a szeretetet is. Nem kell szűkölködnünk, és nektek sem kell szűkölködnötök a szeretetben, mert Krisztus felkínálja nektek is. Krisztus ezt az ajándékot akarja ma nektek adni, ami nélkül nem élhettek, ami sokkal több minden más kézzel fogható ajándéknál, ami az egymás iránti örök szeretet ajándéka. Fogadjátok el ezt a drága és felbecsülhetetlen ajándékot, táplálkozatok belőle naponta, és akkor megtapasztaljátok, hogy gyönyörűséges egymás terhére hordozni, és ugyanakkor csodálatosan megtapasztaljátok azt is, hogy Istennél a szeretet és az erő olyan, mint a kiapadhatatlan forrás.

Ma Isten ezt a drága ajándékot és tanácsot adja nektek. Legyen ez az ige mindenkor a ti szíveteknek buzgó hitvallása: *Egymás terhére hordozzátok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.* Ámen.

Temetési igehirdetés

Fazekas Zsolt
Kolozsvár-Belváros

Aki életét adja...

Alapige: Nehémiás 5,19; János 15,12–13

Gyászoló testvéreim, végtisztességteljes gyülekezet! Isten ígéjét a Szentírás két különböző helyéről olvastam: az Ószövetségből és az Újszövetségből. Az egyik igevers imádság, a második szakasz pedig tanítás. Református istentiszteleteink alkotóelemei ezek. Minden istentiszteleten ezt tesszük: Istent imádságunkban magasztaljuk, hozzá segítségért fohászkodunk, és tanítására figyelünk. Ez alkalommal is ezt tesszük!

1. Az Ószövetségből Nehémiásnak egy rövid imádságát olvastam: „Tartsd emlékezetben, Istenem, az én javamra mindazt, amit ezért a népért tettem!” Ennek a fényében emlékezzünk mi is e koporsó körül. Emlékezik egy kisebb és egy nagyobb közösség. Mindkettőről elmondhatjuk, hogy elhunyt testvérünknek a családja volt. A kisebb közösség emlékezik a szeretett férjre és édesapára, a testvérré és rokonra. A nagyobb közösség hasonlóképpen egy apára és testvérré emlékezik. Mert Wolf Rudolf életében a két közösség közötti válaszfal szinte teljességgel eltűnt, az iskolában és a társadalomban, városunkban való jelenléte is az apa és a testvér szerepévé minősült át. Azok emlékezzünk most, akiknek ő igazi testvére és szerető atyja tudott lenni. És emellett a közélet emberére emlékezzünk, a felelős beosztású vezetőre, aki a szó legnemesebb értelmében volt pedagógus, aki a rábízottakat, családtagokat, tanítványokat, munkatársakat vezette. Isten azért bízta rá a hivatalt, mert ő küldetesként fogta fel a megbízatást. Amit tett, azt a népéért tette.

Az Ószövetség ismert szereplőjének, Nehémiásnak egykor az volt a feladata, hogy a 70 évig tartó babiloni fogságból hazavezesse Isten népét. Otthon romba dőltek városokat, felégetett házakat, kifosztott lelkeket talált. Hozzá kellett fogni az újjáépítéshez. A legfontosabb a Jeruzsálemet védő kőfalak és a templom újjáépítése volt. Viszontagságos körülmények között, az ország területén élő pogány népek építést akadályozó szándéka és sokféle támadása ellenére kellett bátran végezni a munkát. Nehémiás népével együtt,

egyik kezében fegyverrel, a másikban vakolókanállal dolgozott a falak építésénél. Eközben hangzott szívéből az imádság: „Tartsd emlékezetben, Istenem, az én javamra mindazt, amit ezért a népért tettem!”

Wolf Rudolf élete és szolgálata ehhez a küzdelemhez volt hasonló. Az utolsó 18 évben különösen nehéz szolgálata volt az intézményépítés, amely egyaránt jelentette a magas szintű szakmai tevékenységet, és az építőmunka sokszor terhesnek tűnő és ellenséges indulatokba ütköző küzdelmét. Ő viszont már nem kérheti Istentől imádságában azt, amit egykor Nehémiás kért. Viszont helyette mi mondhatjuk: tartsd emlékezetedben, Istenünk, amit ezért a népért tett! Emlékezzon Isten is arra, amire mi emlékezünk. Emlékezzünk az indulásra: Nagyváradra, a születésre. Gyermekéveinek és iskoláskorának szeretett és oly gyakran büszkén emlegetett helyszíneire: Belényesre és Nagyváradra. Majd a kolozsvári egyetemi tanulmányok, a családalapítás és a szilágysági pályakezdés éveire. Azután újból Kolozsvár következik, az otthonépítés boldog korszaka, a gyermekáldás hálás fogadása. Iskolák a városban, tanítványok nemzedékei, majd a változások és újrakezdés korszaka. Az elmúlt 18 év az Apáczai iskolában, és a kilencvenes évek derekától a többre bízás ideje. Nehémiási felelősség és küzdelem. És emlékezünk mindarra, amit megszemélyesített: a hivatástudatra, a tudomány iránti szeretetre és annak művelésére. Arra, ahogyan kerékpárjával korán érkezett a Király utcába, és ahogy későn távozott. Emlékezzünk a gondokat, keserőségeket is semlegesítő humorára, szelíd szeretetére, felelős döntéseire.

A közéleti embert szűkebb családja egy kicsit korábban elveszíti. Mert aki többre bízást nyer, annak többet kell figyelnie a nagyobb közösségre. Ennek ellenére a tiétek, családtagjaié maradhatott. Özvegye, gyermekei, ti jól tudjátok, hogy ez mit jelentett, hiszen igazi öröme nemcsak hitvestársa, hanem gyermekei is pedagógusokként vele együtt vallották, hogy ezt a hivatást csak így lehet és csak így érdemes végezni. Eközben pedig szolgálati helye is családjává lett, ahol sajátos vezetői stílusába beleillett a tanártárs és a diák iránti szeretetének leplezetlen kifejezése, az igazi családfőhöz méltó gondoskodás és féltő szeretet.

Minderre hálás szívvel emlékezünk. És imádságunkban kérjük, hogy Isten is tartsa emlékezetében mindezt. Minden bizomnyal meg is teszi, hiszen tudjuk a mi kegyelmes Urunkról, hogy mindig megemlékezik a híven szolgálókról. Wolf Rudolf esetében a hú szolgálat egyben áldozatvállalás is volt. Mert a pedagógus, és egyben a közélet emberének az élete áldozat. Lemond idejéről, magánéletéről, egyéni érdekeiről, néha családjáról is, és ha kell, lemond az életéről.

2. Ennél a pontnál válik valósággá elhunyt testvérünkre nézve is az, ami a második igében, az újszövetségi tanításban hangzik: „Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért.” Egykor Jézus mondta tanítványainak, hogy az övéinek meg kell maradniuk ebben a szeretetben. Maga Jézus mindhaláláig, a keresztfának a haláláig megmaradt ebben. Ma Wolf Rudolf élete és halála üzeni nektek, családjának, iskolájának, kolozsvári és erdélyi magyar közösségünknek, mindnyájunknak, hogy csak ez lehet az igazi, hiteles szeretet. Csak így, az életet is odaáldozva érdemes megmaradni a szeretetben. Egykor Jézus végrendeletként hangzott ez a parancs, ma Wolf Rudolf végrendelete mindazok számára, akik szerették és tisztelték.

Egy pillanatra térjünk vissza Nehémiás imádságához, s így egészítsük ki: emlékezzél meg, Uram, arról, amit tettem e népért. Emlékezzél meg arról, hogy mennyire szerettem a barátaimat, hogy életemet adtam értük. Mi pedig, testvéreim, legyünk biztosak abban, hogy Isten megemlékezik minderről, és megemlékezik rólunk is.

Olyan Istenünk van, aki már megemlékezett rólunk. Megemlékezett akkor, amikor mindnyájunknak ajándékozta egyszülött Fiát, akinek szenvedése és halála pecsételte

meg Istennek irántunk való szeretetét. Fiáért nekünk bűnbocsánatot és üdvösséget aján-
dekoz.

Majd a mi elköltözésünkkor is megkérdezi: tudtunk-e így szeretni, ha kell, életet is
áldozni, ahogyan Jézus megparancsolta és példázta? Boldog ember, aki majd akkor is
elmondhatja, ami egykor Nehémiás ajkáról, most pedig mindnyájunk szívéből felhangzó
ima volt: emlékezzél meg, Istenem, javamra, mindarról, amit tettem!

Emlékezzen meg Isten órája, elhunyt testvérünkről, és részesítse a mennyei dicső-
ségben. Emlékezzen meg kegyelmesen rólatok, gyászoló családtagjairól, egykori és mai
tanítványairól, munkatársakról, barátokról és minden végtisztességtevőről, és Ő vigasz-
taljon végtelen irgalmasságából! Ámen.

(Dr. Wolf Rudolf, az Apáczai Líceum igazgatójának temetésén elhangzott igehirdetés, Ko-
lozsvár, Házsongárdi temető, 2008. szeptember 11.)

Alkalmi istentisztelet

Varga Károly

Költő

Találkozásból nyert ajándék

Alapige: Az apostolok cselekedetei 16,11–15
Bibliaolvasás: Zsoltárok 84

Kedves testvéreim a Jézus Krisztusban!

Ahol ez a Petőfi által csodálatosan leírt alföldi tájak (*Az alföld*) belesimul a
máramarosi havasok ölelésébe, Erdély s Partium határáról hoztuk szeretetteljes köszön-
tésünket és köszönetünket. Köszöntjük Bocskay hajdúinak utódait, köszönjük az espe-
res úrnak s a gyülekezetnek szívélyes meghívását, hogy Arany János halála évforduló-
jának jegyében itt szolgálhatunk – én, Isten reám bízott üzenetével, s a velem levők
énekes, verses bizonyoságtétellel.

*

Elidegenedő világunkban szükség is van az ilyen találkozásokra, hisz egyre nyil-
vánvalóbbá lesz Tóth Árpád megrendítő víziója: „Ó csillag, mit sírsz? Messzebb te se
vagy, / Mint egymástól itt a földi szívek! / A Szíriusz van tőlem távolabb, / Vagy egy-
egy társam, jaj, ki mondja meg? / Ó, jaj, barátság, és jaj, szerelem! / Ó, jaj, az út lélektől
lélekig! / Küldözzük a szem csüggedt sugarát, / S köztünk a roppant, jeges úr lakik!”
(*Lélektől lélekig*)

Konrad Lorenz etológus (magatartáskutató) *A civilizált emberség nyolc halálos bü-
ne* című művében az érzelmek fagyhalálát, ha tetszik, az elidegenedést jelöli meg bűn-
ként. Ha jól szénézünk, akár szűkebb környezetünkben, szomorúan tapasztalhatjuk,
hogy valóban közömbös világban élünk. Alig tudunk valamit egymásról. Nem is tartjuk
fontosnak a másakra való odafigyelést – van nekünk is elég bajunk –, s ezzel a gondol-
kodásmóddal a másért viselt felelősséget is megkerüljük.

A legnagyobb veszély ebben az életfelfogásban pedig az, hogy így egyre távolabb
kerülünk életünk Urától is, „jeges úr tátong” Jézus Krisztus és az Ő gyermekei között
is. Tehát, hogy ez az áldatlan állapot elkerülhető legyen: szükséges találkoznunk egy-
mással és Vele.

*

A mai alapige is ilyen, életet és hitet meghatározó találkozásról beszél. Dióhéjban szeretném felvázolni előttetek a történetet.

Pál, Timóteussal, második térítői útja alkalmával Ázsiából Európa felé tart. Filippi az első jelentős megálló. Nagy Sándor apja, II. Fülöp alapította a várost. Lakosságát tekintve vegyes összetételű. Élnek benne veterán római légiósok, görögök, s kevés számú zsidó is. Annyira kevesen vannak, hogy még zsinagógájuk sincs. A „folyóvíz mellett” (Gángitesz), az „imádkozás helyénél” találkoznak egymással. Itt elegyednek szóba velük Pálék, s itt lesz Krisztus követője az „első európai” – Lídia, a bíborás asszony, egész házanépével együtt. A történetet hallgatva, s a mai találkozásra, együttlétre gondolva, az Ige örök időszerűségének jegyében három üzenetet szeretnék Isten Szentlelkének segítségével felerősíteni, s a szívetekre helyezni.

I.

A 13. vers szerint tehát a folyóvíz mellett, az imádkozás helyén találkozik Pál Lídiával. Jelkép értékű a hely, hisz ahol víz van, ott élet van. Akkor és ott, a Gángitesz partján pedig egyenesen az Élet Fejedelme ragadta meg egy asszony szívét. Joggal állíthatjuk: két ember találkozása a Krisztusra találás megrendítő élményét eredményezte.

Vajon ez az ősi hajlék jelenti-e számunkra alkalomról-alkalomra azt a helyet, ahol ez a kettős élmény megvalósul, találkozni egymással és az Élet Urával. Hogy erre van esély, bizonyítja az Úr hajléka után sóvárgó zsoltáros, aki bizonyára sok mindent megért, s ennek nyomán tisztult le benne a felismerés: „Boldogok, akik lakoznak a te házában, dicsérhetnek téged szüntelen.” Ezért igyekezzünk tehát reményikes állhatatossággal nem hagyni a templomot!

II.

Fontos ugyan a találkozás helye, de még nem elég. A 14. vers szerint szükség volt arra, hogy Lídia szíve megnyíljon, és figyeljen Pálon keresztül az Úrra. Nincs ez másképp ma sem. Sőt, hogy szebb és jobb legyen a világ, nem kell mást tenni, mint az oly sokszor hangoztatott nyitottságot vertikálisan és horizontálisan alkalmazni. Akkor nem lesz „jaj az út lélektől lélekig” Egyik szép karácsonyi énekünk is segítségünkre siet, mikor ebben a szellemben biztat: „Nyissatok hát előtte szívet, ti, megváltott hívek.” (MRÉ 193)

III.

Végül a 15. vers egy lényeges mozzanatra irányítja figyelmünket. Lídia nagy élményét bevitte családjába is. Igen, mert e rendkívüli találkozás után megsejtette, hogy mostantól fogva családja nemcsak élet- és foglalkozásközösség, hanem lelki közösség is. Milyen jó megidézni a még nem is olyan távoli múltat, amikor ez még nálunk is így volt. Amikor Arany és Petőfi azért tudott oly meghitt hangon írni az otthon fészekmelegéről, mert meg voltak győződve arról, hogy a családon keresztül áramlik belénk őseink lelkülete, hite, természete, a múlt értéke, népünk sorsa.

Nemrég olvastam Lídiára s családjára vonatkozóan ezt a találó jellemzést: Lídia háza volt az európai keresztyénség első támaszpontja!

Legyen a keresztyénség támaszpontja minden magyar család, s akkor meg fogjuk mi is érezni és élni az ilyen találkozások élményét és értékét. Ámen.

(Elhangzott Arany János halálának évfordulóján, Nagyszalontán.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Könyörgés mindvégig való segedelemért

Ó, én kegyelmes Istenem, jól ismerem az én erőtlenségemet és romlandó voltomat, és tudom azt, hogy engem a Te segítséged nélkül akármely kicsiny dolog is a földhöz üthet és leverhet. Ha ellenben Te minket kegyelmességed és hatalmad által megerősítesz; könnyen előremehetünk, ha szinte hegyeket kellene is helyükből kivennünk és a tenger mélységébe kellene járnunk is. De ha Te minket meg nem segítesz, igen kevés erő elégséges a mi teljességgel való eltöröltetésünkre. Légy jelen azért minékünk a Te kegyelmességeddel és erősíts minket segítségeddel, hogy mi erősen vitézkedjünk és harcoljunk, futásunkat elvégezzük, a hitet és jó lelkiismeretet megtartsuk, és végezetre az életnek és dicsőségnek koronáját elvehessük a Te szent Fiadért, a mi üdvözítő Urunk Jézus Krisztusért és a Te nevednek dicsőségéért. Ámen.

Kálvin János